Пралетарыі ўсіх краёў, злучайцеся!

ПРАЦЫ БЕЛАРУСКАГА НАВУКОВА-ДАСЬЛЕДЧАГА ІНСТЫТУТУ СЕЛЬСКАЕ І ЛЯСНОЕ ГАСПАДАРКІ імя У. І. ЛЕНІНА пры СНК БССР

Т. XXII МЕНСКАЯ ЦЭНТРАЛЬНАЯ БАЛОТНАЯ СТАНЦЫЯ В. 5 (17)

М. В. ДАКУКІН і А. У. ЗЯНЮК

СОРТАСПРАБАВАНЬНЕ АЎСА І ЯЧМЕНЮ НА МЕНСКАЙ БАЛОТНАЙ СТАНЦЫІ Ў 1925, 26 і 27 гг.

М. В. ДАКУКІН

УПЛЫЎ МЕДНАГА КУПАРОСУ НА ЎРАДЖАЙ І РАЗЬВІЦЬЦЁ НЕКАТОРЫХ РАСЬЛІН

М. В. ДАКУКІН

ПАЛЯВЫЯ І ВЭГЭТАЦЫЙНЫЯ ДОСЬЛЕДЫ З МІНЭРАЛЬНЫМІ ЎГНАЕНЬНЯМІ МЕНСКАЙ БАЛОТНАЙ СТАНЦЫІ Ў 1927 г.

ТРУДЫ БЕЛОРУССКОГО НАУЧНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКОГО ИНСТИТУТА СЕЛЬСКОГО и ЛЕСНОГО ХОЗЯЙСТВА им. В. И. ЛЕНИНА при СНК БССР

МИНСКАЯ ЦЕНТРАЛЬНАЯ ОПЫТНАЯ БОЛОТНАЯ СТАНЦИЯ

М. В. ДОКУКИН и А. В. ЗЕНЮК

СОРТОИСПЫТАНИЕ ОВСА И ЯЧМЕНЯ НА МИНСКОЙ БОЛОТНОЙ СТАНЦИИ

М. В. ДОКУКИН

ВЛИЯНИЕ МЕДНОГО КУПОРОСА НА УРОЖАЙ И РАЗВИТИЕ НЕКОТОРЫХ РАСТЕНИЙ

М. В ДОКУКИН

ПОЛЕВЫЕ И ВЕГЕТАЦИОННЫЕ ОПЫТЫ С МИНЕРАЛЬНЫМИ УДОБРЕНИЯМИ МИНСКОЙ БОЛОТНОЙ СТАНЦИИ в 1927 году.

WORKS OF THE WHITE RUSSIAN LENIN'S SCIENTIFIC-RESEARCH INSTITUTE OF AGRICULTURE AND FORESTRY AT THE SOVIET OF PEOPLES COMMISSARIES OF W. R. S. S. R.

CENTRAL EXPERIMENTAL MOOR STATION OF MINSK

M. V. DOKUKIN and A. V. ZENIUK

EXPERIMENTS ON SPECIES OF OAT AND BARLEY AT THE MINSK MOOR STATION

M. V. DOKUKIN

INFLUENCE OF BLUE COPPERAS ON THE CROP AND DEVELOPMENT OF SOME PLANTS

M. V. DOKUKIN

FIELD AND VEGETATION EXPERIMENTS WITH MINERAL FERTILIZERS AT THE MINSK MOOR STATION IN 1927

МЕНСК — MIŃSK — МИНСК

1930

ska

Пралетарыі ўсіх краёў, злучайцеся!

ПРАЦЫ БЕЛАРУСКАГА НАВУКОВА-ДАСЬЛЕДЧАГА ІНСТЫТУТУ СЕЛЬСКАЕ І ЛЯСНОЕ ГАСПАДАРКІ імя У. І. ЛЕНІНА пры СНК БССР

Т. XXII МЕНСКАЯ ЦЭНТРАЛЬНАЯ БАЛОТНАЯ СТАНЦЫЯ В. 5 (17)

М. В. ДАКУКІН і А. У. ЗЯНЮК

СОРТАСПРАБАВАНЬНЕ АЎСА І ЯЧМЕНЮ НА МЕНСКАЙ БАЛОТНАЙ СТАНЦЫІ Ў 1925, 26 і 27 гг.

М. В. ДАКУКІН

УПЛЫЎ МЕДНАГА КУПАРОСУ НА ЎРАДЖАЙ І РАЗЬВІЦЬЦЁ НЕКАТОРЫХ РАСЬЛІН.

М. В. ДАКУКІН

ПАЛЯВЫЯ І ВЭГЭТАЦЫЙНЫЯ ДОСЬЛЕДЫ З МІНЭРАЛЬНЫМІ ЎГНАЕНЬНЯМІ МЕНСКАЙ БАЛОТНАЙ СТАНЦЫІ Ў 1927 г.

ТРУДЫ БЕЛОРУССКОГО НАУЧНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКОГО ИНСТИТУТА СЕЛЬСКОГО и ЛЕСНОГО ХОЗЯЙСТВА им. В. И. ЛЕНИНА при СНК БССР

МИНСКАЯ ЦЕНТРАЛЬНАЯ ОПЫТНАЯ БОЛОТНАЯ СТАНЦИЯ

М. В. ДОКУКИН и А. В. ЗЕНЮК

СОРТОИСПЫТАНИЕ ОВСА И ЯЧМЕНЯ НА МИНСКОЙ БОЛОТНОЙ СТАНЦИИ

М. В. ДОКУКИН

ВЛИЯНИЕ МЕДНОГО КУПОРОСА НА УРОЖАЙ И РАЗВИТИЕ НЕКОТОРЫХ РАСТЕНИЙ

М. В ДОКУКИН

ПОЛЕВЫЕ И ВЕГЕТАЦИОННЫЕ ОПЫТЫ С МИНЕРАЛЬНЫМІ УДОБРЕНИЯМИ МИНСКОЙ БОЛОТНОЙ СТАНЦИИ в 1927 году.

WORKS OF THE WHITE RUSSIAN LENIN'S SCIENTIFIC-RESEARCH INSTITUTE OF AGRICULTURE AND FORESTRY AT THE SOVIET OF PEOPLES COMMISSARIES OF W. R. S. S. R.

CENTRAL EXPERIMENTAL MOOR STATION OF MINSK

M. V. DOKUKIN and A. V. ZENIUK

EXPERIMENTS ON SPECIES OF OAT AND BARLEY AT THE MINSK MOOR STATION

M. V. DOKUKIN

INFLUENCE OF BLUE COPPERAS ONTHECROP AND DEVELOPMENT OF SOME PLANTS

M. V. DOKUKIN

FIELD AND VEGETATION EXPERIMENTS WITH MINERAL FERTILIZERS AT THE MINSK MOOR STATION IN 1927

МЕНСК — MIŃSK — МИНСК

1930

ЗЬМЕСТ

Заказ № 692. 1.000 экз. (6½ арк.). Галоўлітбел № 512.

Друкарня БДВ імя Сталіна

Сартаапрабаваньне аўса і ячменю на Менскай Балотнай Дасьледчай Станцыі ў 1925, 1926 і 1927 гадох [1]).

Пытаньнямі сортаапрабаваньня і сортавывучэньня Балотная Станцыя цікавілася і ў папярэднія гады, але толькі з 1925 году мы атрымалі магчымасьць, дзякуючы падтрыманьня Ўсесаюзнага Інстытуту Прыкладной Батанікі, працаваць з значным і дакладна праверaным у адносінах чыстаты асартымэнтам.

Вядома, што ўсе культуры, а ў тым ліку і зярнёвыя, на асушаным балоце адзначаюцца ўстойлівасьцю ўраджаяў, меншай амплітудай хістаньняў ва ўраджаях за паасобныя гады. Прычыны гэтага спрыяючага для культуры факту ляжыць, галоўным чынам, у больш дасканалым забясьпячэньні расьлін вадою ў параўнаньні з глебамі не балотнымі. Але ўсё-ж такі розьніца ў праяўленьні мэтэоролёгічных фактараў за справаздачныя гады будуць рабіць уплыў на ўраджай, хоць і ў згладжаным выглядзе. Таму мы даем нарыс умоў пагоды ў справаздачныя гады [2]).

Другім момантам, які мае моцны ўплыў на вышыню ўраджаю пры іншых роўных ўмовах, будзе севазварот, або, інакш кажучы, папярэднікі. Таму мы даём гаспадарчую гісторыю тых вучасткаў, на якіх былі пастаўлены досьледы. Досьледы праводзіліся на нізінным балоце пад г. Менскам (Камароўскае балота)—53°, 55′ паўночнай шыраты і 2° 46′ заходняй даўгаты ад Пулкава пры вышыні над узроўнем мора 220 мэтраў.

Па табліцах № 1 і 2 і па рысунках № 1 і 2 можна скласьці сабе паняцьце аб тэмпэратурных умовах у 1925, 1926 і 1927 гадох.

Як відаць, вясеньнія месяцы красавік і май зьявіліся найбольш цёплымі ў 1925 годзе і сьцюдзёнымі ў 1927 годзе, 1926 год па тэмпэратуры красавіка і мая заняў прамежнае месца, калі аб тэмпэратурах меркаваць па сярэдніх месячных тэмпэратурах.

---

[1]) Гэты артыкул быў напісан і здадзен у друк у 1928 годзе, але па прычынах незалежных ад Станцыі ён вышаў з друку ў канцы 1930 году. У сучасны момант за тры апошнія гады працамі Станцыяй здабыты па гэтаму пытаньню новыя матэр'ялы, якія будуць апублікованы ў бліжэйшы час.

[2]) Дадзеныя мэтэоролёгічных нагляданьняў атрыманы ад Менскай Мэтэоролёгічнай Станцыі.

Чэрвень месяц наадварот быў сьцюдзёным у 1925 годзе, а 1926 і 1927 ён быў значна цяплейшым. Ліпень, жнівень і верасень былі значна цяплейшымі ў 1927 годзе ў параўнаньні з папярэднімі гадамі.

Аб ападках у працягу году можна меркаваць па табліцах № 3 і 4, а таксама па рысунку № 3.

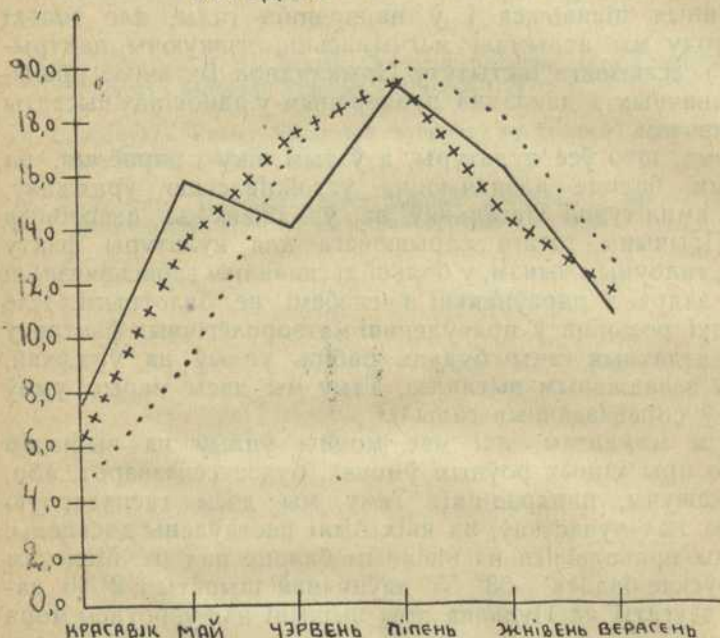

Як відаць, самім сухім годам з трох раўняемых быў 1926 год, а самым мокрым 1927 год. Сухасьць 1926 году асабліва яскрава выявілася ў чэрвені, ліпені, і жніўні м-цах.

Засушлівасьць 1926 году апрача зьменшанай колькасьці ападкаў выявілася яшчэ і ва ўзмоцненай інсьляцыі, меншай адноснай вільготнасьці і большым коэфіцыенце ненасычанасьці паветра вільгацьцю. Гэтыя апошнія вялічыні (інсьляцыя, вільготнасьць, недахоп насычанасьці) стаяць у цеснай сувязі з дажджлівасьцю, але, не жадаючы занадта ўскладняць досьлед, мы ня спыняемся на іх значэньні.

Табліца 1.

ТЭМПЭРАТУРА ПАВЕТРА

сярэднія дэкадныя, месячныя і шматгадовыя значэньні тэмпэратуры па нагляданьням Менскай Станцыі.

Месяцы	Кастрычнік				Лістапад				Сьнежань				Студзень			
Дэкады	I	II	III	Сярэдн. мес.	I	II	III	Сярэдн. мес.	I	II	III	Сярэдн. мес.	I	II	III	Сярэдн. мес.
1922-23 г.	5,3	4,6	—0,7	3,1	1,7	0,1	—4,0	—0,7	—7,5	—1,5	— 0,8	— 3,3	— 1,3	— 4,7	— 2,6	— 2,9
1923-24 г.	9,7	6,6	8,6	8,3	6,4	4,6	—1,6	3,1	—0,4	—0,9	—12,1	— 4,5	—13,7	— 8,5	—13,6	—11,9
1924-25 г.	11,2	4,1	4,3	6,5	3,8	—2,2	0,2	0,6	—4,5	—5,5	— 2,2	— 4,1	— 1,1	— 1,1	— 3,4	— 0,4
1925-26 г.	7,0	0,5	6,6	4,7	0,7	1,7	—4,0	—0,5	—6,0	—6,4	— 1,4	— 4,6	— 2,6	—12,6	— 6,7	— 7,3
Сярэдняя за 4 гады	8,3	4,0	4,7	5,7	3,2	1,1	—2,4	0,6	—4,6	—3,6	— 4,1	— 4,1	— 4,1	— 6,2	— 6,6	— 5,6
1926-27 г.	7,7	4,5	0,5	4,2	5,0	5,1	3,9	4,7	—4,7	—3,2	— 7,6	— 5,2	— 9,4	—12,7	— 6,4	— 9,5
Адхіленьне ад шматгадовай сярэдняй у 1926-27 г.	—0,6	+0,5	—4,2	—1,5	+1,8	+4,0	+6,3	+4,1	—0,1	+0,4	— 3,5	—11	— 5,3	— 6,5	+ 0,2	— 3,9

Табліца 1 (працяг).

Месяцы	Люты				Сакавік				Красавік				Май			
Дэкады	I	II	III	Сярэдн. мес.	I	II	III	Сярэдн. мес.	I	II	III	Сярэдн. мес.	I	II	III	Сярэдн. мес.
1922-23 г. .	— 8,7	—12,4	— 9,5	—10,2	—0,9	—0,6	1,8	0,1	—1,5	4,9	6,9	3,4	10,0	13,6	14,2	12,6
1923-24 г. .	— 6,5	—10,2	— 7,5	— 8,1	—5,2	—6,5	—0,6	—4,1	2,4	4,1	1,8	2,8	11,1	15,2	16,7	14,3
1924-25 г. .	— 1,2	2,1	— 3,1	0,1	- 0,7	—6,8	1,8	—1,9	4,8	8,1	10,1	7,7	16,3	15,6	15,7	15,9
1925-26 г. .	— 6,0	— 3,2	— 8,6	— 5,9	—1,9	—5,6	—3,7	—3,7	1,4	6,3	10,9	6,2	7,7	14,3	18,8	13,6
Сярэдняя за 4 гады .	— 5,0	— 5,9	— 7,2	— 6,0	—2,2	—4,9	—0,2	—2,4	1,8	5,9	7,7	5.0	11,3	14,7	16,4	14,1
1926-27 г. .	— 3,5	— 6,9	—10,6	— 7,0	0,9	2,1	0,2	1,1	3,2	4,2	6,5	4,6	8,7	6,5	12,0	9,1
Адхіленьне ад шматгадовай сярэдняй у 1926-27 г.	+15	—10	— 3,4	—1,0	+1,3	+7,0	+0,4	+3,5	+14	—1,7	— 1,2	—0,4	— 2,6	— 8,2	— 4,4	— 5,0

Табліца 1 (працяг).

Месяцы	Чэрвень				Ліпень				Жнівень				Верасень			
Дэкады	I	II	III	Сярэдн. мес.	I	II	III	Сярэдн. мес.	I	II	III	Сярэдн. мес.	I	II	III	Сярэдн. мес.
1922-23 г.	11,8	14,4	12,7	13,0	17,6	19,5	15,4	17,5	14,3	12,7	14,7	13,9	11,7	15,1	11,7	12,8
1923-24 г.	15,0	18,8	17,1	17,0	16,6	15,5	17,0	16,4	18,9	18,5	12,4	16,6	13,7	12,5	14,7	13,6
1924-25 г.	13,5	12,0	16,5	14,0	18,9	18,0	20,8	19,2	16,3	17,2	15,0	16,2	10,5	9,0	12,4	10,6
1925-26 г.	18,8	15,2	18,4	17,5	20,2	21,1	16,9	19,4	14,0	16,0	13,0	14,3	14,5	10,5	9,7	11,6
Сярэдняя за 4 гады	14,8	15,1	16,2	15,4	18,3	18,5	17,5	18,1	15,9	16,1	13,8	15,3	12,6	11,8	12,1	12,2
1926-27 г.	17,1	16,8	16,4	16,8	19,0	22,8	18,6	20,1	20,2	16,8	17,0	18,0	13,8	11,0	13,0	12,6
Адхіленьне ад шматгадовай сярэдняй у 1926-27 г.	+ 2,3	+ 3,7	+ 0,2	+ 1,4	+ 0,7	+ 4,3	+ 1,1	+ 2,0	+ 4,3	+ 0,7	+ 3,2	+ 2,7	+ 1,2	— 0,8	+ 0,9	+ 0,4

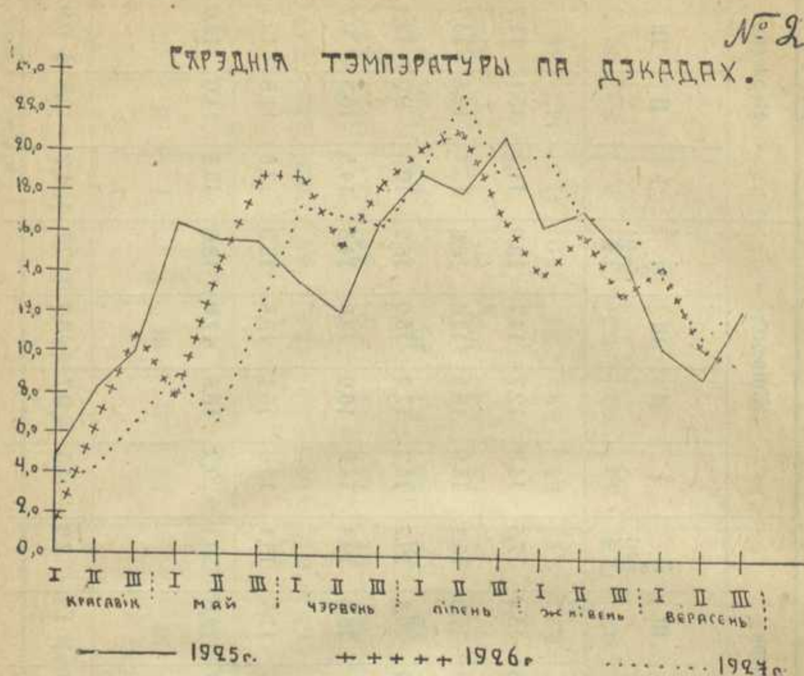

Табліца 2.

Тэмпэратура паветра за месяцы чэрвень—ліпень.

	Сума сярэдняй тэмпэратуры 1923—1926 гады	Шматгадовая сярэдняя тэмпэратура	Тэмпэратура ў 1927 годзе	Адхіленьне ад шматгадовай сярэдняй
Чэрвень . . .	61,5	15,4	16,8	+1,4
Ліпень	72,5	18,1	20,1	+2,0

АПАДКІ

Табліца 3.

Гады		Месяцы / Дэкады / ападкі	Кастрычнік I	Кастрычнік II	Кастрычнік III	Кастрычнік Сума	Лістапад I	Лістапад II	Лістапад III	Лістапад Сума	Сьнежань I	Сьнежань II	Сьнежань III	Сьнежань Сума	Студзень I	Студзень II	Студзень III	Студзень Сума
1922-23	Лік дзён	З жыдкімі	7	6	1	14	6	2	—	8	—	3	2	5	—	—	2	2
		З цьвёрдымі	1	2	5	8	4	5	5	14	7	8	5	20	4	5	7	16
		Усяго	8	8	6	22	10	7	5	22	7	11	7	25	4	5	9	18
	Колькасьць		14,1	6,0	21,8	41,9	23,4	2,8	3,3	29,5	11,2	13,0	10,7	34,9	9,0	6,3	11,6	26,9
1923-24	Лік дзён	З жыдкімі	7	4	8	19	6	5	2	13	6	1	—	7	1	—	1	2
		З цьвёрдымі	—	—	—	—	—	1	4	5	2	7	7	16	7	3	5	15
		Усяго	7	4	8	19	6	6	6	18	8	8	7	23	8	3	6	17
	Колькасьць		41,6	30,4	21,3	93,3	21,8	32,6	26,7	81,1	16,4	12,8	5,8	35,0	8,3	7,5	2,5	18,3
1924-25	Лік дзён	З жыдкімі	3	4	4	11	9	—	6	15	3	1	3	7	6	3	—	9
		З цьвёрдымі	—	2	—	2	6	5	—	11	—	1	6	7	9	—	3	12
		Усяго	3	6	4	13	15	5	6	26	3	2	9	14	15	3	8	21
	Колькасьць		10,6	9,8	3,0	23,4	20,5	2,5	5.0	28,0	8,6	1,2	6,8	16,6	14,4	2,1	11,2	27,7
1925-26	Лік дзён	З жыдкімі	5	3	6	14	5	2	—	7	—	—	3	3	1	—	1	2
		З цьвёрдымі	2	6	1	9	3	3	9	15	7	9	6	22	7	5	9	21
		Усяго	7	9	7	23	8	5	9	22	7	9	9	25	8	5	10	23
	Колькасьць		17,8	14,0	7,1	38,9	28,1	5,8	4,9	38,8	2,4	15,2	40,0	57,6	11,8	3,8	8,9	24,5

Табліца 3 (працяг).

Гады	Месяцы / Дэкады / ападкі	Кастрычнік I	Кастрычнік II	Кастрычнік III	Кастрычнік Сума	Лістапад I	Лістапад II	Лістапад III	Лістапад Сума	Сьнежань I	Сьнежань II	Сьнежань III	Сьнежань Сума	Студзень I	Студзень II	Студзень III	Студзень Сума
Сума	Лік дзён: З жыдкімі	22	17	19	58	26	9	8	43	9	5	8	22	8	3	4	15
	Лік дзён: З цьвёрдымі	3	10	6	19	13	14	18	45	16	25	24	65	27	13	24	64
	Лік дзён: Усяго	25	27	25	77	39	23	26	88	25	30	32	87	35	16	28	79
	Колькасьць	84,1	60,2	53,2	197,5	93,8	43,7	39,9	177,4	38,6	42,2	63,3	144,1	43,5	19,7	34,2	97,4
Шматгадовая сярэдняя	Лік дзён: З жыдкімі	6	4	5	15	7	2	2	11	2	1	2	5	2	1	1	4
	Лік дзён: З цьвёрдымі	1	3	2	6	3	4	5	12	4	6	6	16	7	3	6	16
	Лік дзён: Усяго	7	7	7	21	10	6	7	23	6	7	8	21	9	4	7	20
	Колькасьць	21,0	15,1	12,3	49,4	23,5	10,9	10,0	44,4	9,7	10,6	15 8	36,0	10,9	4,9	8,6	24,4
1926-27	Лік дзён: З жыдкімі	7	7	4	18	5	7	3	15	3	4	4	11	—	—	—	—
	Лік дзён: З цьвёрдымі	1	5	8	14	—	1	5	6	9	6	6	21	5	4	2	11
	Лік дзён: Усяго	8	12	12	32	5	8	8	21	12	10	10	32	5	4	2	11
	Колькасьць	6,3	17,0	49,5	72,8	11,6	35,7	4,6	51,9	30,0	23,1	9,0	62,1	15,4	2,2	4,3	21,9
Адхіленьне ад шматгадовай сярэдняй у 1926-27 г.		—14,7	+1,9	+36,2	+23,4	—11,9	+24.8	—5,4	+7,5	+20,3	+12,5	—6,8	+26,0	+4,5	—2,7	—4,3	—2,5

Табліца 3 (працяг).

Гады	Лік дзён	Месяцы	Люты				Сакавік				Красавік				М а й			
		Дэкады / ападк і	I	II	III	Сума	I	II	III	Сума	I	II	III	Сума	I	II	III	Сума
1922-23	Лік дзён	З жыдкімі .	—	—	—	—	—	—	2	2	—	3	4	7	8	6	3	17
		З цьвёрдымі .	3	5	2	10	4	—	2	6	—	—	3	3	2	—	—	2
		Усяго . . .	3	5	2	10	4	—	4	8	—	3	7	10	10	6	3	19
	Колькасьць . .		6.2	6,5	2.3	15,0	1,5	00	17,4	18,9	00	19,5	36,4	55,9	36,3	35,8	11,1	83,2
1923-24	Лік дзён	З жыдкімі . .	—	1	—	1	1	—	4	5	2	5	3	10	5	5	4	14
		З цьвёрдымі .	5	5	7	17	4	5	1	10	2	1	5	8	—	2	1	3
		Усяго . . .	5	6	7	18	5	5	5	15	4	6	8	18	5	7	5	17
	Колькасьць . . .		10.0	17,8	18,6	46,4	8,0	4,6	19,9	32,5	10,9	19,6	25,4	55,9	21,5	21,5	46,9	93,9
1924-25	Лік дзён	З жыдкімі . .	6	—	3	9	4	—	5	9	2	5	3	10	2	3	9	14
		З цьвёрдымі .	7	1	10	18	13	5	3	21	—	2	1	3	—	—	-	—
		Усяго . . .	13	1	13	27	17	5	8	30	2	7	4	13	2	3	9	14
	Колькасьць . . .		7,9	0,5	23,6	32,0	35,5	7,1	17,2	59,8	0,8	16,1	2,4	19,3	4,3	2,7	26,2	33,2
1925-26	Лік дзён	З жыдкімі . .	3	2	—	5	3	—	—	3	3	3	4	10	7	1	4	12
		Э цьвёрдымі .	6	4	2	12	5	8	2	15	3	1	—	4	1	—	1	2
		Усяго . . .	9	6	2	17	8	8	2	18	6	4	4	14	8	1	5	14
	Колькасьць . . .		48,5	8,8	4.9	62,2	13,5	7,4	14,9	35,8	6,6	0,9	22,0	29,5	11,2	0,4	12,8	24,4

Табліца 3 (працяг).

Гады		Месяцы / Дэкады / ападкі	Люты I	Люты II	Люты III	Люты Сума	Сакавік I	Сакавік II	Сакавік III	Сакавік Сума	Красавік I	Красавік II	Красавік III	Красавік Сума	Май I	Май II	Май III	Май Сума
Сума	Лік дзён	З жыдкімі	9	3	3	15	8	—	11	19	7	16	14	37	22	15	20	57
		З цьвёрдымі	21	15	21	57	26	18	8	52	5	4	9	18	3	2	2	7
		Усяго	30	18	24	72	34	18	19	71	12	20	23	55	25	17	22	64
	Колькасьць		72,6	33,6	49,4	155,6	58,5	19,1	69,4	147,0	18,3	56,1	86,2	160,6	77,3	60,4	97,0	234,7
Шматгадовая сярэдняя	Лік дзён	З жыдкімі	2	1	1	4	2	—	3	5	2	4	4	10	6	4	5	14
		З цьвёрдымі	5	5	6	14	6	5	2	13	1	1	2	4	1	1/2	1/2	2
		Усяго	7	6	7	18	8	5	5	18	3	5	6	14	7	4 1/2	5 1/2	16
	Колькасьць		18,2	8,4	12,4	38,9	14,6	4,8	17,4	36,8	4,6	14,0	21,6	40,1	19,3	15,1	24,3	58,7
1926-27	Лік дзён	З жыдкімі	—	—	—	—	4	3	5	12	5	5	8	18	7	6	6	19
		З цьвёрдымі	4	7	2	13	2	—	9	11	6	4	2	12	—	3	—	3
		Усяго	4	7	2	13	6	3	14	23	11	9	10	30	7	9	6	22
	Колькасьць		2,5	7,6	4,3	14,4	9,9	1,7	25,0	36,6	9,2	21,2	30,2	60,6	41,2	26,6	16,7	84,5
Адхіленьне ад шматгадовай сярэдняй у 1926-27 г.			—15,7	—0,8	—8,1	—24,5	—4,7	—3,1	+7,6	—0,2	+4,6	+7,2	+8,6	20,5	21,9	+11,5	—7,6	+25,8

Табліца 3 (працяг).

Гады		Месяцы / Дэкады / ападкі	Чэрвень I	Чэрвень II	Чэрвень III	Чэрвень Сума	Ліпень I	Ліпень II	Ліпень III	Ліпень Сума	Жнівень I	Жнівень II	Жнівень III	Жнівень Сума	Верасень I	Верасень II	Верасень III	Верасень Сума
1922-23	Лік дзён	З жыдкімі	5	6	9	20	3	4	9	16	9	6	4	19	5	2	7	14
		З цьвёрдымі	—	1	—	1	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
		Усяго	5	7	9	21	3	4	10	17	9	6	4	19	5	2	7	14
	Колькасьць		18,2	28,3	29,8	76,3	8,2	13,5	24,1	45,8	60,9	40,1	19,7	120,7	14,0	15,5	47,0	76,5
1923-24	Лік дзён	З жыдкімі	3	4	6	13	9	8	6	23	6	2	4	12	4	2	1	7
		З цьвёрдымі	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		Усяго	3	4	6	13	9	8	6	23	6	2	4	12	4	2	1	7
	Колькасьць		13,0	16,2	39,1	68,3	28,9	29,2	22,2	80,3	31,2	19,5	47,8	98,5	5,8	3,7	8,6	18,1
1924-25	Лік дзён	З жыдкімі	4	10	9	23	9	3	5	17	9	6	8	23	8	6	5	19
		З цьвёрдымі	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	1
		Усяго	4	10	9	23	10	3	5	18	9	6	8	23	9	6	5	20
	Колькасьць		16,5	35,0	46,8	98,3	50,3	6,5	20,7	77,5	30,8	6,4	54,5	91,7	22,4	6,6	38,9	67,9
1925-26	Лік дзён	З жыдкімі	6	2	4	12	—	2	8	10	7	5	10	22	4	8	6	18
		З цьвёрдымі	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1	1	—	—	—	—
		Усяго	6	2	4	12	—	2	9	11	7	5	11	23	4	8	6	18
	Колькасьць		19,7	14,0	46,2	79,9	—	1,8	47,6	49,4	14,3	9,0	13,0	36,3	14,0	33,3	19,4	66,7

Табліца 3 (працяг).

Гады		Месяцы / Дэкады / ападкі	Чэрвень I	Чэрвень II	Чэрвень III	Чэрвень Сума	Ліпень I	Ліпень II	Ліпень III	Ліпень Сума	Жнівень I	Жнівень II	Жнівень III	Жнівень Сут	Верасень I	Верасень II	Верасень III	Верасень Сума
Сума	Лік дзён	З жыдкімі	18	22	28	68	21	17	28	66	31	19	26	76	21	18	19	58
		З цьвёрдымі	—	1	—	1	1	—	2	3	—	—	1	1	1	—	—	1
		Усяго	18	23	28	69	22	17	30	69	31	19	27	77	22	18	19	59
	Колькасьць		67,4	93,5	161,9	322,8	87,4	51,6	114,6	253,0	137,2	75,0	135,0	347,2	56,2	59,1	113,9	229,2
Шматгадовая сярэдняя	Лік дзён	З жыдкімі	5	6	7	17	5	4	7	17	8	5	7	19	5	5	5	15
		З цьвёрдымі	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
		Усяго	5	6	7	17	5	4	7	18	8	5	7	19	5	5	5	15
	Колькасьць		19,9	23,4	40,5	80,7	21,9	12,8	28,7	63,3	34,3	18,8	33,8	6,8	14,1	14,8	28.5	57,3
1926-27	Лік дзён	З жыдкімі	9	5	5	19	5	2	4	11	2	8	4	14	3	9	6	18
		З цьвёрдымі	1	—	—	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1
		Усяго	10	5	5	20	5	3	4	12	2	8	4	14	3	10	6	19
	Колькасьць		37,5	64,7	6,0	108,3	26,4	37,6	28,1	92,1	3,5	92,3	21,7	117,5	6,0	71,7	44,3	122,0
Адхіленьне ад шматгадовай сярэдняй у 1926-27 г.			+20,7	+41,3	—34,5	+27,6	+4,5	+24,8	—0,6	+28,8	—30,8	+73,5	—12,1	+30,7	—8,1	+56,9	+15,8	+64,7

№ 3

МЕСЯЧНЫЯ СУМЫ АПАДКАЎ.

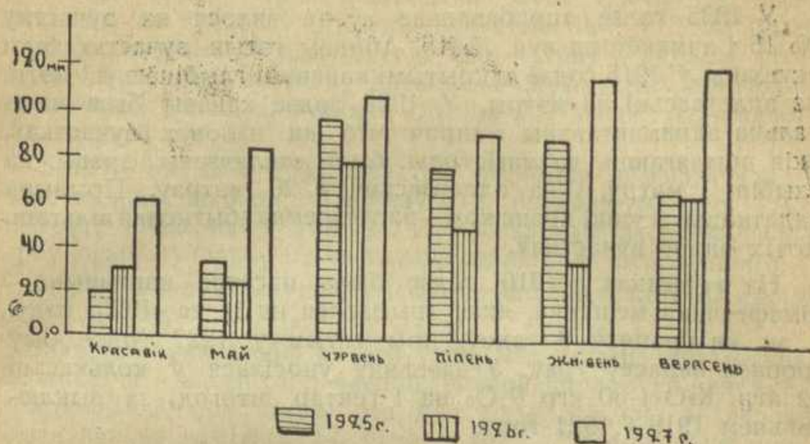

Табліца 4.

АПАДКІ

Сярэднія шматгадовыя сумы ападкаў за чэрвень і ліпень 1927 году.

Адхіленьне 1927 году ад шматгадовых сярэдніх.

Гады	Чэрвень			Ліпень		
	Сума за месяц у мм	Выгляд ападкаў (лік дзён)		Сума за месяц у мм	Выгляд ападкаў (лік дзён)	
		○ Д	△ Г		○	△
1922 . . .	—	—	—	88,5	15	—
1923 . . .	76,3	21	1	45,8	17	1
1924 . . .	68,3	14	—	80,3	23	—
1925 . . .	98,3	23	—	77,5	17	1
1926 . . .	79,9	12	—	49,4	10	1
Шматгадов. сярэдн. .	80,7	18	—	63,3	16	1
1927 . . .	108,3	19	1	92,1	11	1
Адхіленьне 1927 г. ад шматгадав. сярэдняй .	+ 27,6	+ 1	+ 1	28,8	— 5	0

Гісторыя палёў.

Галоўнейшыя зьвесткі аб вучастках, на якіх вялося сортаапрабаваньне зводзяцца да наступнага:

У 1925 годзе апрабаваньне аўсоў вялося на вучастку № 16 і ячмянёў на вуч. № 15. Абодвы гэтыя вучасткі былі асушаны ў 1915 годзе адкрытымі канавамі глыбінёю ў 1 мэтр. на адлегласьці 53 мэтры. У 1924 годзе канавы былі капітальна адрамантаваны і апроч таго на палових вучасткаў, якія прылягаюць да магістралі, былі закладзены дрэвы на глыбіні 1 мэтру, і на адлегласьці ў 20 мэтраў. Прычына дадатковай асушкі дрэнажом—наглядаемая збытковая вільгаць гэтых палоў вучасткаў.

На вучастках у 1916 годзе была пасеяна канюшына—цімафеечная мешанка, якая трымалася на іх да 1925 году, г. зн. на працягу 9 гадоў, пры гэтым у 1922 годзе быў зроблен перасеў траў. Угнаеньняў уносілася ў колькасьці 92 кгр. K_2O і 60 кгр P_2O_5 на 1 гектар штогод, за выключэньнем 1919 і 1921 году.

Торф добра перагніўшы, тоўшчаю 1,0—1,5 мэтр.

Узровень грунтовай вады у сярэднім за вэгэтацыйны пэрыод—80 см.

У 1924 годзе травастой на вучастках не адзначаўся роўнастайнасьцю. На паловах вучасткаў, якія прылягаюць да магістралі, месцамі травастой быў велмі парадзеўшым і на гэтых вучастках авёс надта забіваўся сьметнікамі. Атрымалася стракатасьць поля, скуткам чаго досьлед сортаапрабаваньня страціў многа ў сваёй дакладнасьці.

У 1926 годзе сортаапрабаваньне вялося на вучастку № 21, які быў асушаны канавамі на адлегласьці 40 мэтраў і глыбінёю ў 0,9 мэтраў. У 1922 годзе ён быў заняты рознымі культурамі па аднолькаваму ўгнаеньню—60 кгр. P_2O_5 і 92 кгр. K_2O на 1 гэктар; у 1923 і 1924 гадох аўсом па такіх самых угнаеньнях і ў 1925 годзе—капустай. Узроврнь грунтовай вады, трымаўся таксама на глыбыні каля 80 см. Торф досыць добра перагніўшы, глыбінёю ў сярэднім 1,0 мэтр. Рэзка выяўленай неаднароднасьці і стракатасьці поля не наглядалася, за выключэньнем звычайнага зьявішча на вучастках, якія асушаны адкрытымі канавамі: сярэдняя зона дае меншыя ўраджаі ў параўнаньні з бакавымі, прылягаючымі да канаў.

Для ўхіленьня недакладнасьці ад дадзенага зьявішча дзелянкам надавалася выцягнутая форма, ад адной канавы да другой, хоць і гэткае разьмеркаваньне дзелянак ня зусім адхіляе нязручнасьць, бо пры вучоце па мэтаду пробнага снапа немагчыма скласьці пробу ў дакладнай адпаведнасьці

з ураджайнасьці зон. У такіх выпадках было-б больш мэтазгодна рабіць вучот абмалотам усіх дзелянак, а ня мэтадам пробнага снапа.

У 1927 годзе сортаапрабаваньне ауса і ячмянёў было выканана на вучастку C_1; гэты вучастак быў у 1922 годзе асушан канавамі на адлегласьці 220 мэтраў і, акрамя таго, паўночная частка вучастку дрэнавана скрыначным дрэнажом па сыстэме Бутца, звычайнай глыбіні ў 1 мэтр і пры адлегласьці ў 20 мэтраў.

З 1923 па 1926 год вучастак быў пад цімафеяўкай з канюшынай і штогод угнойваўся з разьліку 60 кгр. P_2O_5 і 90 кгр. K_2O на 1 гектар. Па незначнай засьмечанасьці і роўнасьці вучастак не застаўляў жадаць нічога лепшага.

Торф сярэдняй ступені раскладзенасьці, глыбінёю ад 1,5 да 2,0 мэтраў.

Падрыхтоўка глебы вялася ўвесь час досыць аднолькава. Перапашка з восені або вясной, вясной апрацоўка рандалем і бараной „Зіг-Заг“. Іншы раз, калі пазваляў час, вясеньняе баранаваньне рабілася 2-3 разы з мэтаю зьнішчэньня прарастаючых сьметнікаў. Угнаеньне ўносілася за 1—2 тыдні да пасеву і запраўлялася бараной „Зіг-Заг“.

Пасеў рабіўся талерачнымі сяўнікамі і зараз-жа пасьля пасеву поля прыкатвалася цяжкай чыгуннай качалкай. 2-3 разы ў першую палову лета рабілася полка больш высокіх сьметнікаў (асот, лебяда, гарчак).

Нагляданьні і вучот на ўсіх дзелянках рабіўся згодна інструкцыі Цэнтральнай Сэлекцыйнай Станцыі.

Сарты аўса.

Сортаапрабаваньне аўса згрупавана ў табліцы за №№ 5, 6, 7, 8. Разглядаючы матэрыялы, якія зьмяшчаюцца ў гэтых табліцах, зробім некалькі заўваг аб сартах аўса, ня выказваючы, аднак, канчатковай думкі аб пераможніку ў гэтым сортаапрабаваньні, бо трох гадоў яшчэ ня досыць для канчатковага суджэньня і, акрамя таго, сарты, якія сябе лепш зарэкамэндавалі, прыдзецца апрабаваць у гаспадарчых умовах.

З трох гадоў максымальная ўраджайнасьць зерня ўсіх сартоў, бяз вынятку, выявілася ў 1926 годзе, тады, як па саломе і мякіне найбольш ураджайным зьявіўся 1927 год. Для большасьці сартоў найбольшая абсалютная вага зерня адзначана ў 1926 годзе. Калі ў 1925 годзе вучастак, на якім былі пасеяны сарты аўса, нельга назваць удалым, дык вучасткі 1926 і 27 гадоў былі аднолькава беззаганнымі ў адносінах засьмечанасьці асушкі і інш.

Павышаныя ўраджаі і добрую якасьць зерня ў 1926 годзе належыць, відавочна, прыпісаць значнай сухасьці гэтага году, якая спрыяла зярнёвай прадукцыі на балотнай глебе.

Насеньні для першага пасеву ў 1925 годзе былі атрыманы ад Цэнтральнай Сэлекцыйнай Станцыі і мелі досыць высокую абсалютную вагу. Як відаць з табліц, усе сарты аўса ў большай або меншай ступені ўбавілі сваю абсалютную вагу пры пасеве на балоце. Але ў спрыяючыя (сухія) гады абсалютная вага часткова рэгенерыруецца, ні ў адным выпадку, не даходзячы, аднак, да абсалютнай вагі выходнага матэрыялу.

Сярэдняя доўгасьць вэгэтацыйнага пэрыоду ад пасеву да ўборачнай сьпеласьці складае 105 дзён.

Вылучаецца па кароткаму вэгэтацыйнаму пэрыоду—у 89 дзён—сорт аўса „Немерчанскі самы раньні". Па абсалютнай вазе гэты сорт не адзначаецца добрай якасьцю, але па ўраджаю зерня ў 1926 і 27 гадох ён, аднак, зьявіўся на першым месцы сярод усяго асартымэнту. Толькі ў 1925 годзе ўраджайнасьць яго была ніжэй ад усіх іншых сартоў. Прыклад „Немерчанскага" аўса паказвае, як трэба быць асьцярожным пры сортаапрабаваньні, з прычыны таго, што вынікі яго часта залежаць ад пабочных прычын. „Немерчанскі" авёс адзначаецца нізкарослаьсцю і, будучы пасеяны ў 1925 г. на засьмечаным вучастку, моцна глушыўся ў сваім разьвіцьці такімі сьметнікамі: Poligonum tomentosum i Chenopodium album у той час, як больш высокарослыя сарты менш адчувалі шкоду ад іх, утвараючы над імі другі паверх. Высокая ўраджайнасьць „Немерчанскага" аўса на чыстых ад сьметнікаў плошчах тлумачыцца тым, што гэты сорт мае адну значную перавагу перад больш позьнімі сартамі. Усе бяз выключэньня сарты аўса нахільны да паляганьня. Прычыны паляганьня не падлягалі спэцыяльнаму вывучэньню, але гэта зьявішча ўласьціва ўсім культурным сартам. Калі паляганьне наступае ў раньняй стадыі разьвіцьця,—пры цьвяценьні або малочнай сьпеласьці, дык яно ня можа не адбіцца на ўраджаі зерня. Калі-ж паляганьне наступае ў пэрыяд васковай сьпеласьці, як гэта мае месца ў „Немерчанскага" аўса, дык адмоўны ўплыў паляганьня адзавецца ў слабай ступені. У гэтым і ёсьць важная перавага „Немерчанскага" аўса перад позьнімі сартамі.

Праглядваючы табліцу № 8, мы знойдзем цэлы шэраг сартоў, заслугоўваючых ўвагі па сваёй высокай ураджайнасьці: „Маскоўскі А. 315, „Лігава 11", „Гералецкі", „Магістраль". Але бязумоўна, што на першым месцы трэба паставіць „Немерчанскі" і „Залаты дождж"—мясцовы. Гэты апошні Швэдзкага паходжаньня і доўгі час культываваўся ў адным з тутэйшых маёнткаў—Самуэлева, Менскае акругі і культывуецца на нізінным балоце Менскай Балотнай Станцыі з 1918 году.

Таблiца 5.

Рэзультат сортаапрабаваньня аўсу за 1925 год

Чарга	НАЗВА СОРТА	№ № дзялянак	Ураджай на дзесяціну ў kg: Зярня: Па асобных дзялянках	Сярэднія для сорта (м)	Магчымае адхіленьне (ч)	Адносіны пры М для 1 = 100	Саломы і мякіны	Ураджай на гектар у kg: Зярня	Саломы і мякіны	Выхад зярня ад сухой масы ўсяго ўраджаю	Вага 1000 зярнят у гр.	Лік дзён ад пасеву да кушчэньня	Пасеў зроблен 27-V—30-V. Даўжыня пэрыяду (Лік дзён): Ад пасеву да поўных усходаў	Ад усходаў да калашэньня больш. расьлін	Ад калашэньня да васковай сьпеласьці	Ад пасеву да ўборачнай сьпеласьці
1	Залатыдождж-мясцовы .	21, 46, 71, 26 51, 76, 31, 56 36, 61, 41, 66	1992, 1793 1997, 1457 2344, 2124 2268, 2098 1567, 2336 1349, 1927	1938	±67 (3,5%)	100	4902	1773	4485	27,5	26,81	20	7	54	36	103
2	Лейцевіцкі .	30, 55	1871, 1747	1809	±52 (2,9%)	93,3	4666	1655	4269	25,0	18,98	21	8	55	37	106
3	Пфлюг . . .	32, 57	1584, 1782	1683	±85 (4,9%)	86,8	3737	1540	3419	31,0	18,89	22	8	55	39	108
4	86/5 Тулунскі .	34, 59	1221, 2010	1615	±333 (20,6%)	83,3	4577	1478	4188	25,9	18,39	20	9	45	32	90
5	Пабеда . .	22, 47, 12	1475, 1676, 1545	1565	±44 (2,8%)	80,8	4552	1432	4165	25,5	23,87	22	9	55	38	103

Табліца 5 (працяг).

Чарга	НАЗВА СОРТА	№№ дзялянак	Ураджай на дзесяціну ў kg — Зярня — Па асобных дзялянках	Ураджай на дзесяціну ў kg — Зярня — Сярэднія для сорта (м)	Ураджай на дзесяціну ў kg — Зярня — Магчымае адхіленьне (ч)	Ураджай на дзесяціну ў kg — Зярня — Адносіны пры М для 1 = 100	Ураджай на дзесяціну ў kg — Саломы і мякіны	Ураджай на гектар у kg — Зярня	Ураджай на гектар у kg — Саломы і мякіны	Выхад зярня ад сухой масы ўсяго ўраджаю	Вага 1000 зярнят у гр.	Лік дзён ад пасеву да кушчэньня	Пасеў зроблен 27-V—30-V — Даўжыня пэрыяду — Ад пасеву да поўных ўсходаў (лік дзён)	Ад ўсходаў да каласаваньня больш. расьлін (лік дзён)	Ад каласаваньня да васковай сьпеласьці (лік дзён)	Ад пасеву да ўборачнай сьпеласьці (лік дзён)
6	Залаты дождж ад Таланова	25, 50, 75	1512, 1488, 1694	1565	±51 (3,3%)	80,7	4667	1432	4270	25,0	20,64	21	8	55	34	103
7	Пяткускі жоўты ад Лохава	37, 62	1456, 1588	1522	±56 (3,6%)	78,5	4221	1393	3862	26,8	17,91	20	9	54	40	108
8	Маскоўскі А 315	35, 60	1389, 1611	1500	±94 (6,2%)	77,4	4394	1373	4021	25,3	23,09	21	9	57	39	113
9	„Дзіппэ"	44, 69	1595, 1366	1480	±97 (6,5%)	76,4	3986	1354	3647	27,2	25,25	22	9	56	41	110
10	Лігава II	23, 48, 73	1317, 1291, 1799	1469	±131 (8,9%)	75,8	4531	1344	4146	24,7	29,98	21	8	51	36	101
11	Эха	42, 67	1367, 1465	1416	±41 (2,9%)	73,1	3937	1296	3602	26,5	20,41	22	9	59	39	112
12	Маскоўскі В 326	40, 65	1422, 1351	1386	±30 (2,2%)	71,5	3963	1268	3626	26,1	28,87	22	8	56	41	111
13	Гералецкі	33, 58	1348, 1384	1366	±15 (1,1%)	70,5	4498	1250	4116	23,8	26,46	21	9	57	36	107

Табліца 5 (працяг).

Чарга	НАЗВА СОРТА	№№ дзялянак	Ураджай на дзесяціну ў kg: Зярня: Па асобных дзелянках	Ураджай на дзесяціну ў kg: Зярня: Сярэдні для сорта (м)	Ураджай на дзесяціну ў kg: Зярня: Магчымае адхіленьне (ч)	Ураджай на дзесяціну ў kg: Зярня: Адносіны пры М для 1 = 100	Ураджай на дзесяціну ў kg: Саломы і мякіны	Ураджай на гектар у kg: Зярня	Ураджай на гектар у kg: Саломы і мякіны	Выхад зярня ад сухой масы ўсяго ўраджаю	Вага 1000 зярнят у гр.	Лік дзён ад пасеву да кушчэньня	Пасеў зроблен 27-V—30-V. Даўжыня пэрыяду (Лік дзён): Ад пасеву да поўных ўсходаў	Ад усходаў да калашэньня больш. расьлін	Ад калашэньня да васковай сьпеласьці	Ад пасеву да ўборачнай сьпеласьці
14	Маскоўскі А 351 . .	45, 70	1005, 1617	1311	±258 (19,7 %)	67,7	4250	1200	3889	23,3	28,50	19	8	55	41	110
15	Маскоўскі А 4017 . .	24, 49, 74	1380, 947, 1495	1274	±130 (10,2 %)	65,8	4296	1166	3931	22,8	28,81	21	8	56	40	100
16	Шацілаўскі 033	39, 64	974, 1542	1258	±240 (19,0 %)	64,9	4314	1151	3947	22,3	28,24	22	9	59	38	112
17	Шацілаўскі 056	43, 68	857, 1620	1238	±322 (26,1 %)	63,9	4853	1133	4440	20,1	28,34	22	9	57	40	112
18	Заходня-Сібірскі 145 . .	29, 54	1115, 1175	1145	±25 (2,2 %)	53,9	4024	1048	3682	22,2	17,18	21	8	59	37	109
19	Заходня-Сібірскі 117 . .	28, 53	984, 1143	1063	±67 (6,3 %)	54,9	3759	973	3439	22,1	17,40	21	8	60	37	111
20	Немерчанскі самы раньні .	27, 52	1059, 997	1028	±26 (2,5 %)	53,0	3981	941	3643	20,8	19,33	20	8	44	32	87
21	Шацілаўскі непалепшаны .	38, 63	767, 1230	998	±195 (19,6 %)	51,5	4481	913	4100	18,0	25,70	21	9	59	38	110

Табліца 6.

Рэзультат сортаапрабаваньня аўсу ў 1926 г.

Чарга	НАЗЗА САРТОЎ	№№ дзялянак	Ураджай на гектар у kg					Выхад зярня ад сухой масы ўсяго ўраджаю ў проц.	Вага 1000 зярнят	Пасеў зроблен 24-V – 27-V укл.				
			З я р н я				Саломы і мякіны			Лік дзён ад пасеву да пачатку кушчэньня	Даўжыня пэрыядаў			
			Па паасобных дзялянках	Зярня	Сярэдняя памылка для зярня	Дакладнасьць досьледу для зярня					Ад кушчэньня да поўных усходаў	Ад усходаў да калашэньня больш. расьл.	Ад калашэньня да васковай сьпеласьці	Ад пасеву да ўборачнай сьпеласьці
			м	т	р'						Л і к	д з ё н		
1	Немерчан. самы раньні	2, 34, 66, 98, 130, 162.	2.416 2.125 2.605 3.154 2.362 2.374	2.506	1.438	5,7	2.774	47,9	19,97	22	9	39	36	89
2	Маскоўскі А 315 . .	9, 41, 73. 105, 137, 169	2.546 1.771 2.701 2.591 2 714 2.354	2.446	1.451	5,9	4.202	36,8	30,26	22	9	48	43	105

Табліца 6 (працяг).

Чарга	НАЗВА САРТОЎ	№№ дзялянак	Ураджай на гэктар у kg					Выхад зярня ад сухой масы ўсяго ўраджаю ў проц.	Вага 1000 зярнят	Пасеў зроблен 24-V—27-V укл.				
			Зярня				Саломы і мякіны			Лік дзён ад пасеву да пачатку кушчэньня	Даўжыня пэрыядаў			
			На паасобных дзялянках	Зярня	Сярэдняя памылка для зярня	Дакладнасьць досьледу для зярня					Ад кушчэньня да поўных усходаў	Ад усходаў да калашэньня больш. расьл.	Ад калашэньня да васковай сьпеласьці	Ад пасеву да ўборачнай сьпеласьці
				м	±т %	р					Лік дзён			
3	Магістраль	23, 55, 87, 119, 151, 183	2.118 2.362 2.448 2.687 2.708 2.216	2.423	98,5	4,1	4.789	33,8	20,39	21	9	49	42	106
4	Тэадозіў	25, 57, 89, 121, 153, 185	2.313 2.439 3.209 1.807 2.406 2.100	2.379	206,4	8,1	4.433	35,3	24,59	21	9	48	54	117
5	Залаты дождж мясцовы	33, 1, 65, 97, 129, 161	2.158 1.911 2.347 2.636 2.663 2.414	2.355	117,4	5,0	4.716	33,3	24,40	22	9	48	40	102

Табліца 6 (працяг).

Чарга	НАЗВА САРТОЎ	№№ дзялянак	Ураджай на гектар у kg: Па паасобных дзялянках	Зярня: Зярня (м)	Сярэдняя памылка для зярня (±m)	Дакладнасьць досьледу для зярня (p)	Саломы і мякіны	Выхад зярня ад сухой масы ўсяго ўраджаю ў проц.	Вага 1000 зярнят	Пасеў зроблен 24-V—27-V укл.: Лік дзён ад пасеву да пачатку кушчэньня	Даўжыня пэрыядаў (Лік дзён): Ад кушчэньня да поўных усходаў	Ад усходаў да калашэньня больш. расьл.	Ад калашэньня да васковай сьпеласьці	Ад пасеву да ўборачнай сьпеласьці
6	Гералецкі	7, 39, 71, 103 135, 167	2.706 1.562 2.144 2.000 2.516 2.737	2.278	187,8	8,2	4.273	34,6	24,92	22	10	48	40	103
7	„Дзіппе“	16, 48, 80, 112, 144, 176	1.935 1.691 2.970 2.267 2.002 1.984	2.142	181,8	8,5	3.858	35,4	26,24	23	9	48	42	103
8	Шацілаўскі 033 . .	12, 44, 76, 108, 140, 172	2.141 1.788 2.026 2.264 2.400 2.197	2.136	86,2	4,0	5.313	28,8	29,28	23	10	50	40	105

Табліца 6 (працяг).

Чарга	НАЗВА САРТОЎ	№№ дзялянак	Ураджай на гектар у kg					Выхад зярня ад сухой масы ўсяго ўраджаю ў проц.	Вага 1000 зярнят	Пасеў зроблен 24-V—27-V укл.				
			Па паасобных дзялянках	Зярня			Саломы і мякіны			Лік дзён ад пасеву да пачатку кушчэньня	Даўжыня пэрыядаў			
				Зярня	Сярэдняя памылка для зярня	Дакладнасьць досьледу для зярня					Ад кушчэньня да поўных усходаў	Ад ўсходаў да калашэньня больш. расьл.	Ад калашэньня да васковай сьпеласьці	Ад пасеву да ўборачнай сьпеласьці
				м	±m	p					Лік дзён			
9	Лігава II	19, 51, 83, 115, 147, 179	1.785 1.771 2 176 2.153 2.427 2.254	2.094	107,5	5,1	3.759	35,8	29,39	22	9	46	40	99
10	Лейцевіцкі	5, 37, 69 101, 133, 165	1.901 1.528 2.267 2.189 2.155 2.307	2.058	120,7	5,9	3.841	37,0	20,67	23	10	47	39	101
11	Маскоўскі А 351 . .	17, 49, 81, 113, 145, 177	1.800 1.781 2.037 2 075 2.079 2.102	1.996	67,6	3,4	3.829	34,3	22,62	23	9	49	41	103

Табліца 6 (працяг).

Чарга	НАЗВА САРТОЎ	№№ дзялянак	Ураджай на гектар у kg					Выхад зярня ад сухой масы ўсяго ўраджаю ў проц.	Вага 1000 зярнят	Пасеў зроблен 24-V—27-V укл.				
			Зярня				Саломы і мякіны			Лік дзён ад пасеву да пачатку кушчэньня	Даўжыня пэрыядаў			
			Па паасобных дзялянках	Зярня	Сярэдняя памылка для зярня	Дакладнасьць досьледу для зярня					Ад кушчэньня да поўных усходаў	Ад усходаў да калашэньня больш. расьл.	Ад калашэньня да васковай сьпеласьці	Ад пасеву да ўборачнай сьпеласьці
				м	±т	р					Лік дзён			
12	Маскоўскі В 326 . .	13, 45, 77, 109, 141, 173	1.866 1.523 2.287 2.132 2.175 1.972	1.992	112,1	5,6	3.728	34,8	28,34	24	10	48	42	105
13	„Пэбеда“	18, 50, 82, 114, 146, 178	1.603 1.681 2.023 2.386 2.193 2.033	1.987	122,0	6,1	3.764	34,6	26,20	23	9	49	41	103
14	„Люненбурскі“ . .	22, 54, 86, 118, 150, 182	1.766 1.747 1.716 2.133 2.1[illegible]6 2.284	1.974	105,2	5,3	4.309	32,1	23,92	22	10	48	40	102

Табліца 6 (працяг).

Чарга	НАЗВА САРТОЎ	№№ дзялянак	Ураджай на гектар у kg: Зярня: Па паасобных дзялянках	Зярня: Зярня м	Зярня: Сярэдняя памылка для зярня ±m	Зярня: Дакладнасць досьледу для зярня p	Саломы і мякіны	Выхад зярня ад сухой масы ўсяго ўраджаю ў % роц.	Вага 1000 зярнят	Пасеў зроблен 24-V—27-V укл.: Лік дзён ад пасеву да пачатку кушчэньня	Даўжыня пэрыядаў (Лік дзён): Ад кушчэньня да поўных усходаў	Ад усходаў да калашэньня больш. расьл.	Ад калашэньня да васковай сьпеласьці	Ад пасеву да ўборачнай сьпеласьці
15	Шацілаўскі 056	15, 47, 79, 111, 143, 175	1.866 1.685 2.128 1.575 2.404 1.913	1.929	123,0	6,4	4.933	28,2	30,52	23	10	51	40	105
16	Пфлюг	6, 38, 70, 102, 134, 166	1.697 1.465 2.126 1.920 2.128 2.169	1.918	116,1	6,1	4.085	32,1	20,62	23	9	48	39	101
17	Залаты дождж ад Таланава	21, 53, 85, 117, 149, 181	1.448 2.219 1.990 1.977 2.062 1.803	1.917	108,6	5,7	3.775	33,8	22,20	23	10	47	41	102

Табліца 6. (працяг)

Чарга	НАЗВА САРТОЎ	№№ дзялянак	Ураджай на гектар у kg					Выхад зярня ад сухой масы ўсяго ўраджаю ў проц.	Вага 1000 зярнят	Пасеў зроблен 24-V—27-V укл.				
			З я р н я				Саломы і мякіны			Лік дзён ад пасеву да пачатку кушчэньня	Даўжыня пэрыядаў			
			Па паасобных дзялянках	Зярня	Сярэдняя памылка для зярня	Дакладнасьць досьледу для зярня					Ад кушчэньня да поўных ўсходаў	Ад ўсходаў да калашэньня больш. расьл.	Ад калашэньня да васковай сьпеласьці	Ад пасеву да ўборачнай сьпеласьці
				м	±т	р					Л і к д з ё н			
18	Петкускі жоўты ад Лохава	10, 42, 74, 106, 138, 170	1.837 2.023 2.306 1.622 1.985 1.692	1.911	101,8	5,3	3.905	33,1	19,79	23	10	46	41	102
19	Маскоўскі А 4017. .	20, 52, 84, 116, 148, 180	1.779 1.865 1.978 2.050 1.794 1.942	1.901	43,8	2,3	4.019	32,2	27,90	23	9	49	41	104
20	Северанін	24, 56, 88, 120, 152, 184	1.427 1.396 1.919 1.751 1.615 1.546	1.609	82,7	5,1	3.724	30,2	21,25	21	9	45	41	99

Табліца 6 (працяг).

Чарга	НАЗВА САРТОЎ	№№ дзялянак	Ураджай на гектар у kg: Па паасобных дзялянках	Зярня: Зярня (м)	Зярня: Сярэдняя памылка для зярня (±m)	Зярня: Дакладнасьць досьледу для зярня (p)	Саломы і мякіны	Выхад зярня ад сухой масы ўсяго ўраджаю ў проц.	Вага 1000 зярнят	Пасеў зроблен 24-V—27-V укл.: Лік дзён ад пасеву да пачатку кушчэньня	Даўжыня пэрыядаў (Лік дзён): Ад кушчэньня да поўных усходаў	Ад усходаў да калашэньня больш. расьл.	Ад калашэньня да васковай сьпеласьці	Ад пасеву да ўборачнай сьпеласьці
21	Шацілаўскі непалепш.	11, 43, 75, 107, 139, 171	1.408 1.784 1.745 1.247 1.783 1.490	1.576	92,9	5,9	5.142	23,6	25,85	22	10	52	39	106
22	„Эха"	14, 46, 78, 110, 142, 174	1.422 1.209 1.341 1.710 1.551 1.576	1.468	73,6	5,0	3.551	29,4	20,60	24	10	52	39	107
23	86/5. Тулунскі . . .	8, 40, 72, 104, 136, 168	1.316 965 1.512 1.399 1.400 1.351	1.324	76,7	5,8	2.625	33,9	20,30	22	9	41	40	95

Табліца 6 (працяг).

Чарга	НАЗВА САРТОЎ	№№ дзялянак	Ураджай на гектар у kg. Зярня: Па паасобных дзялянках	Зярня (м)	Сярэдняя памылка для зярня (±т)	Дакладнасьць досьледу для зярня (р)	Саломы і мякіны	Выход зярня ад сухой масы ўсяго ўраджаю ў % %	Вага 1000 зярнят	Пасеў зроблен 24/V—27/V укл.: Лік дзён ад пасеву да пачатку кушчэньня	Даўжыня пэрыядаў (Лік дзён): Ад кушчэньня да поўных усходаў	Ад усходаў да калашэньня больш. расьл.	Ад калашэньня да васковай сьпеласьці	Ад пасеву да ўборачнай сьпеласьці
24	Заходня-Сібірскі 145 .	4, 36, 68, 100, 132, 164	1.298 825 1.202 1.445 1.447 1.603	1.303	111,0	8,5	3.710	25,9	18,68	23	10	49	40	103
25	Заходня-Сібірскі 117 .	3, 35, 67, 99, 131, 163	1.157 773 1.311 1.276 1.347 1.029	1.149	88,9	7,7	3.850	22,9	19,93	22	9	52	39	104

Табліца 7.

Рэзультаты сортаапрабаваньня аўсу ў 1927 годзе.

Чарга	НАЗВА САРТОЎ	№№ дзялянак	Ураджай на гектар у kg: Зярня: Па паасобных дзялянках	Ураджай на гектар у kg: Зярня: Сярэдняе для сорту (м)	Ураджай на гектар у kg: Зярня: Сярэдняя памылка (±т)	Ураджай на гектар у kg: Зярня: Дакладнасьць досьледу (р)	Ураджай на гектар у kg: Саломы і мякіны	Выхад зярня ад сухой масы ўсяго ўраджаю	Вага 1000 зярнят	Пасеў зроблены 12-V—17-V: Лік дзён ад пасеву да пачатку кушчэньня	Пасеў зроблены 12-V—17-V: Даўжыня пэрыяду (Лік дзён): Ад пасеву да поўных ўсходаў	Ад ўсходу да калашэньня большасьці расьлін	Ад калашэньня да васковай сьпеласьці	Ад пасеву да ўборачнай сьпеласьці
1	Немерчан. самы раньні	I-1 II-1 III-1 IV-1 V-1 VI-1	1.771 2.303 2.565 2.237 2.121 2.305	2.217	107,4	4,8	3.624	37,9	17,79	29	14	45	29	91
2	Казанскі 28 133	I-4 II-4 III-4 IV-4 V-4 УI-4	2.259 2.417 2.487 1.536 1.317 1.678	1.949	204,7	10,6	5.150	27,5	17,36	29	15	59	30	106

Табліца 7 (працяг).

Чарга	НАЗВА САРТОЎ	№№ дзялянак	Ураджай на гектар у kg: Зярня: Па паасобных дзялянках	Зярня: Сярэдняе для сорту (м)	Зярня: Сярэдняя памылка (±m)	Зярня: Дакладнасьць досьледу (p)	Саломы і мякіны	Выхад зярня ад сухой масы ўсяго ўраджаю	Вага 1000 зярнят	Пасеў зроблены 12-V—17-V: Лік дзён ад пасеву да пачатку кушчэньня	Даўжыня пэрыяду: Ад пасеву да поўных усходаў (Лік дзён)	Даўжыня пэрыяду: Ад усходу да калашэньня большасьці расьлін (Лік дзён)	Даўжыня пэрыяду: Ад калашэньня да васковай сьпеласьці (Лік дзён)	Ад пасеву да ўборачнай сьпеласьці (Лік дзён)
3	Лігава II	I-19 II-19 III-19 IV-19 V-19 VI-19	2.281 2.003 1.578 1.353 1.816 1.909	18.23	133,0	7,3	4.309	29,8	21,85	26	12	54	28	97
4	Рыхлік	I-2 II-2 III-2 IV-2 V-2 VI-2	1.913 1.971 1.733 1.681 1.253 2.248	1.800	137,1	7,6	4.103	31,0	22,57	29	14	49	32	98
5	Маскоўскі В 326 . .	I-13 II-13 III-13 IV-13 V-13 VI-13	1.697 1.848 1.957 1.152 1.687 2.370	1.785	163,1	9,1	4.658	27,8	22,29	26	13	56	29	101

Табліца 7 (працяг).

Чарга	НАЗВА САРТОЎ	№№ дзялянак	Ураджай на гектар у kg					Выхад зярня ад сухой масы ўсяго ўраджаю	Вага 1000 зярнят	Пасеў зроблены 12-V—17-V				
			Зярня				Саломы і мякіны			Лік дзён ад пасеву да пачатку кушчэньня	Даўжыня пэрыяду			Ад пасеву да ўборачнай сьпеласьці
			Па паасобных дзялянках	Сярэдняе для сорту	Сярэдняя памылка	Дакладнасьць досьледу					Ад пасеву да поўных ускодаў	Ад ускоду да калашэньня большасьці расьлін	Ад калашэньня да васковай сьпеласьці	
				м	±m	р					Лік дзён			
6	Магістраль	I-23 II-23 III-23 IV-23 V-23 VI-23	1.864 1.968 1.367 1.443 1.430 2.061	1.689	126,7	7,5	5.089	25,5	18,54	26	13	57	30	103
7	Казанскі 52/147 . .	I-3 II-3 III-3 IV-3 V-3 VI-3	1.821 2.209 1.281 1.275 1.682 1.757	1.671	145,3	8,7	4.851	25,9	23,94	28	13	55	30	102
8	Шацілаўскі 033 . .	I-12 II-12 III-12 IV-12 V-12 VI-12	1.851 1.701 1.528 1.430 1.499 1.999	1.668	91,4	5,5	5.682	22,8	24,49	27	14	58	27	102

Табліца 7 (працяг).

Чарга	НАЗВА САРТОЎ	№№ дзялянак	Ураджай на гектар у kg: Зярня — Па паасобных дзялянках	Сярэдняе для сорту (м)	Сярэдняя памылка (±m)	Дакладнасьць досьледу (p)	Саломы і мякіны	Выхад зярня ад сухой масы ўсяго ўраджаю	Вага 1000 зярнят	Пасеў зроблены 12-V—17-V: Лік дзён ад пасеву да пачатку кушчэньня	Даўжыня пэрыяду (Лік дзён): Ад пасеву да поўных усходаў	Ад усходу да калашэньня большасьці расьлін	Ад калашэньня да васковай сьпеласьці	Ад пасеву да ўборачнай сьпеласьці
9	Залаты дождж мясцовы	I-5 II-5 III-5 IV-5 V-5 VI-5	1.964 2.108 1.612 1.161 1.286 1.786	1.653	153.3	9,3	4.709	26,0	17,13	28	15	55	29	102
10	Гералецкі	I-7 II-7 III-7 IV-7 V-7 VI-7	2.034 1.335 1.906 1.562 1.508 1.549	1.649	108.4	6,6	5.023	24,8	21.00	27	13	55	28	99
11	Маскоўскі А-315 . .	I-9 II-9 III-9 IV-9 V-9 VI-9	1.907 1.581 1.481 1.589 1.614 1.651	1.637	57,3	3,5	4.673	26.0	22,34	26	13	54	32	102

Табліца 7 (працяг).

Чарга	НАЗВА САРТОЎ	№№ дзялянак	Ураджай на гектар у kg: Зярня: Па паасобных дзялянках	Сярэдняе для сорту (м)	Сярэдняя памылка (±m)	Дакладнасьць досьледу (p)	Саломы і мякіны	Выхад зярня ад сухой масы ўсяго ўраджаю	Вага 1000 зярнят	Пасеў зроблены 12-V—17-V: Лік дзён ад пасеву да пачатку кушчэньня	Даўжыня пэрыяду: Ад пасеву да поўных усходаў (Лік дзён)	Ад усходу да калашэньня большасьці расьлін (Лік дзён)	Ад калашэньня да васковай сьпеласьці (Лік дзён)	Ад пасеву да ўборачнай сьпеласьці (Лік дзён)
12	Калакольчык III . .	I-14 II-14 III-14 IV-14 V-14 VI-14	1.168 1.662 2.108 982 1.586 1.870	1.563	173,3	11,1	4.947	23,8	20,01	26	14	58	27	102
13	Шацілаўскі 056 . .	I-15 II-15 III-15 IV-15 V-15 VI-15	1.869 1.894 1.121 1.433 1.571 1.216	1.517	132,6	8,7	5.750	20,4	25,03	27	14	56	27	100
14	Пабеда	I-18 II-18 III-18 IV-18 V-18 VI-18	1.788 1.769 1.118 1.021 1.278 1.872	1.474	154,9	10,5	4.921	23,2	18,24	26	12	57	28	100

Табліца 7 (працяг).

Чарга	НАЗВА САРТОЎ	№№ дзялянак	Ураджай на гектар у kg: Зярня — Па паасобных дзялянках	Зярня — Сярэдняе для сорту (м)	Зярня — Сярэдняя памылка (±m)	Зярня — Дакладнасьць досьледу (p)	Саломы і мякіны	Выхад зярня ад сухой масы ўсяго ўраджаю	Вага 1000 зярнят	Пасеў зроблены 12-V—17-V: Лік дзён ад пасеву да пачатку кушчэньня	Даўжыня пэрыяду (Лік дзён): Ад пасеву да поўных усходаў	Ад усходу да калашэньня большасьці расьлін	Ад калашэньня да васковай сьпеласьці	Ад пасеву да уборачнай сьпеласьці
15	Дзіппэ	I-16 II-16 III-16 IV-16 V-16 VI-16	1.812 1.623 1.150 816 1.437 1.827	1.444	163,4	11,3	4.830	22,9	19,76	27	13	57	29	102
16	Маскоўскі А 351 . .	I-17 II-17 III-'7 IV-17 V-17 VI-17	1.705 1.512 1.105 944 1.588 1.728	1.430	134,4	9,4	4.498	24,2	19,27	27	13	57	27	100
17	Петкуск. жоўт. ад Лохава	I-11 II-11 III-11 IV-11 V-11 VI-11	1.967 1.731 1.389 1.056 1.015 1.411	1.428	152,5	10,6	4.265	25,1	16,17	26	13	55	27	99

Таблiца 7 (працяг).

Чарга	НАЗВА САРТОЎ	№№ дзялянак	Ураджай на гектар у kg: Зярня: Па паасобных дзялянках	Сярэдняе для сорту (м)	Сярэдняя памылка (±m)	Дакладнасьць досьледу (р)	Саломы і мякіны	Выхад зярня ад сухой масы ўсяго ўраджаю	Вага 1000 зярнят	Пасеў зроблены 12-V—17-V: Лік дзён ад пасеву да пачатку куштэньня	Даўжыня пэрыяду: Ад пасеву да поўных ўсходаў (Лік дзён)	Ад ўсходу да калашэньня большасьці расьлін (Лік дзён)	Ад калашэньня да васковай сьпеласьці (Лік дзён)	Ад пасеву да ўборачнай сьпеласьці (Лік дзён)
18	Залаты дождж ад Таланава.	I-21 II-21 III-21 IV-21 V-21 VI-21	1.678 1.505 1.436 766 1.385 1.611	1.397	134,2	9,6	4.778	22,8	19,48	26	13	54	28	98
19	Лейцевiцкi	I-10 II-10 III-10 IV-10 V-10 VI-10	1.753 1.771 1.450 880 1.007 1.285	1.358	152,5	11,2	4.287	24,1	14,93	26	13	55	27	99
20	Пфлюг	I-6 II-6 III-6 IV-6 V-6 VI-6	1.702 1.615 1.351 922 1.145 1.338	1.346	118,6	8,8	4.469	23,7	16,79	30	14	57	27	101

Табліца 7 (працяг).

Чарга	НАЗВА САРТОЎ	№№ дзялянак	Ураджай на гектар у kg: Зярня: Па паасобных дзялянках	Зярня: Сярэдняе для сорту (м)	Зярня: Сярэдняя памылка (±m)	Зярня: Дакладнасьць досьледу (p)	Саломы і мякіны	Выхад зярня ад сухой масы ўсяго ўраджаю	Вага 1000 зярнят	Пасеў зроблены 12-V—17-V: Лік дзён ад пасеву да пачатку кушчэньня	Даўжыня пэрыяду: Ад пасеву да поўных ўсходаў (Лік дзён)	Даўжыня пэрыяду: Ад усходу да калашэньня большасьці расьлін (Лік дзён)	Даўжыня пэрыяду: Ад калашэньня да васковай сьпеласьці (Лік дзён)	Ад пасеву да ўборачнай сьпеласьці (Лік дзён)
21	Люненбурскі . . .	I-22 II-22 III-22 IV-22 V-22 VI-22	1.602 1.554 1.217 951 865 1.458	1.275	128,9	10,1	4.681	21,6	19.01	27	13	56	28	100
22	Каралеўскі	I-8 II-8 III-8 IV-8 V-8 VI-8	1.500 1.422 1.134 986 980 1.391	1.239	94.0	7.6	5.039	20.5	20.48	27	13	57	28	102
23	Северанін	I-20 II-20 III-20 IV-20 V-20 VI-20	1.608 1.233 1.084 753 1.035 1.145	1.143	114,7	10,0	4.316	21,1	15,10	26	13	52	28	96

Табліца 8.

Табліца 8.

Рэзультат сортаапрабаваньня аўсу за 1925, 1926 і 1927 г.

Чарга	НАЗВА САРТОЎ	Гады сартаапрабаваньня	Ураджай на гектар: Зерня: У розныя гады	Ураджай на гектар: Зерня: Сярэдн. за ўсе гады	Ураджай на гектар: Саломы: У розныя гады	Ураджай на гектар: Саломы: Сярэдн. за ўсе гады	Выхад зярня ад сухой масы ўраджаю: У розныя гады	Выхад зярня ад сухой масы ўраджаю: Сярэдн. за ўсе гады	Вага 1.000 зярнят: У розныя гады	Вага 1.000 зярнят: Сярэдн. за ўсе гады	Група ўраджайнасьці ў розныя гады	Пэрыяд ад пасеву да ўбор. сьпеласьці: У розныя гады	Пэрыяд ад пасеву да ўбор. сьпеласьці: Сярэдн. за ўсе гады	Вага 1.000 зярнят пачатковага матэрыялу
			kg.	kg.	kg.	kg.	%	%	gr.	gr.		лік дзён	лік дзён	gr.
1	Залаты дождж мясцовы .	1925	1.773		4.485		27,5		26,81		I	104		
		1926	2.355	1.927	4.716	4.637	33,3	28,9	24,40	22,78	I	102	103	27,47
		1927	1.653		4.709		26,0		17,13		II	102		
2	Немерчанскі самы раньні .	1925	941		3.643		20,8		19,33		IV	87		
		1926	2.506	1.888	2 774	3.347	47,9	35,5	19,97	19,03	I	89	89	23,04
		1927	2.217		3 624		37,9		17,79		I	91		
3	Маскоўскі А 315 . . .	1925	1.373		4.021		25,3		23,09		II	113		
		1926	2.446	1.819	4.202	4.299	36,8	29,4	30,26	25,23	I	105	107	36,49
		1927	1.637		4.673		26,0		22,34		II	102		
4	Лігава II	1925	1.344		4.146		24,7		29,98		II	101		
		1926	2.094	1.754	3.759	4.071	35,8	30,1	29,39	27,07	I	99	99	38,46
		1927	1.823		4.309		29,8		21,85		I	97		
5	Гералецкі	1925	1.250		4.116		23,8		26,46		III	107		
		1926	2.278	1.726	4.273	4.437	34,6	27,7	24,92	24,13	I	103	103	27,17
		1927	1.649		5.023		24,8		21,00		II	99		

Табліца 8 (працяг).

Чарга	НАЗВА САРТОЎ	Гады сартаапрабаваньня	Ураджай на гектар: Зерня, У розныя гады	Ураджай на гектар: Зерня, Сярэдн. за ўсе гады	Ураджай на гектар: Саломы, У розныя гады	Ураджай на гектар: Саломы, Сярэдн. за ўсе гады	Выхад зярня ад сухой масы ўраджаю: У розныя гады	Выхад зярня ад сухой масы ўраджаю: Сярэдн. за ўсе гады	Вага 1.000 зярнят: У розныя гады	Вага 1.000 зярнят: Сярэдн. за ўсе гады	Група ўраджайнасьці ў розныя гады	Пэрыяд ад пасеву да ўбор. сьпеласьці: У розныя гады	Пэрыяд ад пасеву да ўбор. сьпеласьці: Сярэдн. за ўсе гады	Вага 1.000 зярнят пачатковага матэрыялу
			kg.	kg.	kg.	kg.	%	%	gr.	gr.		лік дзён		gr.
6	Лейцевіцкі	1925	1.655		4.269		25,0		18,98		I	106		
		1926	2.058	1.690	3.841	4.132	37,0	28,7	20,67	18,19	I	101	102	26,88
		1927	1.358		4.287		24.1		14,93		II	99		
7	Маскоўскі В 326	1925	1.268		3.626		26,1		28,87		III	111		
		1926	1.992	1.682	3.728	4.004	34,8	29,6	28,34	26,50	II	105	106	32,38
		1927	1.785		4.658		27,8		22,29		I	101		
8	Шацілаўскі 033	1925	1.151		3.947		22,3		28,24		III	112		
		1926	2.136	1.652	5.313	4.981	28,8	24,6	29,28	27,34	I	105	106	31,25
		1927	1.668		5.682		22,8		24,49		II	102		
9	Дзіппэ	1925	1.354		3.647		27,2		25.95		II	110		
		1926	2.142	1.647	3.868	4.115	35,4	28,5	26.24	23,98	I	103	105	34.01
		1927	1.444		4.830		22,9		19,76		II	102		
10	Пабеда	1925	1.432		4.165		25,5		23,87		II	103		
		1926	1.987	1.631	3.764	4.283	34,6	27,8	26,20	22,07	II	103	102	36,79
		1927	1.474		4.921		23,2		18,24		II	100		

Табліца 8 (працяг).

Чарга	НАЗВА САРТОЎ	Гады сартаапрабаваньня	Ураджай на гектар: Зерня: У розныя гады	Ураджай на гектар: Зерня: Сярэдн за ўсе гады	Ураджай на гектар: Саломы: У розныя гады	Ураджай на гектар: Саломы: Сярэдн. за ўсе гады	Выхад зярня ад сухой масы ўраджаю: У розныя гады	Выхад зярня ад сухой масы ўраджаю: Сярэдн. за ўсе гады	Вага 1.000 зярнят: У розныя гады	Вага 1.000 зярнят: Сярэдн. за ўсе гады	Група ўраджайнасьці ў розныя гады	Пэрыяд ад пасеву да ўбор. сьпеласьці: У розныя гады	Пэрыяд ад пасеву да ўбор. сьпеласьці: Сярэдн. за ўсе гады	Вага 1.000 зярнят пачатковага матэрыялу
			kg.	kg.	kg.	kg.	%	%	gr.	gr.		лік дзён	лік дзён	gr.
11	Пфлюг	1925	1.540	1.601	3.419	3.991	31,0	28,9	18.89	18,77	I	108	105	26,04
		1926	1.918		4.085		32,1		20,62		II	101		
		1927	1.346		4.469		23,7		16,79		II			
12	Залаты дождж ад Таланава	1925	1.432	1.582	4.270	4.274	25,0	27,2	20,64	20,70	II	103	101	31,25
		1926	1.917		3.775		33,8		22,20		II	102		
		1927	1.397		4.778		22,8		19,48		II	98		
13	Петкунскі жоўт. ад Лохава	1925	1.393	1.577	3.862	4.011	26,8	28,3	17,91	17,96	II	108	103	30,12
		1926	1.911		3.905		33,1		19,79		II	102		
		1927	1.428		4.265		25,1		16,17		II	99		
14	Маскоўскі А 351 . . .	1925	1.200	1.542	3.889	4.073	23,3	27,3	28,50	23,46	III	110	104	29.76
		1926	1.996		3.829		34.3		22,62		II	103		
		1927	1.430		4.498		24,2		19,27		II	100		
15	Шацілаўскі 056 . . .	1925	1.133	1.526	4.440	5.041	20,1	22,9	28,34	27.96	III	112	106	32,26
		1926	1.929		4.933		28.2		30,52		II	105		
		1927	1.517		5.750		20.4		25,03		II	100		

Таблiца 8 (працяг).

Чарга	НАЗВА САРТОЎ	Гады сартаапрабаваньня	Ураджай на гектар				Выхад зярня ад сухой масы ўраджаю		Вага 1.000 зярнят		Група ўраджайнасьці ў розныя гады	Пэрыяд ад пасеву да ўбор. сьпеласьці		Вага 1.000 зярнят пачатковага матэрыялу
			Зерня		Саломы									
			У розны: гады	Сярэдн. за ўсе гады	У розныя гады	Сярэдн. за ўсе гады	У розныя гады	Сярэдн. за ўсе гады	У розныя гады	Сярэдн. за ўсе гады		У розныя гады	Сярэдн. за ўсе гады	
			kg.	kg.	kg.	kg.	%	%	gr.	gr.		лік дзён		gr.
16	Магістраль	1926 1927	2.423 1.689	2.056	4.789 5.089	4.939	33,8 25,5	29,7	20,39 18,54	19,47	I II	106 103	105	—
17	Люненбурскі	1926 1927	1.974 1.275	1.625	4.309 4.681	4.495	32,1 21,6	26,9	23,92 19,07	21,47	II II	102 100	101	—
18	Маскоўскі А 4017	1925 1926	1.166 1.901	1.534	3.931 4.019	3.875	22,8 32,2	27,5	28,81 27,90	28,36	III II	109 104	107	33,78
19	Тулунскі 86/5	1925 1926	1.478 1.324	1.401	4.188 2.625	3.407	25,9 33,9	29,9	18,39 20,30	19,35	I III	90 95	93	26,88
20	Эха	1925 1926	1.296 1.468	1.382	3.602 3.551	3.577	26,5 29,4	28,0	20,41 20,60	20,51	II III	112 107	110	33,55
21	Северанін	1926 1927	1.609 1.143	1.376	3.724 4.316	4.020	30,2 21,1	25,7	21,25 15,10	18,18	III III	99 96	98	—
22	Шацілаўскі непалепшаны	1925 1926	913 1.576	1.245	4.100 5.142	4.621	18,0 23,6	20,8	25,70 25,85	25,77	IV III	110 106	108	30,87

Табліца 8 (канец).

Чарга	НАЗВА САРТОЎ	Гады сартаапрабаваньня	Ураджай на гектар: Зерня — У розныя гады	Ураджай на гектар: Зерня — Сярэдн. за ўсе гады	Ураджай на гектар: Саломы — У розныя гады	Ураджай на гектар: Саломы — Сярэдн. за ўсе гады	Выхад зярня ад сухой масы ўраджаю — У розныя гады	Выхад зярня ад сухой масы ўраджаю — Сярэдн. за ўсе гады	Вага 1.000 зярнят — У розныя гады	Вага 1.000 зярнят — Сярэдн. за ўсе гады	Група ўраджайпасьці ў розныя гады	Пэрыяд ад пасеву да ўбор. сьпеласьці — У розныя гады	Пэрыяд ад пасеву да ўбор. сьпеласьці — Сярэдн. за ўсе гады	Вага 1.000 зярнят пачатковага матэрыялу
			kg.	kg.	kg.	kg.	%	%	gr.	gr.		лік дзён		gr.
23	Заходня-Сібірскі 145 . . .	1925 1926	1.048 1.303	1.176	3.682 3.710	3.696	22.2 25,9	24,1	17,18 18,68	17,93	IV III	109 103	106	21,93
24	Заходня-Сібірскі 117 . . .	1925 1926	973 1.149	1.061	3.439 3.850	3.645	22,1 22,9	22,5	17,40 19,93	18,67	I IV	111 104	108	21,37
25	Тэадозіў	1926	2.379	2.379	4.433	4.433	35,3	35,3	24,59	24,59	I	117	117	—
26	Казанскі 28/153	1927	1.949	1.949	5.150	5.150	27,5	27,5	17,36	17,36	I	106	106	26,23
27	Рыхлік	1927	1.800	1.800	4.103	4.103	31.0	31,0	22,57	22,57	I	98	98	30,50
28	Казанскі 52/147	1927	1.671	1.671	4.851	4.851	25,9	25,9	23,94	23,94	II	102	102	38,55
29	Калакольчік III.	1927	1.563	1.563	4.947	4.947	23,8	23,8	20,01	20.01	II	102	102	25,22
30	Каралёўскі	1927	1.239	1.239	5.039	5.039	20,5	20,5	20.48	20,48	II	102	102	45.92

Табліца 9.

Рэзультат сортаапрабаваньня ячменю ў 1925 годзе.

Чарга	Назва сорту	№№ дзялянак	Ураджай на дзесяціну ў kg. Зярня: Па паасобных дзялянках	Зярня: Сярэдн. для сорту M	Зярня: Магчымае адхіленьне ± Ч	Адносіны пры M для N 1 100	Саломы і мякіны	Ураджай на гектар у Кд: Зярня	Ураджай на гектар у Кд: Саломы і мякіны	Выхад зярня ад сухой масы ўсяго ўраджаю	Выхад 1000 зернят	Пасеў зроблен 1-VI—2-VI: Лік дзён ад пасеву да пачатку ўраджаю	Даўжыня пэрыядаў (Лік дзён): Ад пасеву да поўных усходаў	Ад усходаў да калашэн. больш расьлін	Ад калашэн. да васков. сьпеласьці	Ад пасеву да зборачн. сьпеласьці
1	Мясцовы 6-ці радны	1,11,20 6,16	1156,2037 501,1303,1741	1348	183 13,6%	100	4364	1233	3993	23,6	35,31	20	8	44	34	91
2	Залаты .	9,15	587,1146	866	236 27,2%	64,2	2576	792	2357	17,5	38,96	20	9	50	50	114
3	Ганхен II .	4,10,17	867,698,855	807	43 5,3%	59,8	2566	738	2348	23,9	37,91	21	9	50	44	109
4	Прынцэса .	7,13	647,750	698	43 6,2%	51,7	3354	639	3069	14,3	34,26	21	9	59	39	116
5	Лебядзіная шыя . .	5,12,18	632,581,698	637	24 3,8%	47,2	2297	583	2102	22,5	43,82	20	9	49	43	106
6	Чеха-Славацкі . .	2, 8,14	321,502,680	501	72 14,3%	37,2	2588	458	2368	15,1	40,26	20	9	50	48	112

Табліца 10.

Рэзультат сортаапрабаваньня ячменю ў 1926 годзе.

Чарга	НАЗВА САРТОЎ	№№ дзялянак, якія займаліся сортам	Ураджай на гектар у kg: Па паасобных дзялянках	Зярня: Зярня M	Сярэдняя памылка для зярня ±m	Дакладнасьць досьледу (p) для зярня	Саломы і мякіны	Выхад зярня ад сухой масы ўсяго ўраджаю	Вага 1000 зярнят	Лік дзён ад пасеву да пачатку кушчэньня	Пасеў зроблен 27 мая: Ад пасеву да поўных усходаў (Лік дзён)	Ад усходаў да калашэньня (Лік дзён)	Ад калашэньня да васковай сьпеласьці (Лік дзён)	Ад пасева да ўборочнай сьпеласьці (Лік дзён)
1	Brio	27,59 91,123,155	2359 3470 3883 3438 3194	3269	252,5	7,7	4536	41,8	40,12	19	9	38	34	89
2	Мясцовы 6-ірадны . . .	26,58 90,122 154	2205 2655 2961 3002 2955	2756	151,7	5,5	3660	42,9	35,70	20	8	38	34	88
3	Ганхен II	30,62 94,126 158	2366 3038 2473 2825 2539	2648	123,3	4,7	3998	40,4	38,88	21	9	44	44	103

Табліца 10 (працяг).

Чарга	НАЗВА САРТОЎ	№№ дзялянак, якія займаліся сортам	Ураджай на гектар у kg: Зярня — Па паасобных дзялянках	Зярня (M)	Сярэдняя памылка для зярня (±m)	Дакладнасьць досьледу (p) для зярня	Саломы і мякіны	Выхад зярня ад сухой масы ўсяго ўраджаю	Вага 1000 зярнят	Лік дзён ад пасеву да пачатку кушчэньня	Пасеў зроблен 27 мая — Лік дзён: Ад пасеву да поўных усходаў	Ад усходаў да калашэньня	Ад калашэньня да васковай сьпеласьці	Ад пасева да ўборочнай сьпеласьці.
4	Лебядзіная шыя	31,63 95,127,159	2270 2416 2900 2844 2277	2541	128,0	5,0	4000	39,3	47,36	20	9	45	43	103
5	Залаты	29,61 93125 157	1763 2745 2873 1553 1564	2100	295,6	14,8	4244	32,7	44,35	21	9	44	45	103
6	Чэха-Славацкі	28,60 92,124 156	2014 2096 2207 1950 1956	2045	52,7	2,6	3317	38,4	4175	21	9	46	44	104
7	Прынцэса	32,64 96,128 160	2618 2419 1790 1150 2240	2043	261,5	12,8	5577	27,6	36,38	21	10	54	48	118

Табліца 11.

Рэзультат сортаапрабаваньня ячменю ў 1927 годзе.

Табліца 11.

Рэзультат сортаапрабаваньня ячменю ў 1927 годзе.

Чарга	НАЗВА САРТОЎ	№№ дзялянак	Ураджай на гектар у kg — Зярня — Па паасобных дзялянках	Сярэдн. для сорта M	Сярэдняя памылка ±m	Дакладнасьць досьледу p	Саломы і мякіны	Выхад зярня ад сухой масы ўсяго ўраджаю	Вага 1000 зярнят	Пасеў зроблен 17-V — Даўжыня пэрыядаў — Лік дзён ад пасеву да пачатку кушчэньня	Ад кушчэньня да поўных ўсходаў	Ад ўсходаў да калашэньня больш. расьлін	Ад калашэньня да васковай сьпеласьці	Ад пасеву да ўборачнай сьпеласьці
										Лік дзён				
1	Вяцкі 1163	I-8 II-8 III-8 IV-8 V-8 VI-8	2554 — 3183 2338 2087 2490	2530	175,3	6,9	3339	42,7	41,56	21	11	48	27	93
2	Усходня-Сібірскі Тулунскай станцыі 6/17 *)	I-15 II-15 III-15 IV-15 V-15 VI-15	2711 2291 2156 2239 2561 2315	2379	86,8	3,6	2914	45,2	27,66	21	11	43	28	84
3	Залаты	I-4 II-4 III-4 IV-4 V-4 VI-4	1845 1891 2710 2115 2410 2443	2236	140,1	6,3	2936	43,9	40,69	22	10	48	28	93

*) Чырвонец.

Табліца 11 (працяг).

Чарга	НАЗВА САРТОЎ	№№ дзялянак	Ураджай на гэктар у kg: Зярня: Па паасобных дзялянках	Ураджай на гэктар у kg: Зярня: Сярэдн. для сорта M	Ураджай на гэктар у kg: Зярня: Сярэдняя памылка ±m	Ураджай на гэктар у kg: Зярня: Дакладнасьць досьледу p	Ураджай на гэктар у kg: Саломы і мякіны	Выхад зярня ад сухой масы ўсяго ўраджаю	Вага 1000 зярнят	Пасеў зроблен 17-V: Даўжыня пэрыядаў: Лік дзён ад пасеву да пачатку кушчэньня	Пасеў зроблен 17-V: Даўжыня пэрыядаў: Ад кушчэньня да поўных усходаў	Пасеў зроблен 17-V: Даўжыня пэрыядаў: Ад усходаў да калашэньня больш. расьлін	Пасеў зроблен 17-V: Даўжыня пэрыядаў: Ад калашэньня да васковай сьпеласьці	Пасеў зроблен 17-V: Даўжыня пэрыядаў: Ад пасеву да ўборачнай сьпеласьці
										Лік дзён				
4	Ганхен	I-1 II-1 III-1 IV-1 V-1 VI-1	2358 2502 1903 2093 2426 2059	2224	97,6	4,4	3149	41,4	35,02	21	10	46	28	89
5	Чырвонец	I-9 II-9 III-9 IV-9 V-9 VI-9	2011 2613 1975 2074 2304 1755	2126	122,5	5,8	2793	43,4	28,87	20	11	42	28	84
6	Прынцэса	I-7 II-7 III-7 IV-7 V-7 VI-7	2878 1624 1662 2167 2045 2083	2077	185,8	8,9	3102	38,5	40,64	24	11	57	29	103

Табліца 11 (працяг).

Чарга	НАЗВА САРТОЎ	№№ дзялянак	Ураджай на гектар у kg: Зярня: Па паасобных дзялянках	Ураджай на гектар у kg: Зярня: Сярэдн. для сорта M	Ураджай на гектар у kg: Зярня: Сярэдняя памылка ±m	Ураджай на гектар у kg: Зярня: Дакладнасьць досьледу p	Ураджай на гектар у kg: Саломы і мякіны	Выхад зярня ад сухой масы ўсяго ўраджаю	Вага 1000 зярнят	Пасеў зроблен 17-V: Даўжыня пэрыядаў (Лік дзён): Лік дзён ад пасеву да пачатку кушчэньня	Ад кушчэньня да поўных усходаў	Ад усходаў да калашэньня больш. расьлін	Ад калашэньня да васковай сьпеласьці	Ад пасеву да ўборачнай сьпеласьці
7	Вяцкі 102 . . .	I-12 II-12 III-12 IV-12 V-12 VI-12	3011 1491 2200 1892 2063 1774	2072	213.5	13,0	3050	41,2	34.95	21	11	45	28	87
8	Brio	I-1 II-2 III-2 IV-2 V-2 VI-2	1955 2214 2260 2236 1669 2065	2067	93.2	4,5	2980	41.0	34.98	21	10	46	26	86
9	Brage	I-13 II-13 III-13 IV-13 V-13 VI-13	— — 1974 1910 2116 2197	2049	64.0	3,1	2848	41,8	40,64	23	11	51	31	98

Табліца 11 (працяг).

Чарга	НАЗВА САРТОЎ	№№ дзялянак	Ураджай на гектар у kg: Зярня: Па паасобных дзелянках	Зярня: Сярэдн. для сорта M	Зярня: Сярэдняя памылка ±m	Зярня: Дакладнасьць досьледу p	Саломы і мякіны	Выхад зярня ад сухой масы ўсяго ўраджаю	Вага 1000 зярнят	Пасеў зроблен 17-V. Даўжыня пэрыядаў (Лік дзён): Лік дзён ад пасеву да пачатку кушчэньня	Ад кушчэньня да поўных усходаў	Ад усходаў да калашэньня больш. расьлін	Ад калашэньня да васковай сьпеласьці	Ад пасеву да ўборачнай сьпеласьці
10	Мясцовы 6-радны .	I 5 II-5 III-5 IV-5 V-5 VI-5	1921 2140 2140 1912 1517 2545	2029	139,4	6,9	3334	37,8	32,94	21	10	43	27	84
11	Чэха-Славацкі .	I-3 II-3 III-3 V-3 V-3 VI-3	2231 1388 1978 1771 2238 1976	1930	130,7	6,8	2872	40,2	41,25	21	10	49	28	94
12	Лебядзіная шыя .	I-6 II-6 III-6 IV-6 V-6 VI-6	1561 1985 1877 2130 1969 —	1904	95,2	5,0	2791	41,0	44,80	22	11	49	27	93

Табліца 11 (працяг).

Чарга	НАЗВА САРТОЎ	№№ дзялянак	Ураджай на гектар у kg: Зярня: Па паасобных дзялянках	Сярэдн. для сорта M	Сярэдняя памылка ±m	Дакладнасьць досьледу p	Саломы і мякіны	Выхад зярня ад сухой масы ўсяго ўраджаю	Вага 1000 зярнят	Пасеў зроблен 17-V. Даўжыня пэрыядаў (Лік дзён): Лік дзён ад пасеву да пачатку кушчэньня	Ад кушчэньня да поўных усходаў	Ад усходаў да калашэньня больш. расьлін	Ад калашэньня да васковай сьпеласьці	Ад пасеву да ўборачнай сьпеласьці
13	Энгельгардаўскі 10/30	I-11 II-11 III-11 IV-11 V-11 VI-11	— 1334 1098 2346 2029	1702	291,8	17,1	2519	39,3	31,83	20	10	48	26	89
14	Голы з Ів.-Вазьн. № 1262	I-14 II-14 III-14 IV-14 V-14 VI-14	— 1472 1195 1500 1617 1883	1533	111,8	7,3	2606	36,5	26,65	23	12	54	27	97

Табліца 12.

Рэзультат сортаапрабаваньня ячменю за 1926 і 1927 г. г.

Чарга	НАЗВА САРТОЎ	Гады сортаапрабаван.	Ураджай на гектар				Выхад зярня ад сухой масы ураджаю		Вага 1000 зярняў		Група ураджаяў у розныя гады	Пэрыяд ад пасеву да ўбор. сьпел.		Вага 1000 зярнят матэр.
			Зерня		Саломы									
			У розныя гады	Сярэдн. за ўсе гады	У розныя гады	Сярэдн. за ўсе гады	У розныя гады	Сярэдн. за ўсе гады	У розныя гады	Среднн. за ўсе гады		У розныя гады	Сярэдн. за ўсе гады	
			Kg	Kg	Kg	Kg	%	%	gr	gr		Лік дзён		gr
1	Brio	1926 1927	3269 2067	2668	4536 2980	3758	41,8 41,0	41,4	40,12 34,98	37,55	I I	89 86	88	—
2	Ганхен II	1926 1927	2648 2224	2436	3998 3149	3574	40,4 41,4	40,9	38,88 35,02	36,95	I I	103 89	96	43,10
3	Мясцовы 6-радны . . .	1926 1927	2556 2029	2293	3660 3334	3497	42,9 37,8	40,4	35.70 32,94	34,32	I I	88 84	86	37,54
4	Лебядзіная шыя	1926 1927	2541 1904	2223	4000 2791	3396	39,3 41,0	40,2	47,36 44.80	46,08	I II	103 93	98	47,62
5	Залаты	1926 1927	2100 2236	2168	4244 2936	3590	32,7 43,9	38,3	44,35 40,69	42,52	I I	103 93	98	40,25

Табліца 12 (працяг).

Чарга	НАЗВА САРТОЎ	Гады сартаапрабаваньня	Ураджай на гектар: Зерня: У розныя гады	Ураджай на гектар: Зерня: Сярэдн. за ўсе гады	Ураджай на гектар: Саломы: У розныя гады	Ураджай на гектар: Саломы: Сярэдн. за ўсе гады	Выхад зярня ад сухой масы ураджаю: У розныя гады	Выхад зярня ад сухой масы ураджаю: Сярэдн. за ўсе гады	Вага 1000 зярнят: У розныя гады	Вага 1000 зярнят: Сярэдн. за ўсе гады	Група ўраджаяў у розныя гады	Пэрыяд ад пасеву да ўборсьпел.: У розныя гады	Пэрыяд ад пасеву да ўборсьпел.: Сярэдн. за ўсе гады	Вага 1000 зярнят матэр.
			Kg	Kg	Kg	Kg	%	%	gr	gr		Лік дзён	Лік дзён	gr
6	Прынцэса	1926 1927	2043 2077	2060	5577 3102	4350	27,6 38,5	33,1	36,38 40,64	38,51	II I	118 103	111	48,07
7	Чэха-Славацкі	1926 1927	2045 1930	1988	3317 2872	3095	38,4 40,2	39,3	41,75 41,25	41,50	II I	104 94	99	37,31
8	Вяцкі 1163	1927	2530	2530	3339	3339	42,7	42,7	41,56	41,56	I	93	93	52,80
9	Усход.-Сіб. Тул. станц. 16/17	1927	2379	2379	2914	2914	45,2	45,2	27,66	27,66	I	84	84	33,50
10	Чырвонец	1927	2126	2126	2793	2793	43,4	43,4	28,87	28,87	I	84	84	39,00
11	Вяцкі 102	1927	2072	2072	3050	3050	41,2	41,2	34,95	34,95	I	87	87	38,15
12	Brage	1927	2049	2049	2848	2848	41,8	41,8	40,64	40,64	I	98	98	38,30
13	Энгельгартаўскі	1927	1702	1702	2519	2519	39,3	39,3	31,83	31,83	II	89	89	34,65
14	Голы № 1262 з Н.-Вазьнясен.	1927	1533	1533	2606	2606	36,5	36,5	26,65	26,65	II	97	97	29,12

Табліца 13.

Параўнаньне мэтаду вучота па пробнаму снапу з мэтадам вучоту ўсёй дзялянкі ў 1926 годзе.

№ чаргов.	НАЗВА СОРТА	Урадж. зерня на гк. у кг. Па пробн. снапу	Па абмал. ўсёй дзялянкі	Адхіленьне ад пробнага снапу	Адхіленьне ад пробнага снапа ў процантах
1	Немерчанскі самы раньні	2506	2084	—422	—16,8
2	Маскоўскі А 315	2446	2135	—311	—12,7
3	Магістраль	2423	2232	—191	— 7,9
4	Тэодозіу	2379	2267	—112	— 4,7
5	Залаты дождж мясцовы	2355	2179	—176	— 7,5
6	Гаралецкі	2278	2232	— 46	— 2,0
7	„Дзіппэ"	2142	1958	—184	— 8,6
8	Шацілаўскі 033	2136	2181	+ 45	+ 2,1
9	Л і ґ а в а II	2094	1888	— 206	— 9,8
10	Лейцевіцкі	2058	1914	—144	— 7,0
11	Маскоўскі А 351	1996	1862	—134	— 6,7
12	Маскоўскі В 326	1992	1727	—265	—13,3
13	П а б е д а	1987	1953	— 34	— 1,7
14	Люнэнбурскі	1944	1813	—161	— 8,2
15	Шацілаўскі 056	1929	1931	+ 22	+ 0,1
16	П ф л ю г	1918	1898	— 20	1,0
17	Залаты дождж ад Таланава	1917	1584	—333	—17,4
18	Петкускі жоўты ад Лохава	1911	1685	—226	—11,8
19	Маскоўскі А 4017	1901	1645	—256	—13,5
20	Северанін	1609	1512	— 97	— 6,0
21	Шацілаўскі непалепшаны	1576	1594	+ 18	+ 1,1
22	„Э х а"	1468	1526	+ 58	+ 4,0
23	Тулунскі 86/5	1324	1262	— 62	— 4,7
24	Заходня-Сібірскі 145	1303	1284	— 19	— 1,5
25	Заходня-Сібірскі 117	1148	1293	+144	+12,5

Табліца 14.

Параўнаньне мэтаду вучота па пробнаму снапу з мэтадам вучоту ўсёй дзялянкі ў 1927 годзе.

№ чарговы	НАЗВА СОРТА	Ураджай зярня на гект. у кгр.		Адхіленьне ад пробнага снапа	Адхіленьне ад пробнага снапа ў проц.
		Па пробнаму снапу	Па абмалоту ўсёй дзялянкі		
1	Немерчанскі самы раньні	2217	2133	— 84	— 3,8
2	Казанскі 28-153	1949	1767	—182	— 9,3
3	Лігава II	1823	1466	—357	—19,6
4	Рыхлік	1800	1400	—400	—22,2
5	Маскоўскі В 326	1785	1333	—452	—25,3
6	Магістраль	1689	1437	—252	—14,3
7	Казанскі 52 147	1671	1400	—271	—16,2
8	Шацілаўскі О33	1668	1267	—401	—24,0
9	Залаты дождж мясцовы	1653	1475	—178	—10,7
10	Гералецкі	1649	1417	—232	—14,1
11	Маскоўскі А 315	1637	1333	—304	—18,6
12	Калакольчык III	1563	1300	—263	—16,8
13	Шацілаўскі 056	1517	1333	—184	—12,1
14	Пабеда	1474	1267	—207	—14,0
15	„Дзіппэ“	1444	1067	—377	—26,1
16	Маскоўскі А 351	1530	1117	—313	—21,9
17	Петкускі жоўты ад Лохава	1428	1133	—295	—20,7
18	Залаты дожд ад Таланава	1397	1233	—164	—11,7
19	Лейцевіцкі	1358	1133	—225	—16,6
20	Пфлюг	1346	1150	—196	—14,6
21	Люнэнбурскі	1275	1067	—208	—16,3
22	Каралеўскі	1239	967	—272	—21,9
23	Северанін	1143	1066	— 77	— 6,8
					—16,4

Табліца 15.

Параўнаньне мэтаду вучота ячменю па пробнаму снапу з мэтадам вучоту ўсёй дзялянкі ў 1926 годзе.

№ чарговы	Назва сорта	Ураджай зярня на гектар у кгр		Адхіленьне ад пробнага снапа	Адхіленьне ад пробнага снапа ў проц.
		Па пробнаму снапу	Па абмалоту ўсёй дзялянкі		
1	Залаты	2100	3275	+ 1175	+ 56.0
2	Brio.	3269	2967	— 302	— 9,2
3	Ганхен II	2648	2866	+ 218	+ 8,2
4	Мясцовы 6-радны . .	2756	2573	— 183	— 6,6
5	Лебядзіная шыя . . .	2541	2531	— 10	— 0,4
6	Чэха-Славацкі. . . .	2045	1946	— 99	— 4,8
7	Прынцэса	2043	1802	— 241	— 11,8
					+ 4,5

Табліца 16.

Параўнаньне мэтаду вучота аўсу па пробнаму снапу з мэтадам вучоту ўсёй дзялянкі ў 1927 годзе.

№ чарговы	Назва сорта	Ураджай зерня на гектар у кгр		Адхіленьне ад пробнага снапа	Ухіленьне ад пробнага снапа у проц.
		Па пробнаму снапу	Па абмалоту ўсёй дзялянкі		
1	Вяцкі 1163	2530	2080	— 450	— 17,8
2	Усходня-Сібірскі 6/17 .	2379	1970	— 409	— 17,2
3	Залаты	2236	2015	— 221	— 9,9
4	Ганхен 11	2224	1985	— 239	— 10,7
5	Чырвонец	2126	1516	— 610	— 28,8
6	Прынцэса	2077	1634	— 443	— 21,3
7	Вяцкі 102	2272	1796	— 276	— 13,2
8	Brio	2067	1893	— 74	— 3,6
9	Brage	2049	1536	— 513	— 25,0
10	Мясцовы 6-радны . .	2029	1573	— 456	— 22,5
11	Чэха-Славацкі . . .	1930	1693	— 237	— 12,3
12	Лебядзіная шыя . . .	1904	1752	— 152	— 8,0
13	Энгальгардаўскі 10/30 .	1702	2029	+ 327	+ 19,2
14	Голы № 1262 з Івана-Вазьнясенска . . .	1533	1312	— 221	— 14,4
					— 13,6

САРТЫ ЯЧМЕНЯ

Рэзультаты дасьледаваньня ячмянёў складзены ў таблі-цах № 9, 10, 11 і 12.

У 1925 годзе сарты ячмяню трапілі ў няспрыяючыя ўмо-вы—на моцна засьмечанае поля. У такіх цяжкіх умовах мяс-цовы шасьцірадны ячмень аказаўся самым ураджайным. У зьвязку з нянармальнасьцю 1925 году дадзеныя за гэты год ня ўключаны ў зводную ведамасьць.

Большасьць сартоў у 1926 годзе больш ураджайны, чымся ў 1927 годзе.

Страта абсалютнай вагі для ячмянёў меншая, чымся для аўсоў.

Шмат якія сарты маюць адзін год дасьледваньня, а таму досьлед неабходна прыцягнуць яшчэ гады два-тры.

ДА МЭТОДЫКІ ВУЧОТУ

Вучот дасьледчых дзялянак рабіўся згодна інструкцыі Цэнтральнай Сэлекцыйнай Станцыі па мэтаду пробнага снапа. З прычыны таго, што ня мелася ніякага матэрыялу аб тым, наколькі мэтад пробнага снапа адпавядае для пасеву на асушаным балоце, мы прарабілі ў 1926 і 1927 годзе і вучот па абмалоту ўсіх плошчаў дасьледчых дзялянак.

Рэзультаты гэткага параўнаньня прыводзяцца ў табліцах за №№ 13, 14, 15 і 16.

У 1926 годзе, як ужо было адзначана, вучастак быў такой уласьцівасьці, што на ім прыметны былі і на вока зоны, ад-менныя па ўраджайнасьці: цэнтральная зона і бакавыя зоны, прылягаючыя да асушальных канаў. Гэта акалічнасьць рабіла ня магчымым складаньне пробнага снапа, які з дакладнасьцю выяўляла-бы хістаньне ўраджаю ў паасобных зонах.

Разглядаючы табліцы № 13 і № 15, мы бачым, што знак адхіленьня ў шмат выпадках, пры параўнаньні двух мэтадаў вучоту ў 1926 годзе, хістаецца. Калі нават выклю-чыць з агляду ячмень „Залаты“, з якім здарылася, відочна, па нейкай прычыне вялікая нядакладнасьць, дык і ў рэшце сартоў мы бачым і на аўсе і на ячмяні ня толькі мінусы, але і цэлы шэраг плюсаў, якіх ня павінна быць. Відавочна, пры закладцы досьледу на дзялянках, якія асушаны адкры-тымі канавамі на адлегласьці >30 мэтраў, неабходна кож-ную дзялянку дзяліць ня менш як на тры часткі—дзьве ба-кавых і адну цэнтральную—і браць з кожнай з гэтых дроб-ных дзялянак па асобнаму снапу. Такім спосабам пагрэш-насьць была-б выпраўлена. Але дзеля гэтага трэба было-б зрабіць вучот патройнай колькасьці снапоў.

Разглядваючы табліцу № 14 і 16, дзе робіцца параўнаньне вучоту 1927 году, мы на аўсе ўжо ня бачым зусім + адхіленьняў, а на ячменях + мае толькі дзялянка № 13.

Вучастак С, на якім прыводзілася апрабаваньне сартоў у 1927 годзе, быў раўнамерна асушаны дрэнажам, а таму тут зональнасьці на дзялянках быць не магло.

Калі затрымаюцца на вучоце аўса ў 1927 годзе, дык для пераходу ад паказаньняў пробнага снапа да гаспадарчых лічб неабходна паказаньне снапа зьменшыць на 16%.

М. В. Дакукін і А. У. Зянюк.

Уплыў мядзянага купаросу на ўраджай і разьвіцьцё некаторых расьлін.

Станоўчы ўплыў мядзянога купаросу на некаторыя расьліны і ў асаблівасьці на боб і ячмень быў падмечаны ўжо даўно. Проф. Такке [1]) лічыць медзяны купарос, які ўносіцца у глебу перад пасевам у колькасьці 25 клг. на адзін гектар, асаблівага роду стымулянтам, які захоўвае расьліны ад шкадлівасьці начных замаразкаў. Широкія досьледы з медзяным купаросам праводзіліся доктарам Фрэкманам [2]) на балотным дасьледчым полі ў Нэйгаммэрштэйне на нізінным балоце.

Вынікі гэтых апошніх досьледаў да таго паказальныя, што можна спадзявацца на тое, што $CuSO_4$ [3]) увойдзе ў практыку культуры балотаў, побач з усімі вядомымі мінэральнымі ўгнаеньнямі.

Адсылаючы за дэталямі да названых аўтараў, прыведзём некалькі лічбаў з досьледаў у Нэйгаммэрштэйне.

Уплыў $CuSO_4$ на конскі боб дасьледваўся на нізінных балотах у розных глебавых умовах.

Вынікі атрымаліся наступныя:

Глеба	Бяз $CuSO_4$		30 кл $CuSO_4$		±	
	Збожжа	Саломы	Збожжа	Саломы	Збожжа	Саломы
	Падв. цэтн. на 1 г.		Падв. цэнт. на 1 г.		Падв. цэнт. на 1 г.	
Чорная культура . . .	9,28	30,44	21,36	53,74	+12,08	+23,30
Меш. культура . . .	28,68	98,33	32,13	74,93	+ 3,45	−23,40
Насыпная з пяском . .	29,88	96,58	31,08	68,62	+ 1,20	−27,96
Насыпная з глінаю . .	29,17	88,91	31,11	113,46	+ 1,94	+24,55

[1]) Prof. Tacke. Neuere Erfahrungen auf dem Gebiete der Moor—und Heidekultur. Das Grünland, 1924, № 2.

[2]) W. Freckmann. Erschliessung und Bewirtschaftung des Niderungsmoores, 1921.

[3]) Усюды ў далейшым пад $CuSO_4$ трэба разумець $CuSO_4 \cdot 5H_2O$.

Такім чынам, ужываньне $CuSO_4$ зьяўляецца найбольш эфэктыўным на непакрытым нізінным балоце.

Эфэктыўнасьць выяўляецца пры гэтым найбольш вострa ў неспрыяючыя для зернавога збожжа гады, у асаблівасьці пры зваропе халадоў позьняй вясною і пры летніх утрэньніках. Тады $CuSO_4$ захоўвае ўраджай ад згубы. У адзін з такіх неспрыяючых гадоў атрымаўся на непакрытым балоце вынік, паказаны на наступнай табліцы:

Пасевы	Бяз $CuSO_4$		30 кл. $CuSO_4$		+	
	Збожжа	Салома	Збожжа	Салома	Збожжа	Салома
	Падв. цэнт. на 1 г.		Падв. цэнт. на 1 г.		Падв. цэнт. на 1 г.	
Авёс	0,55	4,07	11,44	64,90	+10,89	+60,83
Ячмень	5,72	12,21	14,30	45,10	+ 8,58	+32,89
Конскі боб	1,54	9,13	9,02	53,02	+ 7,48	+43,89
Яравое жыта	13,09	31,57	21,34	44,00	+ 8,25	+12,43

У гэтым досьледзе, дзякуючы замарозкам, ураджаі аўса, ячменю і конскага бобу бяз $CuSO_4$ атрымаліся нязначныя, між тым як 30 клг. $CuSO_4$ далі магчымасьць што-небудзь сабраць і абыйсьці вялікія страты.

24 клг. $CuSO_4$, дадзенага пад каноплі на непакрытым балоце павялічылі збор павятрова-сухіх сьцяблоў на 32,4 падвойн. цэнтн. з гектару. Ужываньне $CuSO_4$ зрабіла ўплыў на натуру зерня, даўжыню расьлінаў і г. д.

У 1926 г. на дасьледчым полі Менскай Балотнай Станцыі былі праведзены досьледы з $CuSO_4$, вынікі якіх выкладаюцца на наступных старонках:

Досьлед праводзіўся на добра асушаным вучастку № 21, які прылягае ў канцы да магістральнага каналу. Дасьледчы вучастак меў форму простакутніка—50×42 м., пры чым адзін з даўжэйшых бакоў прылягаў да магістральнае канавы глыбінёю ў 1,5 мэтру, а больш кароткія бакі мяжуюцца з канавамі з глыбінёю ў 1,2 мэтру.

Такім чынам схэматычны плян досьледу быў наступны:

МАГІСТРАЛЬ							
2	3	0	1	2	3	0	1
1	0	3	2	1	0	3	2
3	2	1	0	3	2	1	0

Лічбы пасярэдзіне дзялянак ў гэтай схэме азначаюць featureнастайнасьць угнаеньняў, пры чым:

0 . 60 клг. P_2O_5 + 90 клг. K_2O на 1 гкт.
1 . 60 „ P_2O_5 + 90 „ K_2O + 25 клг. $CuSO_4$ на 1 гкт.
2 . 90 „ P_2O_5 + 90 „ K_2O + 25 „ $CuSO_4$ „ 1 „
3 . 60 „ P_2O_5 + 90 „ K_2O + 50 „ $CuSO_4$ „ 1 „

Пры досьледзе мелі на ўвазе даць ясны адказ на наступныя пытаньні:

1) як рэагуюць расьліны на дабаўленьне да нармальнага ўгнаеньня 25 клг. і 50 клг, $CuSO_4$.

2) ці не патрабуецца ўзмацненьня дозы P_2O_5.

Медзяны купарос таўчэцца і ўносіцца з пяском за некалькі дзён да пасеву.

Досьлед праводзіўся ў 6 паўторах і аднолькавыя дзялянкі былі, як відаць з схэмы, раўнамерна раскіданымі па вучастку. Высяваліся на дзялянках паласамі ад аднае бакавое канавы да другое: ячмень, авёс, гарчыца, бульба—цімафеяўка з канюшынаю. Было высеяна па 3 паласы кожнае расьліны.

Пасеў усіх культур 28-V, збор па меры пасьпеваньня, плошчы вучотных дзялянак раўняліся 6,24 і 7,24 кв. м.

Спынімся спачатку на выніку падліку ўраджаю:

Ячмень даў наступны ўраджай:

Угнаеньне	Ураджай збожжа з 6,25 кв. мэтраў у клгр.	Сярэдні ўраджай збожжа ў клг.	Ураджай саломы і мякіны з 6,24 кв. мэтраў у клгр.	Сярэдні ўраджай саломы і мякіны ў клг.
1) P+K	0,450; 0,975; 1,495; 1,490; 1.050; 0,875	1,056	2,250; 1,645; 1,885; 2,110; 1,625; 2,055	1,928
2) P+K+25 клгр. $CuSO_4$ . . .	2,005; 1,780; 1,400; 1,805; 1,620; 1,665	1,713	2,495; 2,090; 1,810; 1,895; 1,830; 2,195	2,053
3) P+K+50 клгр. $CuSO_4$ . . .	1,635; 1,940; 1,485 1,735; 1,665; 1,675	1,689	1,995; 2,400; 1,725 1,925; 1,865; 2,005	1,986
Тое-ж што № 2 +30 клг. P_2O_5 .	2,125; 2,120; 1,648 1,515; 1,560; 1,595	1,777	2,494; 2,410; 1,922 1,995; 1,940; 2,385	2,158

Авёс даў наступны ўраджай з вучот. дзялянкі ў 6,24 кв. мэтраў у кілёгр.:

Угнаеньне	Зярня	У сярэднім	Саломы і мякіны	У сярэднім
1) P+K	0,530; 0,850; 0,965; 1,035; 0,420; 0,620.	0,737	2,200; 1,990; 2,385; 2,345; 1,980; 1,920.	2,137
2) P+K+25 кілёгр. $CuSO_4$. . . .	1,455; 1,440; 1,330; 1,370; 1,140; 1,275.	1,335	2,815; 3,025; 2,525; 2,835; 2,640; 2,605.	2,758
3) P+K+50 кілёгр. $CuSO_4$. . . .	1,320; 1,620; 1,175; 1,190; 1,315; 1,255.	1,312	2,480; 3,240; 2,320; 2,320; 2,615; 2,795.	2,628
4) Тое-ж, што № 2 +30 клг. P_2O_5 .	1,395; 1,500; 1,355; 1,355; 1,120; 1,215.	1,323	3,330; 3,390; 3,285; 2,790; 2,480; 3,515.	3,133

Гарчыца дала з вучотных дзялянак у 7,24 кв. м. у клг.

Угнаеньне	Зярня	У сярэднім	Саломы і мякіны	У сярэднім
1) P+K	0,800; 0,417; 0,312; 0,540; 0,335; 0,386.	0,465	2,490; 1,333; 1,173; 1,510; 1,615; 1,519.	1,607
2) P+K+25 кілёгр. $CuSO_4$. . . .	0,785; 0,420; 0,755; 0,870; 0,520; 0,450.	0,633	2,195; 2,470; 1,040; 2,335; 2,135; 1,855.	2,005
3) P+K+50 кілёгр. $CuSO_4$. . . .	0,585; 1,055; 0,472; 0,730; 0,675; 0,655	0,695	1,775; 2,650; 1,323; 2,190; 2,500; 1,830	2,045
4) Тое-ж, што № 2 +30 клг. P_2O_5 .	0,765; 0,875; 0,865; 0,400; 0,245; 0,670	0,637	2,300; 2,295; 2,630; 1,550; 1,450; 3,460	2,281

Бабы далі з вучотных дзялянак у 7,24 кв. м. у клг.

Угнаеньне	Зярня	У сярэднім	Саломы	У сярэднім
1) P+K	1,000; 1,295; 1,360; 1,410 і 1,165.	1,246	1,240; 1,650; 1,290; 1,430 і 1,845.	1,491
2) P+K+25 кілёгр. $CuSO_4$. . . .	1,680; 1,300; 1,350; 1,630 і 1,280.	1,448	1,230; 2,050; 1,120; 1,600; 2,020; 1,570.	1,598
3) P+K+50 кілёгр. $CuSO_4$. . . .	1,570; 1,780; 1,780; 1,835; 1,420; 1,600.	1,664	1,120; 1,130; 1,120; 1,360; 1,550; 1,600.	1,355
4) Тое-ж што № 2 +30 кл. P_2O_5 .	1,800; 1,765; 1,365; 1,800; 1,480; 1,645.	1,643	1,320; 1,395; 1,365; 1,430; 1,840; 2,035.	1,564

Бульба „Сілезія“ дала з дзялянкі ў 6,4 кв. м. наступныя ўраджаі клубняў у клгр.

Угнаеньне	Клубняў	У сярэднім
1) P+K	24,6; 19,7; 17,4 20,5; 22,6; 26,9	22,0
2) P+K+25 кілёгр. $CuSO_4$. . .	19,6; 18,4; 18,6 20,4; 24,8; 23,8	20,9
3) P+K+50 кілёгр. $CuSO_4$. . . .	16,2; 21,9; 20,0 18,4; 21,3; 25,0	20.5
4) Тое-ж, што № 2 +30 кл. P_2O_5 .	21,8; 19,1; 21,2 20,0; 22,1; 23,7	21,3

Эфэктыўнасьць унясеньня $CuSO_4$ пад розныя культуры прадстаўляецца ў наступнай табліцы:

ПАСЕВЫ	Бяз $CuSO_4$		25 клг. $CuSO_4$ на 1 га		50 клг. $CuSO_4$ на 1 га		± ад 25 клг. $CuSO_4$		± ад 50 клг. $CuSO_4$	
	Зярня	Саломы і мякіны	Зярня	Саломы і мякіны	Зярня	Саломы і мякіны	Зярня	Саломы і мякіны	Зярня	Саломы і мякіны
	З вучотн. дзялянкі ў клг.		З вучотн. дзялянкі ў клг.		З вучотн. дзялянкі ў клг.		клг. / %	клг. / %	клг. / %	клг. / %
Ячмень . . .	1,06	1,93	1,71	2,05	1,69	1,97	+0,65 / +62	+0,12 / +5	+0.63 / +50	+0,04 / +2
Авёс	0,74	2,14	1,34	2,76	1,31	2.63	+0,60 / +81	+0,62 / +29	+0,57 / +77	+0,49 / +23
Гарчыца . . .	0,47	1,61	0,63	2,01	0,70	2,05	+0,16 / +34	+0,40 / +25	+0,23 / +49	+0,44 / +27
Бабы	1,25	1,49	1,45	1,60	1,66	1,36	+0,20 / +16	+0,11 / +7	+0,41 / +32	−0,13 / −9
Бульба (клубні) . .	22,0	—	20,9	—	20,5	—	−1,1 / −5	—	−1,5 / −7	—

На падставе палявога досьледу магчыма зрабіць наступныя вывады:

1) ужываньне $CuSO_4$ бязумоўна аказалася карысным перш за ўсё для ячменю (+60%) і аўсу (+80%), у меншай меры, але ўсё-ж такі прыкметнае павышэньне ўраджаю зярня далі гарчыца (34%) і боб (16%). На бульбу $CuSO_4$ не зрабіў ніякага ўплыву;

2) 25 клг. $CuSO_4$, унесенага незадоўга да пасеву, відаць, ёсьць выстарчальная доза большасьці культур, хаця боб даў самую большую прыбаўку пры ўнясеньні 50 клг.;

3) унесеная доза фосфарнай кісьліны (60 клг.) аказалася даволі для ўсіх культур, апрача бобу.

М. В. Дакукін.

Палявыя і вэгетацыйныя досьледы з мінэральнымі ўгнаеньнямі Менскай Балотнай Станцыі ў 1927 г.

Палявыя досьледы з мінэральнымі ўгнаеньнямі ў 1927 г.

Зробім спачатку некалькі агульных заўваг аб пастаноўцы палявых досьледаў з ўгнаеньнямі ў 1927 годзе.

Досьледы праводзіліся на Камароўскім балоце пад гор. Менскам, дзе распаложана Балотная Гаспадарка Станцыі, на двух вучастках, азначаных на гаспадарчым пляне балота: 1) Е, і 2) № 14.

Абодва вучасткі добра асушаны дрэнажам, пры адлегласьці паміж дрэнамі 20 м. і пры глыбіні закладкі ў 1,0—1,2 м. Глыбіня торпу ў тых частках, дзе распаложаны дасьледчыя дзялянкі каля 1,5 м. Ніжняя палавіна тарпянога залежу прадстаўлена трысьцёвым торпам і верхняя гіпнум-асокавым з дадаткам бярозы.

Ступень разлажэньня торпу ў ворыўным гарызонту сярэдняя. Валавы аналіз торпу ў 1924 годзе даў наступныя лічбы: 7,87—9,63% залы; 2,99—4,24% CaO; 0,14—0,27% P_2O_5; 0,37% K_2O.

На вучастку Е быў распаложан досьлед з бульбаю і з канюшынна-цімафеячнаю мешанінай пасеву 1925 і 1926 году, на вучастку № 14 распаложан досьлед з травамі веснавога пасеву 1927 году.

Досьлед з бульбаю.

Гаспадарчая гісторыя вуч. Е, на якім быў заложан досьлед наступная. Вучастак быў асушан трубчатым дрэнажам і ўзоран упяршыню ў 1923 годзе. Пасьля на ім сеялася наступнае:

1924	г.	авёс	па угнаеньню	60 кл. P_2O_5 у форме суп. ф. і 90 кл. K_2O ў ф. 30% кал. солі
1925	„	„	„	„ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „
1926	„	віка з аўсом	„	„ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „

Апрацоўка пад бульбу была наступная: 25/V зямля была ўзорана на глыбіню 3 вяршкоў, 26/V дыскаваньне, 28/V баранаваньне бараною „Зіг-Заг", 30/V і 1/VI разьбіты дзялянкі і 1—4/IV унесены ўгнаеньні на дзялянкі,—8/IV—10/IV пасаджана бульба, 21/IV увесь вучастак быў прыкатан цяжкім балотным катком у 1 сьлед. Пасадка рабілася пад кол на глыбіню 1—2 вяршкоў па вяроўцы пры адлегласьці паміж радамі 0,5 м. і ў радах 0,33 см.

Догляд бульбянога полю заключаўся ў наступным: баранаваньне і акучваньне 4—6/VII. Палолі 11—14/VII. Палолі і акучвалі 22-23/VII, акучваньне 29-30/VII, беглая праполка 8/VIII. Акучваньне прышлося паўтарыць тры разы, дзеля таго, што заўважвалася моцнае разьвіцьцё зельля, з якім прышлося весьці ўпартую барацьбу. Найбольш багаты рост выявілі наступныя сарнякі: Sonchus arvensis, Polygonum bistorta, Pol. tomentasum, P. aviculare, Stellaria media.

Не так багата, але ўсё-ж такі ў значнай колькасьці выраслалі: Centaurea cyanus, Desshampsia caespitosa, Rumex acetosella, Potentilla torn. Potentilla an., Capsella bursa pastori, Ranunculus acer, R. repens, Agrostis polustris, Poa prateusis, Urtica Dioica.

Праведзены падлік вагі зялёнае масы сарніны паказвае, што яго рост стаіць у простай залежнасьці ад дадзеных угнаеньняў:

Табліца 1.

Угнаеньне	Вага зялёнае масы зельля на 1 гект. у кілёгр.
O	700
P	2,500
PK	3,400
KN	5,600
PKN	5,800

Для пасадкі ўжываўся мясцовы рынкавы гатунак тыпу „Сілезія", які восем гадоў рэпродуцыраваўся на балотнай глебе на гаспадарцы Балотнае Станцыі.

Грыбных хвораcьцяў на бульбе ня было заўважана. Лісьцё мела нормальны здаровы выгляд.

1 верасьня здарыўся начны замаразак.

Агляд дзялянак на другі дзень паказаў даволі цікавае зьявішча. Аказалася што мароз дужа папсаваў, амаль на 100%, дзелянкі з нізкарослаю і слаба разьвітаю батвою, менавіта, нулявыя і тыя, што атрымалі ўгнаеньне: P або PN.

На добра разьвітай бацьве правільна ўгнояных дасьледчых дзялянак і ў гасп. пасеве пацярпелі толькі лісточкі верхняга ярусу. Травам, капусьце і іншым культурам гэты замаразак не пашкодзіў вусім.

Вялічыня дзялянак была па 100 кв. м. Дзеля таго, каб адхіліць магчымую памылку ад занясеньня ўгнаеньня суседніх дзялянак, а таксама ўплыву розных па даўжыні дзялянак у заценяньні суседнімі дзялянкамі з абодвых бакоў выкідалася па аднаму радку і ў папярэчным напрамку з абодвух бакоў выкідалася па 0,5 мэтру. Такім чынам кантрольныя дзялянкі раўняліся 60 кв. м.

Пры падліку выдзялялася на вока дробная бульба, як гэта робіцца пры гаспадарскай уборцы бульбы і фракцыі важыліся паасобку.

Пры падліку лічылі выпаўшыя кусты, па колькасьці якіх вызначалі памер выключак і канчатковую вялічыню кантрольных дзялянак, якая і прыведзена ў табліцах.

У дзень уборкі браліся пробы па 25 клгр., якія складаліся з вялікае і дробнае бульбы прапарцыянальна ўдзелу гэтых фракцыяў у ураджаі, для вызначэньня крухмалю.

Бульба, якая ішла для вызначэньня крухмалістасьці, пераціралася і падсушвалася ў паветры, пасьля чаго рабілася вызначэньне крухмалю. На кожную дзялянку вызначэньне рабілася часьцей за ўсё двойчы.

Вынік досьледу па сэрыі Б. (Розныя віды калійных угнаеньняў па разнастайных фонах).

Вызначым спачатку сярэднюю ўраджайнасьць няўгнойваных дзялянак у гэтай сэрыі. Іхняя ураджайнасьць у пудох на 1 дзес. наступная: 958, 675, 818, 742, 694, 943, 809, 871, 853, 797, 674, 886, або ў сярэднім 810 пуд.

Параўноўваючы гэтае сярэдняе з парамі нумарных дзялянак лёгка убачыць, што:

1) Адзін Томасаўшлак або ён у злучэньні з сялітраю не даюць павялічэньня ураджаю.

2) Параўнаньне фосфарыту з Томасовым шлакам дае наступныя вынікі: ураджаі дзялянак, угнояных фосфарытавую мукою ў комбінацыі з калі, а таксама з калі + сялітрай: 1333, 916, 1062, 1369, 933, 819, 1021, 1022, 666, 1046, 893, 1311, або у сярэднім 1033.

Ураджайнасьць дзялянак, угнояных Томасавым шлакам у комбінацыі з калі, а таксама з калі + сялітрай: 1979, 1106, 1333, 1011, 1145, 1127, 1125, 1150, 1224, 1751, 1299, 1141 або ў сярэднім 1283.

Такім чынам, фон фасфарытавае мукі дае на 250 пудоў на гектар меней у параўнаньні з фонам з Томасавага шлаку.

Дзеля гэтага розьніца ў відах калійных угнаеньняў пры фасфарытавым фоне выяўляецца ня зусім ясна. Тут неабходна куды больш (да 6) паўтораў, каб атрымаць надзейныя вынікі. Пры фоне з аднаго Томасавага шлаку без сялітры бязумоўна перавага на баку K_2SO_4 (1437 п.), на другім месцы стаіць сільвініт (1220 п.) і на трэцьцім KCL (1137 п.).

Пры фоне з Томасавага шлаку + сялітра першае месца займае KCL, другое K_2SO_4 і трэцяе сільвініт. Супярэчлівыя вынікі атрыманы дзякуючы надта вялікаму разыходжаньню ў паралельных дзялянках. Відаць для параўнальнае ацэнкі калійных угнаеньняў неабходна спрашчэньне ўсяе схемы і ўвядзеньне большага ліку паўторанасьці.

3) Цікава прасачыць, які уплыў робяць віды калійных угнаеньняў, а таксама разнастайныя фоны на крухмалістасьць бульбы.

Пры суміраваньні ўсіх вызначэньняў крухмалю па ўсім фонам атрымаем наступную табліцу:

Табліца 2.

Віды К.	Прысутнасьць крухмалю ў проц.	Сярэдні проц.
KCL . .	14,7; 13,8; 12,6; 13,2;	13,6
K_2SO_4 . .	15,1; 15,8; 13,2; 13,9;	14,5
Сільвініт .	13,0; 13,5; 12,1; 12,4;	12,8

Такім чынам, замен пры бульбяной культуры на балоце калійных солей, якія маюць хлёр, сульфатам калія магло-б палепшыць якасьць бульбы, павялічыць прыбытковасьць гэтае культуры, тым болей, што і агульная маса клубняў па K_2SO_4 таксама атрымліваецца большая, чым па другіх відах калійных угнаеньняў.

Уплыў тых або іншых фонаў угнаеньняў відзен з наступнае табліцы:

Табліца 3.

Угнаеньні	Проц. крухмалю з кожнае пары дзялянак	Сярэдні проц.
Без угнаеньняў . . .	13,9; 13,1; 13,4; 14,0; 14,0; 13,3	13,6
Томасаў шляк . . .	14,5	14,5
Фасфарытная мука . .	14,5	14,5
Том. шл. + K + N . .	14,7; 15,1; 13,0	14,0

Табліца 3 (працяг).

Угнаеньні	Проц. крахмалю з кожнае пары дзялянак	Сярэдні проц.
Том. шл. + K бяз N. .	13,8; 15,8; 13,5	14,4
Фасф. мука + K + N .	12,6; 13,2; 12,1	12,6
„ „ + K бяз N.	13,2; 13,9; 12,4; 1	13,2
Том. шл. + N . . .	14,3	14,3
Фасф. мука + N . . .	13,6	13,6

Ужываньне адных фасфатаў бяз K_2O павышае крухмалістасьць амаль на цэлы процант.

Дабаўленьне да якіх бы там ні была ўгнаеньняў сялітры зьменшыла проц. крухмалю ў сярэднім на 0,5%, акалічнасьць, з якою ў далейшым прыдзецца сур'ёзна лічыцца.

Вынікі досьледу па сэрыі В. (Віды фосфарна-кіслых угнаеньняў).

Выведзем перш за ўсё сярэднюю ўраджайнасьць няўгнойваных парцэллаў гэтае сэрыі. Іхнія ўраджаі ў пудох на 1 дзес. складаюць: 837, 789, 757, 916, 681, 958, 882, 992, 679, 666, 710. 782, 510, 758, 626, 1044; у сярэднім—787.

Разглядваючы табліцы можна зрабіць наступныя вывады:

1) Ужываньне аднаго калійнага ўгнаеньня павялічыла ўраджай да 892 п., а ўгнаеньне кал. сольлю з сялітрай да 1033 п., калійная соль з серкавакіслым амоніем паказала менш выразнае дзеяньне (829 п.).

2) На гэтай сэрыі выгадна высьвятліць ролю сялітры і серкавакісл. аммонія, бо маюцца даволі доўгія рады дзялянак з сялітраю і серкавак. аммоні і такія самыя рады без ужываньня азоцістых угнаеньняў, зусім схожыя з першымі радамі ва ўсім іншым. Дзялянкі з сялітраю маюць наступныя ўраджаі ў п. на 1 дзес. 1071, 1197, 941, 1091, 878, 946, 857, 941, 806, 957, 1039, 800 або ў сярэднім 960 п. Аналёгічны рад бяз азоцістых угнаеньняў: 1039, 1052, 1049, 1089, 710, 996, 1266, 971, 933, 854, 996, 967, 853, 717, 977, 894, 753, 982, 756, 999, 689, 802, 536, 1119 або ў сярэднім 917.

Дзелянкі з серкавакіслым аммоніем маюць ураджаі: 847, 752, 751, 839, 916, 610, 953, 841, 857, 715, 1053, 839 або ў сярэднім 831.

З прыведзеных лічбаў магчыма, відаць, заключыць, што ўнясеньне 2 п. на 1 дзес. N у форме сялітры павялічвае ураджай бульбы на вельмі нязначную вялічыню, так што

рантабэльнасьць гэтае меры падлягае сумненьню. Унясеньне-ж серкавакіслага аммонія выразна прыводзіць да памяншэньня ўраджаю. Тут мы маем супярэчнасьці з вывадамі з вэгэтацыйнага досьледу, дзе атрымана вельмі спрыяючае дзеяньне азоцістых угнаеньняў. Прычына гэтага ў тым, што ў пасудзінах быў заложан торп, які ня быў у культуры, а ў палявым досьледзе маем торп, які апрацоўваўся з 1924 г.

3) Дзеля параўнаньня дзеяньня розных відаў фосфарна-кіслых угнаеньняў згрупуем цыфравы матар'ял па відам фосфарна-кіслых угнаеньняў, выключаючы дзялянкі, якія атрымалі серкавакіслы аммоні з прычыны адмоўнага дзеяньня гэтага апошняга. Тады атрымаем наступную табліцу:

Табліца 4.

Від фасфату	Ураджаі кантрольных дзялянак у пудох з аднае дзес	Сярэдняе
Супэрфасфат . . .	1071, 1197, 1039, 1052, 858, 717	989
Падв. супэрфасфат .	941, 1091, 1049, 1089, 977, 894	1007
Прэцыпітат	878, 946, 710, 996, 753, 982	877
Томас-шлак	857, 941, 1266, 971, 756, 999	965
Касьцяная мука . .	806, 957, 933, 854, 689, 802	840
Фасфарытная мука .	1039, 800, 996, 967, 536, 1119	909

Такім чынам, як відаць, на першае месца з фасфарна-кіслых угнаеньняў трэба паставіць: Супэрфасфат, подвойны супэрфасфат і Томасаў-шлак, тады як іншыя ўгнаеньні, асабліва касьцяная мука выразна стаяць на ругім месцы ў якасьці ўгнаеньня для бульбы на нашай балотнай глебе.

Паглядзімо, нарэшце, ці робіць уплыў рознастайнасьць у фосфатах на крухмалістасьць бульбы і ўраджай крухмалю.

Табліца 5.

Від фосфату	Проц. крухмалю	Сярэдняе
Супэрфосфат . . .	12,7; 13,3; 13,4; 13,6	13,2
Падв. супэрфосфат .	12,7; 12,5; 13,4; 13,2	12,9
Прэцыпітат	12,6; 12,1; 11,3; 11,7	11,9
Томас-шлак	12.9; 12,0; 12,9; 12,8	12,5
Касьцяная мука .	12,0; 11,7; 11,9; 12,7	12,1
Фосфарытавая мука .	12,1; 13,2; 12,5; 12,8	12,6

Вынікі досьледу па сэрыі Г. (дазіроўка сялітры і калійнае солі).

Няўгнойваныя дзялянкі гэтае сэрыі далі наступны ўраджай клубняў у п. на 1 дзес.: 789, 451, 534, 639, 606, 802, 556, 738, 609, 579, 635, 602, 562, 729, 522, 860, а ў сярэднім 638. Гэты кавалак відаць адрозьніваецца меньшым пладародствам у параўнаньні з тымі, на якіх былі распалажаны сэрыі Б і В.

1) Ужываньне аднаго Томасавага шлаку не павялічыла ураджаю: 481, 866, 534, 699, а ў сярэднім 645.

2) Ужываньне аднаго калі у форме 30% калійнае солі ў розных дозах дало наступны вынік:

Табліца 6.

Дозы ў пудох на 1 дзес.	Ураджай клубняў з кантрольнае дзялянкі ў пуд. на дзесяціну	Сярэдняе
3 п. K_2O	635, 711, 683, 539	642
6 „ K_2O	666, 607, 703, 872	712
9 „ K_2O	805, 851, 654, 699	752

Выходзіць што ў гэтым досьледзе ўжываньне аднае калійнае солі у колькасьці 3 п. K_2O на 1 дзесяціну не павялічыла ўраджаю ў параўнаньні з няўгнойванымі дзялянкамі, але ўзмацненьне дозаў выклікала прыкметнае павялічэньне ўраджаю, менавіта, унясеньне дадаткова 6 п. (або 20 п. 30% кал. солі) выклікала павялічэньне ўраджаю на 100 п. Але рэнтабэльнасьці ў такім ужываньні калійнае солі няма, з тае прычыны, што 20 п. 30% калійнае солі і 100 п. бульбы па свайму кошту прыблізна аднолькавы. Рэнтабэльным ужываньне мінэральных угнаеньняў мы будзем лічыць у тых выпадках, калі ад унясеньня ўгнаеньня атрымліваецца павялічэньне ўраджаю, грашовая вартасьць якога ня менш як у два разы больш за вартасьць унесенага угнаеньня.

1) Для высьвятленьня ролі сялітры і значэньня яе дазіроўкі мы складзём наступную табліцу:

Табліца 7.

	Ураджай клубняў з кантрольных дзялянак у пудох на дзесяціну	Сярэдняе
O N у форме $NaNO_3+K+P$	815, 720, 874, 817, 732, 749, 861, 666, 871, 717, 882, 933, . . .	803
2 п. „ „	1011, 759, 790, 616, 1042, 842 682, 1019, 984, 819, 854, 871 . .	857
4 п. „ „	827, 768, 683, 1107, 719, 854, 786, 920, 790, 722, 769, . . .	813
6 п. „ „	770, 774, 599, 679, 670, 692, 853, 588, 789, 717, 903, 666, . .	723

Такім чынам салетраваньне ў колькасьці 2 п. на 1 дзес. павялічвае ураджай бульбы; павялічэньне дозаў сялітры выклікае дэпрэсію ўраджаю.

Ужываньне сялітры не рантуецца.

4) Параўнаем, нарэшце, дзялянкі, угноеныя рознымі колькасьцямі калі, ня прыймаючы пад увагу і ня ўлічваючы дзялянкі ўгноеныя толькі адным калі і дзялянкі, якія атрымалі 6 п. N на 1 дзес., тае прычыны, што гэтыя дзьве сэрыі ўгноены яўна няправільна і не даюць нормальнага малюнку ўплыву K_2O:

Табліца 8.

Дозы K_2O ў п. на 1 дзес.	Ураджай клубняў кантрольных дзялянак у пудох на 1 дзесяціну	Сярэдние
3 п. K_2O	1011, 7Г9, 790, 616, 827, 768, 633, 732, 749, 861, 666	765
6 п. K_2O	1042, 842, 682, 1019, 1107, 719, 854, 786, 732, 749, 861, 666, . . .	883
9 п. K_2O	984, 819, 8549, 871, 920, 790, 722, 769, 871, 717, 882, 933, ...	844

Такім чынам, у дадзеных умовах павялічэньне дозы K_2O вышэй 6 пудоў не дало ніякіх вынікаў.

Уплыў дозаў K_2O ў форме 30% солі на крухмалістасьць відзён з наступнае табліцы:

Табліца 9.

Дозы K_2O	Проц. крухмалю	Сярэдні проц. крухмалю
0	12,6; 11,7; 12,3; 12,5	12,3
3 п. K_2O	12,8; 11,7; 11,5; 12,9; 12,5.	12,3
6 п. „	12,1; 11,3; 11,7; 12,1; 11,2 . .	11,7
9 п. „	11,7; 11,2; 11,1; 11,8; 11,8 . . .	11,5

Павялічэньне дозаў K_2O ў форме 30% солі памяньшае якасьць бульбы.

На падставе досьледаў аднаго году немагчыма зрабіць рашучага заключэньня па ўсім пастаўленым тэмам.

Некаторыя з вывучаемых фактараў даюць, апрача таго, ўплывы такога парадку, што яны могуць быць выражаны колькасна пры большым ліку паўтораў, чым было зроблена ў дадзеным досьледзе.

Тым ня меней, на падставе прыведзеных матар'ялаў атрымліваем некаторыя каштоўныя вывады і магчымасьць удасканаленьня пастаноўкі гэтых досьледаў надалей.

Азначым самыя галоўныя палажэньні і прадпалажэньні, якія вынікаюць з прыведзеных матар'ялаў.

1) З калійных угнаеньняў на першым месцы трэба паставіць безумоўна сульфат калія, дзеля таго, што ён дае і найбольшы ўраджай клубняў і найбольшую крухмалістасьць. У будучым пры працы з бульбаю на нізінным балоце досьледы з гэтым тукам прыдзецца паставіць больш дэталёва. Гэты вывад не зьяўляецца чым-небудзь новым, таму што па досьледах Брэм. Балотнае Станцыі сульфат калія таксама аказаўся лепшым угнаеньнем пад бульбу, а ў Голяндзкіх гаспадарках серкавакіслая калі-магнэзія знаходзіць шырокае ўжываньне для ўгнаеньня бульбы.

2) З фосфарна-кіслых угнаеньняў на першым месцы прыходзіцца паставіць супэрфосфат просты і падвойны, якія далі найбольшую масу клубняў і найбольшую крухмалістасьць. Затым па масе ўраджаю ідзе Томасаў-шлак. Звараче на сябе ўвагу параўнальна вялікі ўраджай ад фосфарытавае мукі. Трэба было-б, паўтарыўшы ў будучым гэтую схэму, дасьледаваць дазіроўку фосфарытвае мукі, як больш таннага ўгнаеньня.

3) Досьлед з дазіроўкаю калі ў форме 30 проц. кал. солі папаў на менш пладародны кавалак, менавіта, пахатны гарызонт быў тутака горш гуміфіцыраван і меў некаторую колькасьць сфагнавага моху. Дзеля гэтага, можа быць, ураджай тутака ня мог павялічвацца пры дабаўленьні дозы калі больш 6 п. K_2O на дзесяціну. З гэтае прычыны досьлед патрэбна паўтарыць у больш спрыяючых глебавых умовах.

Прыкметнае памяньшэньне проц. крухмалю з павялічэньнем дозаў калійнае солі гаворыць аб тым, што з гэтым угнаеньнем трэба абыходзіцца асьцярожна, каб захаваць якасьць ураджаю і трэба было-б папрацаваць над ужываньнем пад бульбу на балоце серкава-кіслага калі замест 30 проц. кал. солі.

4) Па пытаньню аб ужываньні азоцістых угнаеньняў пад бульбу атрымаўся нечаканы вынік, што серкава-кіслы аммоні дзейнічае значна горш за чылійскую салітру, тады як у пасудзінах на авёс з вікаю атрымаўся дыямэтральна працілеглы вынік. Досьлед, відавочна, трэба паўтарыць і зрабіць з большым лікам паўтораў.

Што тычыцца дазіроўкі азоцістых угнаеньняў, дык, відаць, пад бульбу трэба дасьледаваць у далейшым унясеньне 1-2 п. азоту, таму што больш моцнае салетраваньне памяньшае ўраджай.

З вялікімі дозамі салетры на балоце прыходзіцца быць асьцярожнымі, таксама і таму, што ўжываньне салетры зьвязана з памяньшэньнем крухмалістасьці.

Досьледы з травамі.

Былі закладзены ў трох сэрыях. Дзьве сэрыі на вучастку Е. і адна на вучастку № 14.

Дасьледваньне відаў азоцістых угнаеньняў пад атаву цімафеяўкі з канюшынаю пасеву 1925 году на вуч. Е.

Якасьці торпу гэтага вучастку апісаны вышэй у главе аб досьледах з бульбаю.

Гісторыя вучастку такая: асушка трубчатым дрэнажам і ўзорваньне ў 1923 годзе. Інтэнсыўнасьць асушкі такая самая як і ў досьледзе з бульбаю.

У 1924 годзе авёс па ўгнаеньні 4 п. P_2O ў форме супэрфосфату і 6 п. K_2O ў ф. 30 проц. кал. солі; у 1925 г. быў пасеян авёс з падсевам канюшыны з цімафеяўкай на такім самым угнаеньні; у 1926 г. угнаеньне не давалася.

Азоцістыя ўгнаеньні дасьледваліся на двух фонах: 1) супэрфосфат + кал. соль і 2) томас-шлак + кал. соль. Фонавыя ўгнаеньні дадзены 20 траўня ў колькасьці: 5 п. K_2O і 4 п. P_2O_5 па разьліку на 1 дзес. Азоцістыя ўгнаеньні даваліся пасьля першага ўкосу 15/VII з разьліку 3 п. N на 1 дзес.

Азоцістыя ўгнаеньні раскідваліся павярхоўна.

Было заўважана, што цыян-амід у невялікай ступені павыжыгаў атаву, але гэтая шкода хутка зараўнялася.

Уборка атавы была зроблена 31/VIII, калі расьліны былі ў поўным красаваньні.

На няўгнойваных дзялянках цімафеяўкі з канюшынай было мала, і яны былі заняты розным зельлем.

Наадварот, дзялянкі, угноеныя К + Р мелі нязначную колькасьць сарнякоў.

Велічыня дзялянак у гэтай сэрыі была 60 кв. м. (30 × 4).

Пры падліку важылася сырая маса з 20 кв. м. і бралася проба для прасушкі. На падставе вызначэньня колькасьці зьмест паветрана-сухога сена прынят у 25 проц. ад зялёнае масы.

Першы ўкос з усіх дзялянак гэтае сэрыі падлічваўся па кожнай дзялянцы паасобку, дзеля таго, каб скласьці ўяўленьне аб ступені аднароднасьці плошчы. З кожнае дзялянкі бралася па 3-4 плашчадкі вялічынёю па 0,25 кв. м. і сырая маса з кожнай з іх важылася асобна.

Велічыні першага ўкосу па сырой масе з 0,25 кв. мэтру ў гр. атрымаліся наступныя:

Няўгноеныя дзялянкі:

I/9—158	III/9—147
II/9—205	IV/9—202

Табліца 10.

Дзялянкі ўгноеныя Р—К

№№ паўт.	№№ дзял.	Угнаеньне	Урадж. зял. масы з 0,25 кв. м. у гр.	Сярэдняе ад кожнага паўтору
I	1	Супэрфосф. + калі	523	
„	2	„ „	545	
„	3	„ „	684	
„	4	„ „	506	
„	5	„ „	611	
„	6	„ „	588	
„	7	„ „	607	
„	8	„ „	612	597
II	1	„ „	582	
„	2	„ „	580	
„	3	„ „	521	
„	4	„ „	593	
„	5	„ „	731	
„	6	„ „	645	
„	7	„ „	550	
„	8	„ „	581	603
III	1	Томас-шлак + калі	532	
„	2	„ „	454	
„	3	„ „	558	
„	4	„ „	551	
„	5	„ „	555	
„	6	„ „	413	
„	7	„ „	439	
„	8	„ „	446	494

Табліца 10 (працяг).

Дзялянкі ўгноеныя Р—К

№№ паўт.	№№ дзел.	Угнаеньне	Урадж. зял. масы з 0,25 кв. м. у гр.	Сярэдняе ад кожнага паўтору
IV	1	Томас-шлак × калі	499	
„	2	„ „	529	
„	3	„ „	512	
„	4	„ „	481	
„	5	„ „	455	
„	6	„ „	525	
„	7	„ „	461	
„	8	„ „	472	492

Такім чынам, з 0,25 кв. м. без угнаеньня атрымалі 177 гр., калі было дадзена 5 п. K_2O і 4 п. P_2O_5 ў форме тамасавага-шлаку—493 гр. і пры замене тамасавага-шлаку супэрфосфатам—600 гр., прыймаючы укос няўгнойваных дзялянак за 100 маем, такім чынам:

О — 100

Томас-шлак+К — 278

Супэрфосфат+К — 345

Такім чынам, пры павярхоўным угнаеньні траў галоўнай ўвагі заслугоўвае супэрфосфат, прычына, відаць, тая, што ён лягчэй умываецца ў глебу дажджамі і P_2O_5 яго робіцца даступнай карэньням лугавых траў у больш кароткі тэрмін, чым P_2O_5 у Томас-шлаку.

Далей высьвятлім, ці захоўваецца перавага супэрфосфату перад тамасавым шлакам на атаве.

Няўгнойваныя дзялянкі мелі на 20 кв. м. наступны ўраджай атавы ў кілёграмах:

I/9—9,00	III/9—2,00
II/9—2,75	IV/9—1,72

А ў сярэднім 3,9 клгр. на 20 кв. м.

Табліца 11.

Ураджаі атавы прадстаўлены ў наступных лічбах:

фон супэрфасфат+К.				фон тамасаў-шлак+К.			
№№ паўтор.	№№ дзял.	Ураджай з 20 кв. м. у кілёграмах	Сярэдні ўраджай з 1 сэрії	№№ паўтор.	№№ дзял.	Ураджай з 20 кв. м. у кілёграмах	Сярэдні ўраджай з 1 сэр.
I	1	28,5		III	1	14,5	
"	2	27,0		"	2	10,5	
"	3	26,0		"	3	10,5	
"	4	23,5		"	4	12,7	
"	5	28,0		"	5	12,7	
"	6	29,0		"	6	19,7	
"	7	23,0		"	7	8,7	
"	8	25,0	26,3	"	8	11,0	12,5
II	1	17,5		IV	1	19,5	
"	2	20,7		"	2	15,5	
"	3	12,8		"	3	15,0	
"	4	13,5		"	4	15,5	
"	5	20,0		"	5	17,0	
"	6	18,5		"	6	23,3	
"	7	18,3		"	7	14,7	
"	8	15,5	17,1	"	8	16,0	17,1
У сярэднім . .			21,7				14,8

Такім чынам, прыймаючы ўраджай няўгнойванае дзялянкі за 100, атрымаем для томас-шлакавага фону 380 і для супэрфосфатавага фону 556.

Перавага супэрфосфатавага фону, такім чынам, выявілася даволі выразна і ў першым укосе і ў атаве.

Азоцістыя ўгнаеньні на супэрфосфатава-калійным фоне мала павялічылі ўраджай атавы, менавіта, на 15—20 проц., ад ураджаю дзялянак з К+Р·, а ад угляк. аммонія павялічэньня зусім не атрымалася.

Па тамасшлакава-калійнаму фону прыбаўкі ад ужываньня азоцістых угнаеньняў і абсалютна і адносна атрымалася

больш, чым па супэрф. калійнаму фону, менавіта прыбаўкі раўняюцца 35—70 проц. ад ураджаю дзялянак з К+Р за выключэньнем дзялянак з серкавакіслым аммоніем.

Параўнальная ацэнка азоцістых угнаеньняў пры двух паўторах аказваецца немагчымай.

Дасьледваньне відаў азоцістых угнаеньняў на канюшына-цімафеячнай мешаніне пасеву 1926 году на вуч. Е.

Гэты досьлед праводзіўся па суседзтву з вышэйапісаным, так што дзялянкі дадзенага досьледу зьяўляліся працягам дзялянак вышэйапісанага, але гаспадарчая гісторыя гэтага кавалку іншая.

Досьлед цікавы тым, што тутака даваўся вялікі лішак калі-фосфатных угнаеньняў і гэты лішак вельмі добра выраўняў прыродныя і выпадковыя разьліччы на вучастку, так што на атаве ўдалося констатаваць разьліччы ў дзеяньні ўжытых азоцістых угнаеньняў.

Гаспадарчая гісторыя вучастку наступная: дрэнаж і першае ворыва ў 1923 годзе, 1924 г.—авёс па ўгнаеньню 4 п. P_2O_5 і 6 п. K_2O 1925 г.—авёс з падсевам траў па такім самым угнаеньні.

1926 г. у ліпені месяцы скошана зельле і поле пераворана, таму што травяны пасеў вышаў неўдачным, з-за таго што ў мінулым годзе авёс часткова палёг. Пасьля гэтага поле было ўгноена супэрфосфатам і калійнаю сольлю па такім-жа разьліку і засеяна цімафеяўкай.

У вясну 1927 г. была падсеяна чырвоная канюшына і паверхоўна ўнесена па ўсім полі К—Р угнаеньне па тым самым разьліку. Толькі пасьля гэтых опэрацыяў была выдзелена з краю поля па суседзтву з цімафеяўкай 1925 г. доўгая палоска шырынёю ў 10 м. і разьбіта на дзялянкі шырынёй па 4 м. так што кожная дзялянка вышла па 40 кв. мэтраў.

Пасьля разьбіўкі дзялянак на іх былі яшчэ раз дадзены фонавыя ўгнаеньні: 1) 4 п. P_2O_5—у форме супэрфосфат—5 п. K_2O і 2) 4 п. P_2O_5 ў форме томасшлаку—5 п. K_2O.

Першы ўкос быў прыбран без падліку, пры чым ураджай павятрова-сухога сена быў каля 300 п. з 1 дзесяціны.

Пасьля ўборкі першага ўкосу былі дадзены дасьледваемыя азоцістыя ўгнаеньні. Атава падлічвалася I/VIII.

На нулявых дзялянках, г. зн. на дзялянках якія не атрымалі фонавых угнаеньняў сярэдні ўраджай быў 228,8 п. павятрова-сухога сена на 1 дзесяціну; фон супэрфосфату+калі даў у сярэднім 252 п. і па фону томасшлаку+калі атрымалі 257 п., такім чынам тутака розьніца паміж фонамі згладзілася. Уплыў азоцістых угнаеньняў, дзякуючы апрацоўцы вучасткаў у мінулым годзе, выявіўся слаба, як гэта

відаць з наступнае табліцы, атрыманай ад суміраваньня вынікаў ураджаю па абодвых фонах:

Табліца 12.

Віды угнаеньняў	Ураджай павятрова-сухога сена ў пудох з 1 дзесяціны. 1 паўт.	2 паўт.	3 паўт.	4 паўт.	Сярэдняе
$Na\ NO_3$	278,1	278,1	287,5	271,7	276,3
$(NH_4)_2\ SO_4$	268.1	264 3	264,3	264,3	265.2
$NH_4\ HCO_3$	285,0	195,6	256,2	257,5	248,5
$Ca\ CN_2$	245,6	225,0	203,7	197,87	217,9
Бяз N	268,7	225,0	285,0	282,5	265,2

Глеба ў апісаных умовах, відаць, была да таго багатая ўспрыймальным азотам, што салетра аказала нязначны ўплыў, сульфат аммонія ніякага ўплыву, а ўглякіслы аммоні і ціанамід нават выклікалі зьмяншэньне ўраджаю. З гаспадарчага пасеву, распаложанага побач з дасьледчымі дзялянкамі сабрана два ўкосы ў сярэднім 600 п. павятрова сухога сена з аднае дзесяціны, што таксама паказвае на поўную забясьпечанасьць глебы азотам.

Дасьледваньне дзеяньня азоцістага ўгнаеньня на фінляндзкую травяную мешаніну, пасеяную ў 1927 годзе.

Досьлед рабіўся на вучастку № 14, асушаным адчыненымі канавамі на адлегласьці 55 мэтраў у 1914 годзе і пераараным упяршыню ў 1915 годзе. У 1925 годзе на гэтым вучастку дадаткова былі закладзены паралельна асушыцельным канавам дзьве дрэны „па Бутцу“: такім чынам у сучасны момант адлегласьць паміж асушыцелямі на гэтым вучастку 18 м.; глыбіня канаў і дрэнаў 1 м.; залежу торпу 1,0—1,5 м. у ворыўным гарызонту торп даволі добра разлажыўся.

Гаспадарчая гісторыя вучастку наступная:

1916—21	г.г.	штучны луг —	угнояны 4 п: P_2O_5 і 6 п. K_2O штогодна апрача 1921 г.
1922	„	авёс	па ўгнаеньні 4 п: P_2O_5 і 6 п. K_2O
1923	„	капуста	„ „ „ „ „ „
1924	„	авёс	„ „ „ „ „ „
1925	„	капуста	„ „ „ „ „ „
1926	„	бульба	„ „ „ „ „ „
1927	„	фінляндзкая травяная мешаніна	„ „ „

Перадпасеўная апрацоўка: восеннае ворыва, дыскаваньне і апрацоўка зіг-загам у першай палавіне траўня.

20 траўня былі дадзены фонавыя К і Р угнаеньні, пры чым давалася: K_2O—5 п. на 1 дзес. у форме 30 проц. кал. солі і P_2O_5 4 п. на 1 дзес. у форме супэрфосфату і томасавага-шлаку.

24 траўня пасеяна травяная мешаніна, якая складалася з

Цімафеяўкі	. .	15 х.
Яжы зборнае	. .	15 „
Аўсяніцы	. . .	15 „
Канюшыны чырвонае	.	10 „
„ швэдзкае	.	10 „
Усяго	. .	65 х.

Мешаніна была прыкатана цяжкім катком. Пасьля прыйшлося два разы скошваць зельле, якое павырастала на даследчых дзялянках, менавіта, 8-га і 18-га ліпеня. 21-га ліпеня былі дадзены азоцістыя ўгнаеньні з разьліку 3 п. N на 1 дзесяціну.

Падлік быў зроблены 6-га кастрычніка. Спосаб падліку: зрэзвалася сярпом трава на 4 парцэлях па 0,25 мэтру з кожнае дзялянкі і зараз-жа важылася зялёная маса. У табліцы прыведзены сярэднія арытмэтычныя з кожнае чацьвёркі. Высушваньнем пробаў вызначан проц. усушкі—80.

Няўгнойваныя дзялянкі, распаложаныя ў першых дзьвух сэрыях з супэрфосфатам далі 208,7 п., а ў дзьвух апошніх сэрыях з томас-шлакам 292,5 п., дзеля гэтага тут немагчыма рабіць параўнальную ацэнку двух фонаў супэрфосфатавага і томасшлакавага, а прыдзецца суміраваць аднаназоўныя дзялянкі абодвых фонаў.

Тады атрымаем наступную табліцу:

Табліца 13.

Угнаеньні	Сярэдні ўраджай у п. на 1 дзесяц.	Адносны ўраджай
O	250	100
K+P	310	120
K+P+Na No_3 . . .	450	180
„ „ +NH_4 HCO_3 . .	446	178
„ „ +Ca CN_2 . .	373	149
„ „ +$(NH_4)_2$ SO_4 . .	351	140

Такім чынам, ужываньне салетры пад маладыя травы ў год іхняга пасеву робіць станоўчы ўплыў нават на такім вучастку старое культуры як № 14. З надворнага выгляду маладыя травы, угнояныя азоцістымі тукамі, адрозьніваліся цёмным колерам, гушчынёю і меншаю прысутнасьцю зельля, чым травы без N. Асабліва спрыяючае дзеяньне зрабілі салетра і вуглякіслы аммоні.

Табліца 14.

Зборная табліца вучоту ўраджаю бульбы

Сэрыя Б (розныя віды калійных угнаеньняў на фоне тамас=шлаку + чылійская салетра і аднаго тамас-шлаку).

№№ паўтар. і дзялянак	Назва ўгнаеньняў	Плошча вучотнай дзялянкі	Ураджай на вучотн. дзялянцы ў клгр клубняў			Ураджай клубняў на 1 гк у клгр	Ураджай у пуд. на 1 дзесяціну	Сярэдняе з 2-х паўтарэньняў у пудах
			Буйн.	Дробных	Усяго			
1|1	$NaNO_3$ + томас-шлак + Kcl .	57,0	149,8	17,8	167,6	29386	1979	1541
2|8	„ .	50,0	73,8	9,4	82,4	16580	1106	
1|2	$NaNO_3$ + томас-шл. + K_2So_4 .	54,0	100,7	7,3	108,0	20000	1333	1172
2|7	„ .	50,0	60,0	7,0	67,0	15187	1011	
1|3	Бяз угнаеньняў . . .	55,4	63,4	16,2	79,6	14370	958	816
2|6	„ .	55,8	48,0	8,5	56,5	10125	675	
1|4	$NaNO_3$ + тамас-шл. + Сільв.	57,2	90,0	8,2	98,2	17168	1145	1136
2|11	„ .	56,8	88,0	8,0	96,0	16901	1127	
1|5	$NaNO_3$ + Тамас-шлак . .	55,4	57,8	13,8	71,6	12924	862	884
2|10	„ .	53,3	56,7	18,5	75,2	13600	907	
1|6	Бяз угнаеньняў . . .	57,2	52,8	11,9	70,1	12262	818	780
2|9	„ .	54,2	42,3	18,0	60,3	11125	742	
1|7	Тамас-шлак + KCl . . .	55,4	85,2	8,3	93,5	16778	1125	1137
2|4	„ .	56,5	89,0	9,6	98,6	17451	1150	
1|8	Тамас-шлак + K_2SO_4 . .	53,0	81,0	11,0	92,0	17359	1224	1487
2|1	„ .	55,0	125,3	20,7	146,0	26258	1751	
1|9	Бяз угнаеньняў . . .	55,4	43,7	14,0	57,7	10415	694	818
2|3	„ .	57,0	62,2	18,0	80,6	14140	943	
1|10	Тамас-шлак Сільвін . .	55,9	101,7	7,2	108,9	19481	1299	1220
2|2	„ . .	55,2	86,0	8,5	94,5	17119	1141	
1|11	Тамас-шлак	56,1	54,0	16,4	70,4	12549	837	834
2|5	„ .	56,5	54,0	16,4	70,4	12460	831	

Зборная табліца вучоту ўраджаю бульбы.

Сэрыя Б (розныя віды каліиных угнаеньняў на фоне чылійскай салетры+ +фасфатная мука і адна фасфатная мука)

№ радоў	№ дзялянак	Назва ўгнаеньняў	Плошча вучотной дз.	Ураджай клуб. па вуч. дзел. у кл. Буйных	Дробных	Усяго	Ураджай клубняў на 1 гк у клгр.	Ураджай у пудах на дзес.	Сярэдн. з 2-х паўтар. у пудах
3	1	$NaNO_3$+Фасфор. мука+KCL	54,3	38,0	20,0	103,6	20000	1333	1124
4	11	„ „ „ „	57,5	64,2	15,0	79,2	13739	916	
3	2	$NaNO_3$+фасф. мука+K^2SO_4	52,8	70,0	14,5	34,5	15928	1002	1215
4	10	„ „ „ „	53,4	80,0	23,7	109.7	20543	1309	
3	3	Бяз угнаеньняў . .	57,5	54,9	13,5	69,8	12130	809	840
4	8	„ „ „ „	53,4	48,4	21,4	69,8	13060	871	
3	4	$NaNO_3$+фасф. мука+Сільв.	58,6	71,0	10,0	81,0	13993	933	876
4	9	„ „ „ „	55,4	55,5	12,6	68,1	12292	819	
3	5	$NaNO_3$+фасф. мука . .	45,7	46,8	11,3	58,1	10700	713	825
4	7	„ „ „ „	47,7	49,0	18 1	67,1	14067	938	
3	6	Бяз угнаеньняў . .	54,7	51,3	18,2	69,8	12790	853	825
4	4	„ „ „ „	57,3	59,0	19,5	68,5	11954	797	
3	7	Фасфар. мук.+KCl . .	56,5	72,5	14,0	86,5	15309	1021	1021
4	2	„ „ „ „	50,1	71,0	15,0	80,0	15329	1022	
3	8	Фасфар. мук.+K_2SO_4 .	52,5	38,0	14,0	52,0	10000	666	856
4	3	„ „ „ „	58,4	63,7	22,9	91,6	15633	1046	
3	9	Бяз угнаеньняў . .	52,4	35,0	18.0	53	10114	674	780
4	1	„ „ „ „	61,7	66,5	15,5	82,0	13290	886	
3	10	Фасф. мук.—Сільв . .	53,0	64,0	7,0	71,0	13396	893	1102
4	5	„ „ „ „	53,5	88,0	17,3	105.3	19682	1311	
3	11	Фасфарытн. мука . .	54,0	43,0	17,2	44.2	10037	669	777
4	6	„ „ „	53,4	57,0	14,0	61,0	13295	886	

Зборная табліца вучоту ўраджаю бульбы

Сэрыя Б (розныя віды фосфарных угнаеньняў на фоне $(NH^4)_2$ SO_4+калійная соль і адна калійная соль).

№ раду	№ дзялянкі	Назва ўгнаеньняў	Плошча вучотн. дзялян. у мэтр.	Урадж. клубняў з вуч. плошчы у клгр: Дробнай	Дробнай	Усяго	Ураджай на 1 гк у клгр	Ураджай на 1 дз. у пудах	Сярэдн. з 2-х паўтар. у пудах
1	1	$(NH_4)_2SO_4$+кал. соль+супэр.	55,1	57,0	13,0	70,0	12704	847	799
2	18	" " " "	56,8	51,3	12,9	64,2	11303	752	
1	2	$(NH_4)_2SO_4$+кал. соль дв. суп.	57,7	60,0	5,0	65,0	11265	751	795
2	17	" " " "	52,4	54,5	11,5	66,0	12595	839	
1	3	$(NH_4)_2SO_4$+кал. соль+прэп.	51,9	60,6	10,7	71,3	13738	916	763
2	16	" " " "	50,3	35,0	11,5	46,5	9153	610	
1	4	Без угнаеньняў . .	53,5	43,5	11,2	54,7	10138	679	672
2	15	" "	51,2	39,5	11,5	51,0	10000	666	
1	5	$(NH_4)_2SO_4$+кал.соль+тамасш.	54,9	64,5	14,0	78,5	14298	953	897
2	14	" " " "	44,2	49,3	6,5	55,8	12624	841	
1	6	$NH_4)_2SO_4$+кал. соль каст. мука	52,5	53,2	14,2	67,4	12849	857	786
2	13	" " " "	41,0	38,0	6,6	44,0	10721	715	
1	7	$(NH_4)_2SO_4$+кал. соль фос. м.	55,7	70,0	18,0	88,0	15797	1053	946
2	12	" " " "	47,2	55,4	4,0	59,4	12585	839	
1	3	$(NH_4)_2SO_4$+калійная соль .	56,3	52,8	17.5	70,3	12486	832	829
2	1	" " " "	54,7	55,7	12,0	67,7	12378	825	
1	9	Бяз угнаеньняў . . .	53,5	41,6	15,4	57,0	10654	710	746
2	10	" "	48,4	44,2	12,6	56,8	11735	782	
1	10	Калійная соль супэрфасфат	56.8	56,5	12,0	68,5	12803	853	785
2	9	" " "	48,2	52,0	10,6	62,6	10756	717	
1	11	Калійная соль дв. супэрфасф.	53,5	72,0	7.8	79,8	14650	977	935
2	6	" " "	58,8	64,6	14.3	78.9	13418	894	
1	12	Калійная соль+прыцыпіт .	44,7	47,0	3,5	50,5	11297	753	867
2	7	" " "	54,4	67.0	13,1	80,1	14724	982	
1	13	Бяз угнаеньняў . .	45.3	30,0	7,2	37,2	7654	510	634
2	6	" "	48.9	43,6	12,0	55,6	11370	758	
1	14	Калійная соль тамасшляк .	52,0	55,0	4,5	59,6	11338	756	877
2	5	" " "	52,2	64,0	14,2	78,2	14980	999	
1	15	Калійная соль+кост. мука	54,7	50,3	9,7	60,0	10345	689	745
2	4	" " " "	53,0	55,0	8.8	63,8	12038	802	
1	16	Калійная соль фасфар. мука	54,7	33,5	7,5	41,0	8039	536	827
2	3	" " " "	53,0	76,0	13,0	89,0	16792	1119	
1	17	Калійная соль . . .	47,7	49,0	10,8	59,8	10873	725	895
2	2	" "	59,3	85,8	9,0	94.8	15986	1066	
1	18	Бяз угнаеньняў . .	51,7	40,4	12,5	52,9	9396	626	835
2	1	" "	44,7	60,0	10,0	70,0	15666	1045	

Зборная табліца вучоту ўраджаю бульбы.

Сэрыя Б. (Розныя віды фосфарных угнаеньняў на фоне $NaNO_3$+калійная соль).

№ раду / № дзялянкі	Назва ўгнаеньняў	Велічыня вучотнай плошчы	Ураджай клубняў з вучотнай дзелянкі ў клгр.			Ураджай на 1 гк у клгр	Ураджай на 1 дз. у пудах	Сярэдняе з 2-х паўтарэньняў у пудах
			Буйных	Дробных	Усяго			
3/1	$NaNO_3$+Кал. соль + суп.	52,6	72,0	13,0	85,0	16159	1071	1134
4/18	" " " "	51,7	79,0	12,3	91,3	17659	1197	
3/2	$NaNO_3$+кал. соль+дв. суп.	58,8	76,0	7,0	83,0	14116	941	1016
4/17	" " " "	55,3	84,0	6,5	90,5	16369	1091	
3/3	$NaNO_3$+кал. соль+прыц.	54,8	68,8	5,2	73,2	13175	878	912
4/16	" " " "	45,8	60,0	6,0	66,0	14192	946	
3/4	$NaNO_3$+кал. соль+том. шл.	47,7	55,2	6,1	61,3	12851	857	899
4/15	" " " "	54,2	66,0	10,5	76,5	14114	941	
3/5	Бяз угнаеньняў . . .	49,2	50,4	11,4	61,8	12561	837	813
4/14	" " . . .	43,3	40,5	10,8	51,3	11848	789	
3/6	$NaNO_3$+кал. соль+каст. м.	54,2	53,6	11,9	65,5	12085	806	881
4/13	" " " "	51,7	60,8	9,7	69,5	14359	957	
3/7	$NaNO_3$+кал. соль+фасф. м.	54,7	71,0	14,3	85,3	15596	1039	919
4/12	" " " "	43,0	47,6	4,0	51,6	12000	800	
3/8	$NaNO_3$+калійная соль .	56,5	79,5	19,0	98,5	17434	1162	1033
4/11	" " "	55,0	62,8	12,7	75,5	13737	915	
3/9	Бяз угнаеньняў . . .	47,5	36,7	17,2	53,9	11347	757	836
4/10	" " . . .	56,1	33,5	63,5	77,0	13743	916	
3/10	Калійная соль+супэрф.	57,7	74,5	15,5	90,0	15598	1039	1045
4/9	" " "	57,7	76,8	14,6	91,4	15788	1052	
3/11	Кал. соль+дв. супэр. .	51,9	68,0	13,7	81,7	15742	1049	1069
4/8	" " " "	60,1	84,5	13,7	98,2	16339	1039	
3/12	Бяз угнаеньняў . . .	48,0	41,5	7,5	49,0	10208	681	819
4/7	" " . . .	53,6	58,5	18,5	77,0	14366	958	
3/13	Калійная соль+прыцып.	54,4	50,0	8,0	58,0	10661	710	853
4/6	" " "	54,0	68,5	12,2	80,7	14944	996	
3/14	Кал. соль+том. шлак .	45,4	73,5	12,5	86,0	18987	1266	1113
4/5	" " " "	51,7	61,2	14,1	75,3	14565	971	
3/15	Кал. соль+касьц. мука .	52,1	60,0	11,4	71,4	13896	933	893
4/4	" " " "	54,5	62,2	8,6	70,8	12804	354	
3/16	Бяз угнаеньняў . . .	53,1	49,4	16,2	65,6	12354	882	937
4/3	" " . . .	52,4	57,8	19,2	70,0	14885	992	
3/17	Кал. соль+фасф. мука .	56,5	76,0	8,4	84,4	14938	996	981
4/2	" " " "	58,4	76,4	8,3	84,7	14503	967	
3/18	Калійная соль . . .	52,8	44,2	12,1	56,3	10668	711	889
4/1	" " . . .	58,4	80,0	13,5	93,5	16010	1067	

Зборная табліца вучоту ўраджаю бульбы.

Сэрыя Г.

№ раду	№ дзял.	Назва ўгнаеньняў	Плошча вучотн. дзял.	Ураджай з вучотн. дзял. у клгр			Ураджай з 1 гк у клгр	Ураджай з 1 дзес. у п.	Сярэд. у 4-х паўтарэн. у пудах
				Буйнай	Дробнай	Усяго			
1	1	$NaNO_3 + K +$ тамас-шлак . .	55,4	81,0	3,0	84,0	15162	1011	
2	20	" . .	48,2	41,3	13,6	54,9	11390	759	794
3	10	" . .	52,3	53,0	9,0	62,0	11854	790	
4	11	" . .	53,3	50,5	8,6	59,1	9212	616	
1	2	" $+ K_1 +$ " . .	56,3	77,0	11,0	88,0	15631	1042	
2	19	" + + " . .	55,1	59,2	11,4	70,6	12631	842	896
3	11	" . .	48,4	44,0	5,5	49,5	10228	682	
4	10	" . .	53	71,0	10,0	81,0	15283	1019	
1	3	" $+ K_2 +$ " . .	57,7	76,0	8,0	84,0	14559	984	
2	18	" . .	54,0	56,2	10,2	66,4	12296	819	882
3	12	" . .	54,0	58,0	11,2	69,2	12810	854	
4	9	" . .	51,9	57,5	10,0	67,5	13065	871	
1	4	Без угнаеньняў	45.9	41,0	13,8	54,8	11933	789	
2	17	"	50,0	21,8	12,0	33,8	6760	451	603
3	14	"	49,8	26,7	13,2	39,9	8012	534	
4	7	"	50,3	34,4	13,8	48,2	9582	639	
1	5	$NaNO_3(1) + K_0 +$ тамас-шлак .	54,0	58,5	8,5	67,0	12407	827	
2	16	" .	41,4	12,0	5,0	17,0	4106	272	637
3	13	" .	50,5	49,0	9,2	58,2	11525	768	
4	8	" .	45,2	40,5	5.7	46,3	10243	683	
1	6	$NaNO_3(2) + K_1 +$ тамас-шлак .	51,2	72,5	12,5	85,0	16601	1107	
2	15	" .	56,8	52,5	8,8	61,3	10792	719	866
3	15	" .	54,4	60,5	9,2	69,7	12814	854	
4	6	" .	50,7	50,8	10,0	60,8	11992	786	
1	7	$NaNO_3(1) + K_{11} +$ тамас-шлак .	53,6	69,0	6,0	75,0	13806	920	800
2	14	" .	54,0	57,2	7,0	64,2	11850	790	

(Працяг)

№ раду / № дзял.	Назва ўгнаеньняў	Плошча вучоту дзял.	Ураджай з вучотн. дзел. у клгр — Буйнай	Дробнай	Усяго	Ураджай з 1 гк у кгр	Ураджай з 1 дзес. у п.	Сярэд у 4-х паўтарэн у пудах
3/16	$NaNO_3$(1) + K_{11} + тамас-шлак .	51,6	46,0	10,0	56,0	10853	722	800
4/5	„ .	55,4	52,8	9,5	62,3	11246	769	
1/8	$NaNO_3$(2) + K_{11} + тамас-шлак .	55,4	54,0	10,0	64,0	11552	770	705
2/13	„ .	53,0	49,8	11,7	61,5	11602	774	
3/17	„ .	46,1	32,6	8,5	41,1	8916	599	
4/4	„ .	50,3	45,0	6,3	51,3	10199	679	
1/9	Без угнаеньняў	54,2	34,1	15,0	49,1	9059	606	675
2/12	„	54,9	54,0	12,0	66,0	12022	802	
3/19	„	45,8	30,8	7,5	38,3	8340	556	
4/2	„	41,9	39,1	6,7	45,8	11063	738	
1/10	$NaNO_3$(2) + K_1 + тамас-шлак .	53,0	39,3	14,0	53,3	10053	670	700
2/11	„ .	54,9	48,0	9,0	57,0	10382	692	
3/18	„ .	48,4	51,7	10,2	61,9	12790	853	
4/3	„ .	46,1	31,4	9,3	40,7	8829	588	
1/11	$NaNO_3$(2) + K_2 + тамас-шлак .	53,0	53,0	9,8	62,8	11841	789	768
2/10	„ .	53,5	50,0	7,5	57,5	10748	717	
3/20	„ .	53,7	62,8	9,8	72,6	13540	903	
4/1	„ .	51,9	45,1	6,8	51,9	10000	666	
1/12	К + томас-шлак	54,7	50,8	16,2	67,0	12230	815	806
2/9	„	49,6	45,5	8,2	53,7	10806	720	
3/1	„	57,2	60,0	15,0	75,0	13112	874	
4/20	„	47,5	49,0	9,2	58,2	12252	817	
1/13	K_1 + тамас-шлак	57,2	53,8	9,0	62,8	10979	732	752
2/8	„	47,3	42,0	11,2	53,2	11247	749	
3/2	„	50,7	56,0	9,5	65,5	12919	861	
4/19	„	48,4	41,5	6,5	48,0	10000	666	
1/14	K_{11} + тамас-шлак	54,7	66,2	5,0	71,5	13069	871	850

(Працяг

№ раду	№ дзял.	Назва ўгнаеньняў	Плошча вучоту дзял.	Ураджай з вучотн. дзял. у кгр			Ураджай з 1 га у кгр	Ураджай з 1 дзес. у п.	Сярэд. у 4-х паўтарэн. у пудах
				Буйнай	Дробнай	усяго			
2	7	$К_{11}$ + тамас-шлак	51,1	59,8	5,2	65,0	10763	717	
3	3	"	56,7	63,5	11,5	75,0	13228	882	850
4	18	"	46,1	56,0	8,5	64,5	13991	933	
1	15	Без угнаеньня	51,1	31,5	15,2	46,7	9139	609	
2	6	"	50,5	33,7	10,2	43,9	8693	579	656
3	5	"	47,7	31,0	14,4	45,4	9518	635	
4	16	"	48,2	29,8	13,7	43,5	9025	602	
1	16	К	49,8	38,8	8,6	47,4	9518	635	
2	5	"	49,6	41,0	12,0	53,0	10685	711	642
3	4	"	53,5	40,3	14,5	54,8	10243	683	
4	17	"	45,8	39,0	8,0	37,0	8079	539	
1	17	$К_1$	50,7	40,2	10,0	50,2	10000	666	
2	4	"	50,7	35,2	11,0	46,2	9112	607	712
3	6	"	47,7	40,8	9,5	50,3	10545	703	
4	15	"	53,0	53,5	15,8	69,3	13075	872	
1	18	$К_2$	54	54,0	11,2	65,2	12074	805	
2	3	"	52,1	52,7	13,8	66,5	12764	851	752
3	7	"	48,4	35,0	12,5	47,5	9814	654	
4	14	"	50,7	42,0	11,2	53,2	10493	699	
1	19	Р	50,9	19,0	17,7	36,7	7210	481	
2	2	"	53,0	54,7	14,2	68,9	13000	866	645
3	8	"	45,8	29,7	7,0	36,7	8013	534	
4	13	"	47,7	37,2	12,8	50,0	10482	699	
1	20	Без угнаеньняў	51,0	37,4	5,5	42,9	8432	562	
2	1	"	51,2	42,2	13,8	56,0	10938	729	668
3	9	"	54,2	34,3	8,1	42,4	7823	522	
4	12	"	53,7	55,4	13,8	69,2	12901	860	

Таблiца 15.

Содержание крахмала в картофеле.

Серия Б.

№№ повт. и делян.	НАЗВАНИЕ УДОБРЕНИЙ	% крахмала		Среднее	
		1 проб	2 проба	по делянке	по одноимен. д.
3/1	$NaNO_3$ + калийная соль + суперфосф.	12,7	12,7	12,7	12,7
4/18	тоже	12,6	12,8	12,7	
3/2	$NaNO_3$ + калийная соль + дв. суперфосф.	12,7	13,1	12,9	12,7
4/17	тоже	12,4	12,4	12,4	
3/3	$NaNO_3$ + калийная соль + преципитат.	13,7	13,5	13,6	12,6
4/16	тоже	11,5	11,5	11,5	
3/4	$NaNO_3$ + калийная соль + томас-шлак.	13,0	13,0	13,0	12,9
4/15	тоже	12,7	13,1	12,9	
3/5	Без удобрений	14,20	14,50	14,40	14,0
4/14	тоже	13,50	—	13,50	
3/6	$NaNO_3$ + Калийныя соль + Костяная мука	12,40	12,40	12,40	12,0
4/13	тоже	11,5	11,5	11,5	
3/7	$NaNO_3$ + Калийная соль + фосфорн. мука	12,50	13,00	12,75	12,1
4/12	тоже	11,4	11,4	11,4	
3/8	$NaNO_3$ + калийная соль	12,40	12,40	12,40	11,8
4/11	тоже	11,9	11,0	11,2	
3/9	Без удобрений	13,50	13,70	13,60	13,5
1/10	тоже	3,50	—	13,50	
3/10	Калийная соль + суперфосфат	12,6	12,6	12,6	13,3
4/9	тоже	14,25	13,75	14,00	
3/11	Калийная соль + дв. суперфосфат	12,6	12,6	12,6	12,5
4/8	тоже	12,40	12,50	12,45	
3/12	Без удобрений	13,50	14,00	13,75	13,9
4/7	тоже	14,50	14,30	14,40	
3/13	Калийная соль + преципитат	12,0	12,4	12,2	12,1
4/6	тоже	12,0	12,0	12,0	
3/14	Калийная соль + тамас-шлак	12,5	12,5	12,5	12,0
4/5	тоже	11,5	11,7	11,6	
3/15	Калийная соль + костяная мука	11,50	11,50	11,50	11,7
4/4	тоже	11,5	12,0	11,80	

Содержание крахмала в картофеле.

Серия Б.

№№ повторений и делянок	Название удобрений	Проц. крахмала		Среднее	
		1 проба	2 проба	По делянке	По одноим. дел.
3/16	Без удобрений	14,00	—	14,00	13,6
4/3	тоже	13,00	13.40	13,20	
3/17	Калийная соль+фосфоритная мука .	13,10	13,50	13,30	13,2
4/2	тоже	13,00	12,80	12,90	
3/18	Калийная соль	11,7	11,7	11,7	12,0
4/1	тоже	12,0	12,4	12.2	
1/1	$(NH_4)_2SO_4$+кал. соль+суперфосфат .	13,5	13,5	13.5	13,6
2/18	тоже	14,0	13,6	13.8	
1/2	$(NH_4)_2SO_4$+кал. соль+дв.суперфосфат	13,5	13,5	13,5	16,2
2/17	тоже	12,8	13,0	12,9	
1/3	$(NH_4)_2SO_4$+кал. соль+преципитат .	10,7	10,7	10,7	11,7
2/16	тоже	12,6	12,8	12,7	
1/4	Без удобрений	12,40	—	13,40	13,3
2/15	тоже	13,20	13,20	13,20	
1/5	$(NH_4)_2SO_4$+кал. соль+томас-шлак .	13,4	13,8	13,6	12,8
2/14	тоже	12,00	12,00	12,00	
1/6	$(NH_4)_2SO_4$+кал. соль+костян. мука .	13,80	14,00	13,90	12,7
2/13	тоже	12,50	12,50	12,50	
1/7	$(NH_4)_2SO_4$+кал. соль+фосфорная мука	13,00	13,00	13,00	12.8
2/12	тоже	10,7	10,7	10,7	
1/8	$(NH_4)_2SO_4$+калийная соль . . .	12,60	12.80	12,70	12,5
2/11	тоже	12,50	12,10	12,30	
1/9	Без удобрений	13,80	13,60	13,70	13,4
2/10	тоже	13,20	—	13,20	
1/10	Калийная соль+суперфосфат . .	13,50	—	13,50	13.4
2/9	тоже	13,40	—	13,40	
1/11	Калийная соль+дв. суперфосфат .	13,0	12,8	12,9	13,4
2/8	тоже	13,80	14,00	13,90	
1/12	Калийная соль+преципитат . .	10,5	10,5	10,5	11,3
2/7	тоже	12,00	12,20	12,10	
1/13	Без удобрений	12,70	12,70	12,70	13,0
2/6	тоже	13,40	—	13,40	
1/14	Калийная соль+томас-шлак . .	12,8	12.8	12,8	12,9
2/5	тоже	13,00	13,00	13.00	
1/15	Калийная соль+костяная мука . .	12,60	12,60	12,60	11,9
2/4	тоже	11,0	11,40	11,20	
1/16	Калийная соль+фосфоритная мука . .	12,50	12,70	12,60	12,5
2/3	тоже	12,5	12,5	12,5	
1/17	Калийная соль	12,00	12,00	12,00	12,8
2/2	тоже	13,8	13,6	13,7	
1/18	Без удобрений	13,50	—	13,50	12,7
2/1	тоже	12,0	11,8	11,9	

Содержание крахмала в картофеле.

Серия Б.

№№ повторений и делянок	Название удобрений	проц. крахмала 1 проба	2 проба	Среднее По делянке	По одноим. дел.
1/1	Na N O_3+томас-шлак+KCl . . .	15,0	15,0	15,0	14,7
2/8	"	14,5	14.5	14,5	
1/2	Na N O_3+томас-шлак+K_2 SO_4 . .	16,3	15,9	16,1	15,1
2/7	"	14,0	14.0	14,0	
1/3	Без удобрений	13,75	14,0	13,75	13,9
2/6	"	14,0	—	14,0	
1/4	Na N O_3+томас-шлак+сильвинит. .	12,5	12,3	12,4	13,0
2/11	"	13,8	13,4	13,6	
1/5	Na N O_3+томас-шлак	14,00	14,00	14,00	14,3
2/10	"	14,5	14,5	14,5	
1/6	Без удобрений	13,25	—	13,25	13,1
2/9	"	13,0	—	13,0	
1/7	Томас-шлак+KCl	14,4	14,8	14,6	13,8
2/4	"	13,0	13,4	13,2	
1/8	Томас-шлак+K_2 S O_4	15,5	15,5	15,5	15,8
2/1	"	16,2	19,2	16,2	
1/9	Без удобрений	13,25	—	13,25	13,4
2/3	"	13,5	—	13,5	
1/10	Томас-шлак+сильвинит.	13,2	—	13,2	13,5
2/2	"	13,5	13,9	13,7	
1/11	Томас-шлак	15,25	15,25	15,25	14,5
2/5	"	14,00	13,80	13,90	
3/1	Na N O_3+фосфорная мука+KCl . .	13,0	—	13,0	12,6
4/11	"	12,30	12,30	12,30	
3/2	Na No_3+фосфорная мука+K_2 SO_4 .	13,0	13,0	13,0	13,2
4/10	"	13,50	13,50	13,50	
3/3	Без удобрений	13,50	—	13,50	14,0
4/8	"	14.50	14,40	14,45	
3/4	Na NO_3+фосфорная мука+сильвин.	12,5	12,5	12,5	12,1
4/9	"	11.6	11,8	11,7	
3/5	Na N O_3+фосфорная мука	13,50	14,00	13.75	13,6
4/7	"	13,50	13,50	13.50	
3/6	Без удобрений	13,25	—	13.25	14,0
4/4	"	14,40	14,40	14,40	
3/7	Фосфорная мука+KCl	13.0	13,04	13,2	13,2
4/2	"	13.1	13,3	13,2	
3/8	Фосфорная мука+K_2 SO_4	14,00	13,50	13,75	13,9
4/3	"	14,00	14,00	14,00	
3/9	Без удобрений	13.25	—	13,25	13,3
4/1	"	13,50	13,25	13,40	
3/10	Фосфорная мука+сильвинит . . .	12,5	12,5	12,5	12,4
4/5	"	12.2	12,6	12,4	
3/11	Фосфоритная мука	14,40	14,60	14,50	14,5
4/6	"	14,50	14,60	14,55	

Содержание крахмала в картофеле.

Серия Г.

№№ повторений и делянок	Название удобрений	Проц. крахмала			
		1 проба	2 проба	Среднее	
				По делянке	По одноименным делянк.
1/1	$NaNO_3$ + K + томас-шлак.	13,0	—	13,0	12,8
2/20	тоже	13,10	—	13,10	
3/10	тоже	12,5	—	12,5	
4/11	тоже	12,5	—	12,5	
1/2	„ + K_1 + томас-шлак	12,6	12,6	12,6	12,1
2/19	тоже	13,0	—	13,0	
3/11	тоже	11,2	—	11,2	
4/10	тоже	11,5	11,3	11,4	
1/3	„ + K_2 + томас-шлак	11,5	—	11,5	11,7
2/18	тоже	12,6	—	12,6	
3/12	тоже	11,6	—	11,6	
4/9	тоже	11,2	—	11,2	
1/4	Без удобрений	13,00	13,00	13,00	12,6
2/17	тоже	12,5	—	12,5	
3/14	тоже	12,5	—	12,5	
4/7	тоже	12,30	—	12,30	
1/5	$NaNO_3$[1] + K + томас-шлак	13,00	12,80	12,90	11,7
2/16	тоже	10,5	—	10,5	
3/13	тоже	12,6	—	12,6	
4/8	тоже	11,0	—	11,0	
1/6	$NaNO_3$[1] + K_1 + томас-шлак	11,5	—	11,5	11,3
2/15	тоже	11,5	—	11,5	
3/15	тоже	11,0	—	11,0	
4/6	тоже	11,2	—	11,2	
1/7	$NaNO_3$[1] + K_{II} + томас-шлак	11,5	—	11,5	11,2
2/14	тоже	11,0	—	11,0	
3/16	тоже	12,0	—	12,0	
4/5	тоже	10,6	10,5	10,55	
1/8	$NaNO_3$[2] + K + томас-шлак	11,5	—	11,5	11,5
2/13	тоже	10,5	—	10,5	
3/17	тоже	12,7	—	12,7	
4/4	тоже	11,2	—	11,2	
1/9	Без удобрений	12,00	12,40	12,20	11,7
2/12	тоже	12,70	—	12,70	
3/19	тоже	10,7	—	10,7	
4/2	тоже	11,2	11,2	11,2	
1/10	$NaNO_3$[2] + K_1 + томас-шлак	12,5	—	12,5	11,7
2/11	тоже	11,5	—	11,5	
3/18	тоже	12,6	—	12,6	

(Працяг)

№ № повторений и делянок	Название удобрений	Проц. крахмала			
		1 проба	2 проба	Среднее	
				По делянке	По одноименным делянк.
4/3	$Na\,NO_3[2] + K_1 +$ томас-шлак	10,2	—	10,2	
1/11	$Na\,NO_3[2] + K_2 +$ томас-шлак	10,5	—	10,5	
2/10	тоже	11,0	—	11,0	
3/20	тоже	12,0	—	12,0	11,1
4/1	тоже	11,0	—	11,0	
1/12	$K +$ томас-шлак	12,8	—	12,8	
2/9	тоже	12,00	—	12,00	
3/1	тоже	13,00	—	13,00	12,9
4/20	тоже	13,8	—	13,8	
1/13	$K_1 +$ томас-шлак	12,80	12,60	12,70	
2/8	тоже	11,6	—	11,6	
3/2	тоже	12,0	—	12,0	12,1
4/19	тоже	12,0	—	12,0	
1/14	$K_{11} +$ томас-шлак	11,8	—	11,8	
2/7	тоже	10,8	—	10,8	
3/3	тоже	12,0	—	12,0	11,8
4/18	тоже	12,6	—	12,6	
1/15	Без удобрений	12,5	—	12,5	
2/6	тоже	12,50	—	12,50	
3/5	тоже	12,20	—	12,20	12,3
4/16	тоже	12,0	—	12,0	
1/16	K	12,5	—	12,5	
2/5	тоже	12,30	12,30	12,30	
3/4	тоже	12,00	—	12,00	12,5
4/17	тоже	13,00	—	13,00	
1/17	K_1	10,5	—	10,5	
2/4	тоже	10,50	—	10,50	
3/6	тоже	10,50	—	10,50	11,2
4/15	тоже	13,4	—	13,4	
1/18	K_2	12,5	—	12,5	
2/3	тоже	12,10	—	12,10	
3/7	тоже	10,30	10,30	10,30	11,8
4/14	тоже	12,5	—	12,5	
1/19	P	12,6	12,6	12,60	
2/2	тоже	13,50	13,50	13,50	
3/8	тоже	12,40	—	12,40	13,0
4/13	тоже	13,6	—	13,6	
1/20	Без удобрений	12,4	—	12.4	
2/1	тоже	12,50	12,30	12.40	
3/9	тоже	12,30	—	12,30	12,5
4/12	тоже	13,1	-	13,1	

Табліца 16

Дадзеныя вучоту ўраджаю фінляндзкай мешанкі, пасеянай у 1927 г. на вучастку № 14 пасьля ўнясеньня розных азотных угнаеньняў на фоне супэрфасфат + калійная соль і тамас-шлак + калійная соль.

№№ паўтар. / №№ дзялянак	Назва ўгнаеньняў	Велічыня вучотн. плошчы	Ураджай сырой масы з вучотнай плошчы ў клгр.	Ураджай сухой масы: З вучотн. плошчы ў клгр.	Ураджай сухой масы: З гк у клгр.	Ураджай сухой масы з дзесяціны ў пудах	Сярэдн. з 2-х паўтар. ў пуд.
1/1	Супэрфасф.-кал. соль + $NaNO_3$	1 кв. мэт.	2,968	0,593	5930	402,18	400
2/1	„ „ „	„	2,940	0,588	5880	399,4	
1/2	„ „ + $(NH_4)_2SO_4$.	„	2,008	0,321	5210	353,6	326
2/2	„ „ „	„	2,208	0,441	4410	300,0	
1/5	„ „ NH_4HCO_3 .	„	2,588	0,517	5170	351,6	332
2/5	„ „ „	„	2,304	0,460	4600	313,0	
1/6	„ „ $CaCN_2$ . .	„	3,008	0,601	6010	408,6	388
2/6	„ „ „	„	2,676	0,535	5350	368,6	
1/8	Супэрфасфат-калійная соль .	„	1,560	0,312	3120	212,4	232
2/8	„ „ „	„	1,900	0,380	3800	252,4	
1/9	Без угнаеньняў.	„	1,528	0,305	3050	207,4	208
2/9	„ „	„	1,548	0,309	3090	210,0	
3/1	Тамас-шлак-кал. соль + $NaNO_3$	„	3,488	0,697	6970	473,6	499
4/1	„ „ „ „	„	3,808	0,761	7610	516,2	
3/2	„ „ „ $(NH_4)_2SO_4$.	„	2,784	0,566	5560	377,6	376
4/2	„ „ „ „	„	2,760	0,552	5520	375,0	
3/5	„ „ „ $CaCN_2$.	„	2,760	0,552	5520	375,0	415
4/5	„ „ „ „ .	„	3,364	0,672	6720	455,0	
3/6	„ „ „ NH_4NCO_3 .	„	4,088	0,817	8170	555,0	498
4/6	„ „ „ „ .	„	3,248	0,649	6490	441,2	
3/8	Тамас-шлак-калійная соль .	„	2,648	0,529	5290	354,0	389
4/8	„ „ „ „ .	„	3,268	0,653	6530	424,6	
3/9	Без угнаеньняў	„	1,916	0,383	3830	260,0	292
4/9	„ „	„	2,400	0,480	4800	325,0	

Для вызначэньня сухой масы ўзята 20% ад вагі сырой масы.

Дадзеныя вучоту ўраджаю з вучастку Е пасеву 1925 г.

№№ паўтар.	№№ дзялян.	Назва ўгнаеньняў	Велічыня плошчы ў кв. мэтр.	Ураджай з вучотн. плошчы ў клгр.	Ураджай сухой масы ў клгр		Ураджай з дзесяціны ў пудах	Сярэдн. з 2-х паўтар.
					з вучотн. плошчы	з 1 гк		
1	1	Супэрфасф. калійн. соль + $NaNO_3$	20	28,500	7,125	3562,5	2412	195
2	1	" " "	"	17.500	4,375	2187,5	150,0	
1	2	" " " $(NH_4)_2NO_4$.	"	27,000	6,9500	3475	235,6	207
2	2	" " "	"	20,750	5,1875	2593,75	180,0	
1	5	" " " $CaCN_2$ . .	"	28,000	7000	4500	237,5	204
2	5	" " "	"	20,000	5.000	2500	170,6	
1	6	" " " NH_4NCO_3 .	"	22,000	5,500	2750	182,5	169
2	6	" " "	"	18,500	4,625	2312.5	156,8	
1	8	" " "	"	25,000	6,250	3125	211,8	171
2	5	" " "	"	15,500	3,875	1937,5	131,2	
1	9	Без угнаеньняў	"	9,000	2,250	1125	76,25	50
2	9	" "	"	2,750	0,6878	343,9	24,37	
3	1	Томас-шл. калійн. соль + $NaNO_3$.	"	14,500	4,225	2112,5	143,1	154
4	1	" "	"	19,500	4,875	2437,5	165,0	
3	2	" " " $(NH_4)_2SO_4$	"	10,500	2,625	1312,5	88,75	109
4	2	" " "	"	15,500	3,875	1932,5	131,2	
3	5	" " " $CaCS_2$ . .	"	12,750	3,1875	1593,75	108,1	176
4	5	" " "	"	17,166	4,2915	2145,75	145,6	
3	6	" " " NH_4NCO_3 .	"	19,750	4,9375	2468,75	166,8	198
4	6	" " "	"	22,332	6,683	3341,5	229,3	
3	8	Томас-шлак—калійная соль . .	"	11,000	2,750	1375	93,7	113
4	8	" " " . .	"	16,000	4,000	2,000	135,6	
3	9	Без угнаеньняў	"	2,000	0,500	250	16,8	15
4	9	" "	"	1,720	0,430	215	14,6	

Дадзеныя вучоту ўраджаю канюшыннай мешанкі пасеву 1926 г. па павярхоўнаму ўгнаеньню рознымі азотнымі ўгнаеньнямі на фоне супэрфасфат—калійная соль і тамас-шлак—калійная соль.

№№ радоў	№№ дзялян.	Назва ўгнаеньняў	Велічыня вучотн. плошчы у кв. мэтр.	Ураджай сырой масы з вуч. плошчы ў клгр.	Ураджай сухой масы ў клгр.		Ураджай з дзес. у пудах	Сярэдн. з 2-х паўтар. у пудах.
					З вуч. плошчы	З 1 гк		
1/1		Супэрф. кал. + + $NaNO_3$.	10	20,500	4,1	4100	278,1	278
2/1		" " "	"	20,500	4,1	4100	278,1	
1/2		" $(NH_4)_2SO_4$.	"	19,750	3,95	3950	268,1	266
2/2		" "	"	19,500	3,90	3900	264,3	
1/5		" $CaCN_2$.	"	18,150	3,63	3630	245,6	235
2/5		" "	"	17,500	3,50	3500	225,0	
1/6		" NH_4HCO_3 .	"	21,000	4,20	4200	285,0	240
2/6		" "	"	14,500	2,90	2900	195,6	
1/8		Супэрфас - калійная соль .	"	19,750	3,955	3955	268,7	246
2/8		" "	"	16,600	3,32	3320	225,0	
1/9		Без угнаеньняў .	"	17,250	3,450	3450	233,7	233
2/9		" "	"	17,150	3,430	3430	233,3	
3/1		Тамас - шлак кал. соль+$NaNO_3$.	"	21,250	4,25	4250	287,5	279
4/1		" "	"	20,000	4,00	4000	271,7	
3/2		" $(NH_4)_2SO_4$.	"	19,500	3,90	3900	264,3	264
4/2		" "	"	19,500	3,90	3900	264,3	
3/5		" $CaCN_2$.	"	15,000	3,00	2000	203,7	200
4/5		" "	"	14,500	2,90	2900	196,87	
3/6		" NH_4HCO_3 .	"	18,900	3,78	3780	256,2	256
4/6		" "	"	18,000	3,80	3800	257,5	
3/8		Тамас-шлак-Калійная соль .	"	21,000	4,20	4200	285,0	283
4/8		" "	"	20,800	4,16	4160	282,5	
3/9		Без угнаеньняў .	"	16,750	3,35	3350	227,5	224
4/9		" "	"	16,250	3,25	3250	220,6	

ВЭГЕТАЦЫЙНЫЯ ДОСЬЛЕДЫ З МІНЭРАЛЬНЫМІ ЎГНАЕНЬНЯМІ Ў 1927 ГОДЗЕ.

У 1927 годзе з тымі-ж самымі ўгнаіцельнымі матар'яламі, якія былі прысланы Н. І. У. для палявых досьледаў, былі распачаты вэгетацыйныя досьледы ў павільёне Балотнае Станцыі.

Глеба для дасьледаваньня была ўзята ў запаведніку $Б_2$ на Камароўскім балоце пад гор. Менскам у 30 мэтрах ад магістральнае канавы, выкапанае ў 1923 годзе. Тып балота нізінны (траўна-гіпнава-асокавы). Паверхня занята рэдкім хмызьняком (вербалозы і бяроза).

Тэхніка пастаноўкі досьледаў была такая: перш за ўсё зразаўся глебавы ачос таўшчынёю 8 *см*, за тым выкапваўся торп з глыбіні да 40 *см;* пасьля торп падсушваўся на вольным паветры і пры гэтым чатыры разы пералапачваўся. Для досьледу былі ўзяты вагнераўскія пасудзіны 40 *см* глыбінёю круглага сячэньня ў 200 кв. *см*. У такую пасудзіну пайшло 739 *гр* сухой масы торпу.

Угнаеньне давалася такім чынам: торп выкідаўся з пасудзіны на вялікую талерку з ацынкаванага жалеза, тутака дасканала перамешваўся з адважнаю дозай мінэральнага угнаеньня і клаўся назад у пасудзіну: пасьля торп у пасудзінах уплатняўся драўлянай трамбоўкаю.

Праз увесь час досьледу волкасьць торпу у пасудзінах падтрымлівалася 75 проц. ад паветр. сухое масы праз паліўку дыстыляванаю вадою. Пасудзіны набіты 18-га чэрвеня. Усяго бралася для досьледу 156 пасудзін. Пасеў вікі з аўсом быў зроблен 20/VI, збор ураджаю 24/VIII.

Вынікі досьледу па сэрыі Б.

Гэтая сэрыя была прысьвечана спробам фосфарна-кіслых угнаеньняў на розных фонах.

Ураджаі сухой масы вікі з аўсом на іх былі наступныя: 3,0; 3,7; 3,5; 3,7; 4,2; 4,0; 3,9; 4,0; 3,5; 3,8; 3,6; 3,5.

Такім чынам сярэдні ўраджай няўдобраных пасудзін=3,7 гр.

Вучотныя матэрыялы па сэрыі А складзены ў наступных дзьвюх табліцах:

Табліца 17.

Уплыў на выка-аўсяную мешанку розных фасфатаў на фоне $(NH_4)_2SO_4$ + калійная соль

Пасудзіны 37—62

Назва ўгнаеньняў	Ураджай сырой масы ў *гр*		Сяр эднясз 2-х паўтар.	Ураджай сухой масы ў *гр*		Вышыня росту аўса ў сантым.	Вышыня росту аўса ў сантым.	Адносны ўраджай
	1 паўтар.	2 паўтар.		1 паўтар.	2 паўтар.			
$(NH_4)_2SO_4$ + кал. соль + супэрфасфат	156,7	—	156,7	44,0	—	44,0	80,7	1179,2
„ „ + „ „ + прэцыпітат	143,7	143,8	146,25	35,9	33,9	34,9	85,75	935,3
„ „ + „ „ + тамас-шлак	183,7	170,0	176,85	45,5	42,0	43,75	85,5	1172,5
„ „ + „ „ + касьцяная мука	160,2	157,6	158,9	39,5	38,0	38,75	85,3	1038,5
„ „ + „ „ + фасфар. мука	93,2	83,0	88,1	26,0	24,0	25,0	64,4	683,4
$(NH_4)_2SO_4$ + калійная соль	11,9	15,0	13,45	3,5	4,5	4,0	49,75	107,2
Без угнаеньняў	10,7	14,0	12,35	3,0	3,7	3,35	53,5	100
Калійная соль + супэрфасфат	53,2	60,0	56,6	17,5	18,5	18,0	78,8	492,4
„ „ + прэцыпітат	49,2	49,0	49,1	13,5	13,0	13,25	76,65	355,1
„ „ + тамас-шлак	49,7	55,0	52,35	15,0	16,5	15,75	77,75	422,1
„ „ + касьцяная мука	49,2	53,9	51,55	15,5	15,5	15,5	79,0	415,4
„ „ + фасфарытная мука	44,7	42,7	43,7	14,0	14,0	14,0	71,0	375,2
Калійная соль	11,7	10,0	10,35	3,2	3,0	3,1	41,7	83,0

Табліца 18.

Уплыў на выка-аўсяную мешанку розных фосфарных угнаеньняў на фоне $NaNO_3$ + калійная соль.

Пасудзіны 63—88.

Назва ўгнаеньняў	Ураджай сырой масы ў грамах		Сярдняе з 2-х паўтар.	Ураджай сухой масы ў грамах		Сярэдняе з 2 х паўтар.	Вышыня росту аўсу	Адносны ўраджай
	1 паў-тар.	2 паў-тар.		1 паў-тар.	2 паў-тар.			
$NaNO_3$ + кал. соль + супэрфасфат	148,3	150,0	149,15	30,9	31,7	31,3	78,5	838,8
„ + „ „ + прэцыпітат	85,3	85,0	85,15	15,9	15,0	15,45	80,0	414,0
„ + „ „ + тамас-шлак	156,2	157,0	156,6	31,0	31,2	31,1	72,25	833,5
„ + „ „ + касьцяная мука	108,0	110,7	109,85	22,5	22,8	22,51	77,51	603,8
„ + „ „ + фасфар. мука	49,0	45,7	47,35	13,8	12,5	13,15	64,5	352,4
$NaNO_3$ + кал. соль	15,0	18,3	16,65	3,9	4,1	4,0	45,56	107,2
Бяз угнаеньняў	10,7	11,3	11,0	3,5	3,7	3,6	58,5	100
Калійная соль + супэрфасфат	51,5	54,5	53,0	16,0	16,3	16,1	78,5	431,5
„ „ + прэцыпітат	46,75	43,0	44,85	13,5	12,9	13,2	82,0	353,7
„ „ + тамас-шлак	44,5	47,0	45,75	12,5	14,5	13,5	73,5	361,8
„ „ + касьцяная мука	40,9	39,0	39,85	12,0	12,5	12,25	72,95	328,3
„ „ фасфарытная мука	31,9	33,0	32,45	10,0	10,2	10,1	56,0	270,7
Калійная соль	9,9	10,7	10,3	3,5	3,5	3,5	47,56	93,8

У апошняй вэртыкальнай графе абедзьвух табліц паказаны адносныя лічбы, вылічаныя, прымаючы сярэдні ўраджай ад усіх няўгноеных пасудзін за 100.

Зусім ідэнтычных няўгноеных пасудзін ува ўсіх трох сэрыях 12.

Вывады з досьледу можна злучыць у наступныя палажэньні:

1) Унясеньне аднэй калійнай солі дало наступныя ўраджаі: 3,2; 3,0; 3,5; 3,5; 6,7; 6,9; 6,7; 5,3; а ў сярэднім 3,3 гр. на пасудзіну.

Такім чынам, унясеньне толькі аднэй калійнай солі зьнізіла ўраджай на 11 проц. ад няўгноенай пасудзіны.

2) Унясеньне калійнай солі разам з салетрай і сернаквасным аміякам павышае ўраджай на 8 проц. у параўнаньні з няўгноянымі пасудзінамі.

3) Азоцістыя ўгнаеньні зрабілі на ўраджай выкі з аўсом вельмі моцны ўплыў.

4) Серна-кіслы амоні ў злучэньні з калійнай сольлю і фосфарна-кіслымі ўгнаеньнямі дае значна лепшыя вынікі, чымся салетра з тымі-ж угнаеньнямі.

Дзеля ілюстрацыі апошняга палажэньня перш складзём частку табліцы наступным чынам:

Табліца 19.

Калі-фосфарнае ўгнаеньне	Дабаўка		Без азоту
	$(NH_4)_2SO_4$	$NaNO_3$	
Калійн. соль + супэрфасфат .	1179	838	462
„ „ + прэцыпітат . .	935	414	354
„ „ + тамас-шлак . .	1172	833	392
„ „ + касьцян. мука .	1038	603	372
„ „ + фосфар. мука .	683	352	323
Сярэдняе	1001	608	380
m = ...	±91,3(9,1%)	± 90(14,8%)	±31,7 (8,3%)

5) Эфэктыўнасьць і параўнальная каштоўнасьць розных фосфарна-кіслых угнаеньняў залежыць ад забесьпячэньня глебы азотам і ад формы азоцістых злучэньняў.

6) Лепшым угнаеньнем для нашай глебы аказаўся супэрфасфат, крыху ўступаюць яму ў дзеяньні тамас-шлак і касьцяная мука, значна горш дзейнічаў прэцыпітат; на апошнім месцы стаіць фасфарытная мука. Прычына паніжанага эфэкту ад прэцыпітату незразумела. Неабходзен паўторны аналіз гэтага прапарату.

7) Цікава адзначыць, што фасфарытная мука па фізыялёгічна-кісламу азоцістаму ўгнаеньню дала ў два разы амаль большы ўраджай, чымся шчолачнаму ўгнаеньню. Яшчэ больш яскрава гэта выявілася на прэцыпітаце, што змушае меркаваць, што гэты прапарат большую частку фосфарнай кіслаты ўтрымоўваў у трудна распушчальнай форме.

Рэзультаты досьледу сэрыі Б.

Сэрыя прысьвечана параўнаньню KCl, K_2SO_4 і сільвініту. Рэзультаты вучоту відаць з наступнай табліцы.

Табліца 20.

Уплыў на выка-аўсяную мешанку розных калійных угнаеньняў на розных фонах.

Назва ўгнаеньняў	Ураджай сырой масы ў грам.		Сярэдняя 2-х паўтарэн.	Ураджай сухой масы ў грам.		Сярэдняя 2-х паўтарэн.	Сярэдняя вышыня росту	Адносны ўраджай
	1 паўтар.	2 паўтар.		1 паўтар.	2 паўтар.			
$NaNO_3$ + Т-шл. + KCl	137,0	126,5	131,75	22,1	23,5	22,75	60,0	409,7
„ + „ + K_2SO_4	165,5	178,0	175,75	31,0	32,9	31,95	70,5	856,3
„ + „ + сільв.	60,7	40,0	50,3	14,9	8,0	11,45	56,1	306,8
$NaNO_3$ + Там.-шл. . . .	80,0	48,0	64,0	18,7	10,9	14,8	66,6	396,6
Бяз угнаеньняў . . .	13,7	13,5	13,6	4,2	4,0	4,1	50,0	100
Там.-шл. + KCl . . .	40,7	36,5	38,55	11,5	10,9	11,2	73,0	300,2
„ + K_2SO_4 . . .	59,0	65,5	62,25	15,9	18,0	16,95	79,5	354,3
„ + сільвін . . .	48,9	46,7	47,8	12,5	13,7	13,1	50,85	351,08
Тамас-шлак	36,7	36,8	36,75	10,5	10,0	10,25	67,0	274,7
$NaNO_3$ + ф. мука + KCl	64,5	66,8	65,65	17,5	18,0	17,75	84,0	475,7
„ + „ + K_2SO_4	60,0	63,8	61,9	16,5	17,0	16,75	76,45	448,9
„ + „ + сільв.	26,5	28,0	27,25	7,8	8,0	7,9	50,1	139,4
$NaNO_4$ + фасф. мука . .	59,1	53,0	56,5	16,7	15,9	16,3	88,3	436,8
Бяз угнаеньняў . . .	10,2	11,9	11,05	3,9	4,0	3,9	63,0	100
Фасфар мука. + KCl . .	53,7	49,5	51,6	13,00	11,7	12,35	75,35	331,0
„ „ + K_2SO_4 .	56,9	55,0	50,95	17,0	16,0	16,5	77,5	442,2
„ „ + сільвін. .	25,8	26,3	26,05	6,9	7,0	6,9	69,1	184,9
Фасфор. мука	39,2	43,5	41,35	10,0	11,5	10,75	69,5	288,1

Разглядаючы табліцу, прыходзім да наступных вывадаў

1) Унясеньне толькі аднаго фосфарна-кваснага ўгнаеньня, у форме тамас-шлаку, або фасфарытнай мукі павялічвае ўраджай у параўнаньні з няўгноенай пасудзінай у 2,8 разоў.

2) Унясеньне тамас-шлаку сумесна з салетрай, а таксама фосфарытнай мукі з салетрай яшчэ больш павялічвае ўраджай у параўнаньні з няўгноенымі пасудзінамі, у першым выпадку—у 4 разы, у другім—у 4,4 раз.

3) Дзеля выяўленьня параўнаўчай каштоўнасьці калійных угнаеньняў разьмяркуем матэрыял у такім парадку:

Табліца 21.

Азоцістыя і фосфарна-квасн. угнаеньні	Дадатак KCl	Дадатак K_2SO_4	Дадатак сільвініта
Тамас-шлак	300	354	351
„ + салетра	410	856	306
Фасфар. мука. . .	331	442	134
„ + салетра	476	449	139
Сярэдняе . . .	380 ±39,7 (10,4%)	525 ±112,35 (21,4%)	245 ±49,5 (20,2%)

З трох угнаеньняў, якія параўноўваліся, найбольш спрыячае дзеяньне выявіў серкава-квасны калі; асабліва яскрава выявілася яго перавага на пасудзіны, якія забясьпечаны тамас-шлакам і салетрай.

Пры іншых паложаных угнаеньнях перавагі K_2SO_4 выяўляюцца значна слабей, або зусім няпрыметна.

Рэзультаты досьледу сэрыі В.

Тэма прысьвечана вывучэньню дозыроўкі калійнай солі і чылійскай салетры.

Табліца 22.

НАЗВА ЎГНАЕНЬНЯЎ	Ураджай сырой масы ў грамах з пасудзіны				Сярэдняе з 4-х паўтарэньняў	Ураджай сухой масы ў грамах з пасудзіны				Сярэдняе з 4-х паўтарэньняў	Вышыня аўса	Адносны ўраджай
	1-га паўтар.	2-га паўтар.	3-га паўтар.	4-га паўтар.		1-га паўтар.	2-га паўтар.	3-га паўтар.	4-га паўтар.			
$N + K +$ тамас-шлак	—	139,2	140,9	139,9	136,6	—	25,5	26,5	26	26	63,6	696,8
$N + K_1 +$ „ „	—	132,9	132,9	133,5	133,1	—	20,0	19,5	20,57	20,57	64,4	551,28
$N + K_2 +$ „ „	142,0	143,2	142,9	143,5	142,90	25,00	25,4	24,5	25,5	25,5	68,6	683,4
$N_1 + K +$ „ „	143	142,5	143,8	140	142,2	28,0	27,2	27,6	27,0	27,45	69,5	735,66
$N_1 + K_1 +$ „ „	—	160,0	159,9	158,0	158,97	—	30,7	25,5	28,5	29,5	71,0	790,6
$N_1 + K_2 +$ „ „	143	148	140,9	142,7	144,15	29,8	30,9	29,8	28,6	29,77	72,3	797,89
$N_2 + K_2 +$ „ „	123	123,9	125	121	122,22	24,0	23,7	24,5	21,7	23,55	77,2	621,14
$N_2 + K_1 +$ „ „	124,1	123,8	120,2	123,7	122,95	21,0	20,45	21,1	20,8	20,91	69,5	560,34
$N_2 + K_2 +$ „ „	107,0	108,7	—	106,5	107,4	19,0	18,7	—	18,5	18,55	67,6	497,14
$K +$ „ „	75,0	74,5	76,0	70,1	73,9	18,0	18,0	18,3	17,5	17,95	70,7	480,0
$K_1 +$ „ „	53,0	52,9	52,4	53,5	52,95	14,8	14,5	14,5	15,0	14,7	69,0	474,4
$K_2 +$ „ „	52,0	53,0	52,9	50,0	51,97	16,0	17,0	16,2	15,0	16,05	72,2	430,14
K	26,0	25,2	26,0	21,5	24,42	6,7	6,9	6,7	5,3	6,4	65,2	171,5
K_1	16,0	16,9	17,0	16,5	16,6	5,2	5,5	6,0	5,05	5,44	59,9	145,8
K_2	12,0	12,9	11,5	12	12,1	4,0	4,2	3,7	4,5	4,0	46,5	107,2
Тамас-шлак	43,0	42,7	45,5	45,0	44	11,2	10,0	11,7	11,7	11,15	57,3	298,8
Без угнаеньняў	11,0	12,9	10,5	12,5	11,72	3,5	3,8	3,6	3,5	3,6	49,3	100

УВАГА: $K = 45$ *кг* K_2O на 1 *га*, $K_1 = 90$ *кг* K_2O и $K_2 = 135$ *кг* K_2O; $N = 30$ *кг* N на 1 *га*, $N_1 = 60$ *кг* и $N_2 = 90$ *кг* N на 1 *га*. P_2O_5 у выглядзе тамас-шлаку 60 *кг* на 1 *га*.

1) Павялічэньне дозы калі прывяло да прымернага паніжэньня ўраджаю ў наступных выпадках:

a) калі калі быў адзін;

b) у злучэньні з тамас-шлакам, але без салетры;

c) з патройнай колькасьцю салетры (6 пуд. N на 1 дзесяціну).

Пры ўнясеньні тамас-шлаку з нармальнай або падвойнай колькасьцю салетры дэпрэсіі ад узмацненьня доз калі не адбываецца, хоць і павялічэньне ўраджаю пры гэтым таксама амаль не наглядаецца.

2) Па гэтай-жа сэрыі магчыма прасачыць уплыў узмоцненых доз салетры на авёс з выкай.

Табліца 23.

Угнаеньне	Ураджай сухой масы на 1 пасудз. у 1 гр.	Сярэдні ўраджай з 1 пасудз. у гр.	Адносны ўраджай
P+K+0,576 гр. N. На 1 пасудз. .	25,5; 26,5; 26,0; 20,0; 19,5; 20,6; 25,0; 25,4; 24,5; 25,5.	24,0	148
„ „ 1,152 „ „ „ .	28,0; 27,2; 27,6; 27,0; 30,7; 25,5; 28,5; 29,5; 30,9; 29,8; 28,6.	28,9	178
„ „ 1,728 „ „ „ .	23,7; 24,5; 21,7; 24,0; 21,0; 20,45; 21,1; 20,8; 19,0; 18,7; 18,5.	21,0	130
P+K	18,0; 18,0; 18,3; 17,5; 14,8; 14,5; 14,5; 15,0; 16,0; 17,0; 16,2; 15,0.	16,2	100

Такім чынам, максымальныя дабаўкі дала салетра ў колькасьці 1,152 гр. N на пасудзіну, што адпавядае 4 пудам на гектар.

Значыць, пры наступных досьледах са сьвежым торфам неабходна вывучыць высокія дазіроўкі салетры да 4-х п. N на 1 гектар.

М. В. Дакукін.

R0000002208505